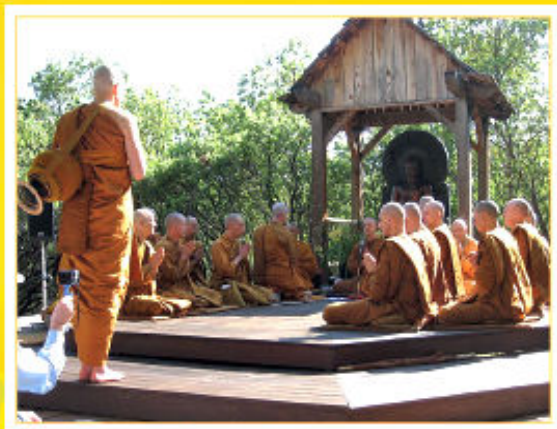

บุญกฐิน : ผู้มีบุญเท่านั้นที่สามารถ...ดับกรรม

ไม่ต้องตกนรกอีกแล้ว

ก่อนตรัสรู้ พระโพธิสัตว์ได้บรรลุนิพพานรู้แจ้งอดีตชาติ (การเวียนว่ายตาย-เกิดของสรรพสัตว์) และญาณรู้แจ้งกรรม ของสัตว์ (กรรมและวิบากกรรม) อย่างแจ้งชัดตลอดสาย เป็นเหตุให้พระองค์ทรงมุ่งสู่ “พระนิพพาน” อย่างไม่คิดทวนกลับ เพราะอะไร ?

พระภาวนาพิศาลเมธี วิ. (ประเสริฐ มนฺตเสวี)

แจกเป็นธรรมทาน

พิมพ์แจกเป็นธรรมทาน จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

อุทิศถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชการที่ ๙

มหาบัณฑิตสาขาวิชาวิปัสสนาภาวนา วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม รุ่น ๗
มหาบัณฑิตสาขาวิชาวิปัสสนาภาวนา วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม รุ่น ๘
มหาบัณฑิตสาขาวิชาวิปัสสนาภาวนา วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม รุ่น ๑๐
มหาบัณฑิตสาขาวิชาวิปัสสนาภาวนา วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม รุ่น ๑๑
มหาบัณฑิตสาขาวิชาวิปัสสนาภาวนา วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม รุ่น ๑๓
คณะพระภิกษุและอุบาสกอุบาสิกา ผู้ปฏิบัติวิปัสสนา ๗ เดือน ณ สำนักปฏิบัติธรรม “ธรรมโมลี”

คณะพระประยงค์ สุวณฺโณ - พลตรีธงชัย คล้ายสุบรรณ และญาติ ๆ ๒๐,๓๐๐ บาท

คุณธนันท์ ขาโต และน้อง ๆ ๒๑,๒๘๐ บาท แม่ชีนันทพร-ชมพู่-ทองเอก โสภณ ๑๐,๐๐๐ บาท

กลุ่มवासนาบารมี ๗,๗๙๐ บาท : (คุณประชุม-คุณวิเชียร - คุณอโณทัย มีสะอาด

คุณจิตติรัตน์ แก้วโกมล คุณสุนิสา บุญเสี่ยง คุณศุภิสรา บุญเสี่ยง คุณจินตนา รัตนามัทธนะ)

ผู้บริจาคท่านละ ๕,๐๐๐ บาท : พระครูกันตธรรมโกวิท วัดป่ารวก พระมหาบุญเลิศ อินทปญฺโญ
พระสมศักดิ์ กิตติธมฺโม โยมวดี รัตนดิลก ณ ภูเก็ต คุณกันดารัช เอ็งฉ้วน และครอบครัว
คุณสุชาติ ฮกเจริญ และครอบครัว นางรัตนารณณ์ จตุรสุวรรณ

ผู้บริจาคท่านละ ๓,๐๐๐ บาท : พระจักรพงษ์ ปิยธมฺโมและญาติ ภิกษุณี Huixuan shi
นางรวงทอง สกุลอินทร์ นายอเล็กซานเดอร์ โสภณ และครอบครัว

พระครูโสภณรัตนบัณฑิต ๒,๐๐๐ บาท พระสมุห์มานัส อคคปญฺโญ ๒,๐๐๐ บาท
คุณเพ็ญพิศ - คุณสุพัตรา ไหมเพชร ๑,๕๐๐ บาท

ผู้บริจาคท่านละ ๑,๐๐๐ บาท: พระครูสุเทพโชติคุณ พระอาจารย์ฉัตรชัย ป.๘ พระครูจิตตาทิรม
ท่านพงษ์เดช ปกสุโร คุณพัชรา บุญแจ่ม บริษัท อีทีเอ็ม เมดิเคิล จำกัด ร้านสมบัติพลอริสท์ (ใบบุญ)
คุณนาถยา วิวรรณภูมิ และครอบครัว นางนันทน์รี พรหมจันทร์ และครอบครัว ดร.สุรพล สิ้นฐานวา
คุณตระกูล หิรัญประทีป คุณมาริสสา บัวสุนทร น.ส.จิตติยา กำเนิดศิริและญาติๆ นางจินตนา นันทรักษ์
แม่ชีเบญญาภา ชัยจรรย์พันธุ์ แม่ชีณัชชาพร คำสร้อย คุณจันทร์ แสงสุวรรณาวา น.ส.ศิริพรรณ บุญเกิด
คุณกนกพร โยมประเทือง ตรีเพชร คุณเสริม,คุณอัจฉรา,คุณวิภาวี บัวทอง คุณจำรัส,คุณดวงฤดี โสภณ

ผู้บริจาคท่านละ ๕๐๐ บาท : พระอำนาจ สีลสวโร พระปลัดสมมติ สีลธโน พระภิกษุโณ ภุริปญฺโญ
พระอินทรปภรณ์ จิตสุโก คุณพิศมัย เกตุทอง น.ส.มูทิตาภรณ์ สุดาจิต คุณวรุตม์-น.ส.ญาดา ชัยยารังกิจรัตน์
น.ส.อรุณรัตน์ จุมจัตตุส คุณกุสุมา ตนเจริญสุขและครอบครัว นางฉวีวรรณ ศรีขาว โยมมาลี จินเอี่ยม
พระชัชวาล โชติปญฺโญ ๒๐๐ คุณแม่ชีปฐมา มุทธาประนัง ๓๐๐ คุณสุวิวัฒน์ โสภณ และญาติๆ ๓๐๐
แม่ชีปฐวี บุญล้ำ ๓๐๐ แม่ชีญาณิ ฤทธิเดช ๒๐๐ คุณอมกร แซ่ฟอง ๑๐๐ คุณซ่อมภา พันธุ์แจ่ม ๑๐๐
ดร.ชัยชาญ (พุทธโฆส) ๑๐๐ คุณวรรณรัชย์-คุณสุดารัตน์ ดวงดี ๑๐๐ คุณแม่ภาศรี ทรรพสุทธิ ๑๐๐

คุณจุฑามาต ตนเจริญสุข ๑๐๐ คุณจุฑาทิพย์ ตนเจริญสุข ๕๐ คุณโกศลัญญา รุ่งวาว ๕๐

คุณสุนทร-คุณน้ำทิพย์-คุณสาวตรี ชุ่มทวี คุณกนกวรรณ โตเดช คุณศุภฤกษ์ เกตุอำไพ ๒๑๐

บุญกฐิน

หลังวันออกพรรษาเป็นเวลา ๑ เดือนเต็ม คือ ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๒ เป็นช่วงที่เรียกว่า “เทศกาลบุญกฐิน”

คัมภีร์พระวินัยปิฎกบันทึกว่า ครั้งหนึ่ง พระภิกษุชาวเมืองปาฐะยะ ประมาณ ๓๐ รูป เป็นผู้ถือธุดงค์อย่างเคร่งครัด มีความประสงค์จะเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงพากันเดินทางไปยังเมืองสาวัตถี แต่พอไประหว่างทางถึงเมืองสาเกต ก็เป็นวันเข้าพรรษาพอดี จึงต้องอยู่จำพรรษาที่นั่นก่อน ครั้นออกพรรษาและปวารณาแล้ว ก็รีบออกเดินทางต่อในทันที ระหว่างทางฝนตกหนัก หนทางเปียกแฉะเป็นโคลนตม จึงต้องบุกลุยไปจนถึงกรุงสาวัตถีด้วยความยากลำบาก ครั้งได้เข้าเฝ้าฯ พระพุทธเจ้าจึงได้ตรัสถามเรื่องการอยู่จำพรรษาและการเดินทางมา พระภิกษุเหล่านั้นก็ได้เล่าเรื่องราวทั้งหมดให้ทรงทราบ พระพุทธองค์ทรงมีพระบรมพุทธานุญาตให้พระภิกษุผู้จำพรรษาศรบกัณฑ์ไตรมาสแล้ว กรานกฐินได้ และจะได้รับอานิสงส์กฐินถึง ๕ ประการ

คำว่า "กฐิน" มีความหมายเกี่ยวเนื่องถึง ๔ ประการ คือ

๑. เป็นชื่อของกรอบไม้แม่แบบสำหรับตัดเย็บจีวร ที่เรียกว่า "สะดึง"
๒. เป็นชื่อของผ้า ที่พระสงฆ์ทุกรูปในอารามต้องช่วยกันตัดเย็บจีวรตามแม่แบบขึ้นมา ๑ ผืน ให้เสร็จภายใน ๑ เดือนแล้วถวายแก่พระภิกษุผู้มีความรู้ความสามารถรูปใดรูปหนึ่ง ที่จำพรรษาศรบกัณฑ์ไตรมาสในอารามนั้น ซึ่งผ้านี้จะเป็นผ้าใหม่ ผ้าเก่าฟอกสะอาด หรือผ้าบังสุกุล (ผ้าที่เขาทิ้งแล้ว) ก็ได้
๓. เป็นบุญกิริยา คือ การทำบุญถวายผ้ากฐินแก่สงฆ์ เพื่อพระสงฆ์จะได้ไม่ต้องลำบากในการตัดเย็บจีวร ที่ในปัจจุบันเรียกกันติดปากว่า "ทอดกฐิน" ก็คือการทอดผ้าหรือวางผ้าลงไป แล้วกล่าวคำถวายในท่ามกลางสงฆ์
๔. เป็นชื่อของสังฆกรรม คือ กิจกรรมของพระภิกษุสงฆ์ ที่จะต้องมีการสวดประกาศขอรับความเห็นชอบจากที่ประชุมสงฆ์ ในการมอบถวายผ้ากฐินให้แก่พระภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง ที่อยู่จำพรรษาร่วมกันถ้วนไตรมาส

ตัวอย่าง อานิสงส์ถวายผ้าพระกฐิน

ในอดีตกาล สมัยพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า “โกณฑัญญะ” พระโพธิสัตว์ได้กำเนิดเป็นพระบรมจักรพรรดิราชทรงพระนามว่า “จิตรราช”

เมื่อพระเจ้าจิตรราชได้ทรงทราบว่าพระโกณฑัญญะสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ทรงเสด็จมาถึงประเทศของพระองค์ จึงเสด็จออกต้อนรับพร้อมด้วยข้าราชการบริวาร แล้วอัญเชิญพระศาสดาเสด็จเข้าสู่พระราชนิเวศน์

พระเจ้าจิตรราชพร้อมด้วยบริวารก็ได้ถวายอาหารต่าง ๆ เมื่อเสร็จแล้วก็ทรงหลั่งน้ำทักษิโณทก สมเด็จพระโกณฑัญญะสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสด็จจำพรรษาอยู่ในอัญชนราชอุทยาน พร้อมด้วยภิกษุสงฆ์ ครั้นครบกำหนด ๓ เดือนแล้ว พระเจ้าจิตรราชมีพระราชประสงค์จะบริจาคมหาทานอันยิ่งใหญ่ คือ ถวายคู่ผ้าเพื่อกฐินจีวรแด่พระภิกษุสงฆ์ จึงเสด็จเข้าไปใกล้สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถวายบังคมด้วยเบญจางคประดิษฐ์แล้วแปลงพระวาจาว่า

อิมินา กฐินะทานเนน พุทธโธ โหมิ อะนาถเต

ยะทา สัพพัญญุตะปัลลโต ตารยิสสามิ ปาณินัง.

ด้วยกฐินทานนี้ ขอให้ข้าพเจ้าได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้า
ในอนาคตกาลด้วยเถิด เมื่อข้าพเจ้าได้ตรัสรู้เป็นพระสัพพัญญู
พุทธเจ้าแล้วจะรื้อชนสัตว์ให้พ้นจากสงสารวัฏ ในกาลนั้น

สมเด็จพระโกณฑัญญะสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงทรงพยากรณ์ว่า

“ดูกรภิกษุทั้งหลาย ในที่สุดแห่ง ๔ อสงไขยกาลแสนกัป นับแต่กัลป์นี้ไป ในอนาคตกาลข้างหน้า บรมจักรพรรดิราชพระองค์นี้จักได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงพระนามว่า “โคตม” พระนครที่ประสูตินั้นนามว่า กบิลพัสดุ์ พระพุทธบิดาทรงพระนามว่าสุทโธทนมหาราช พระพุทธมารดาทรงพระนามว่า สิริมหามายาเทวี และจะได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยบารมีที่สร้างสมเอาไว้ และด้วยบุญทอดกฐินครั้งนี้”

อ้างอิง : กรมศิลปากร, ปัญญาสาขตก ฉบับ หอสมุดแห่งชาติ, (พระนคร : โรงพิมพ์อักษรบริการ, ๒๔๙๙), หน้า ๖๘๖.

คำนำ

เมื่อเอ่ยถึงคำว่า “บุญ” ย่อมเป็นที่พึงปรารถนาของเราชาวพุทธทุกคน เพราะในห้วงคำนึงของเราชาวพุทธแล้ว “บุญ” เป็นยิ่งกว่าแก้วสารพัดนึก บุญช่วยให้ได้เกิดเป็นมนุษย์ บุญช่วยให้ร่ำรวย บุญช่วยให้ชีวิตเจริญรุ่งเรือง บุญช่วยให้หายเจ็บป่วย บุญช่วยให้ไปสวรรค์ และที่สำคัญยิ่งคือ บุญช่วยให้ญาติพี่น้องที่ตายไปแล้ว รอดพ้นจากความทุกข์ร้อนในนรกและอบายภูมิได้

ความเชื่อเช่นนี้ฝังลึกอยู่ห้วงสำนึกของเราชาวพุทธทุกคน เสมอมาจนเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ต้องทำ อย่างน้อยก็ต้องร่วมบุญกุฐินสักครั้งหนึ่งในแต่ละปี แต่หลายคนยังขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องนี้ เป็นเหตุให้การทำบุญนั้นไม่ได้รับผลที่ควรจะได้ตามสมควรแก่เหตุ เพราะทำบุญไม่ถูกบุญบ้าง ทำบุญไม่ถูกที่บ้าง ทำบุญไม่ถูกบุคคลบ้าง และที่สำคัญคือ กายทำบุญแต่ใจไม่เป็นบุญก็มี ผลบุญที่เกิดขึ้นจึงไม่เต็มที่ ไม่ทันเวลา ทำให้หลาย ๆ คน นึกท้อแท้ใจ คิดว่า “บุญไม่ได้ช่วยอะไร บุญ-บาปไม่มีจริง” ไปเลยก็มี

หนังสือเล่มนี้ จะช่วยไขข้อข้องใจ และบอกแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับ “การทำบุญ” โดยนำข้อมูลหลักฐานในพระไตรปิฎกที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ มายืนยันให้เห็นถึงหลักการที่ถูกต้องในเรื่องการทำบุญ ว่ามีขั้นตอนอย่างไร? เมื่อทำถูกต้องแล้วจะได้รับอานิสงส์สูงสุดอย่างไรบ้าง ผลประโยชน์สูงสุดที่มนุษย์ทุกคนพึงได้ก่อนตายคืออะไร และที่สำคัญ เมื่อได้มีโอกาสเกิดมาเป็นมนุษย์ ได้พบพระพุทธศาสนาแล้ว มีสิ่งใดบ้างที่ต้องศึกษาเรียนรู้อย่างเร่งด่วน เพราะหากจากศาสตร์อื่น ๆ ไม่ได้ได้แล้ว มีแต่ในศาสนาพุทธเท่านั้น

อนึ่ง คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นมีหลายประการที่ยากแก่การเข้าใจและเชื่อถือได้ โดยเฉพาะเรื่องการกลับชาติมาเกิด นรก สวรรค์ ทำให้ลูกหลานของชาวพุทธหลายคนปฏิเสธพุทธศาสนาไปเลยก็มี แม้บางคนที่ไม่ถึงกับปฏิเสธ แต่ก็เลือกเชื่อถือเฉพาะหลักธรรมที่ให้ประโยชน์เฉพาะหน้า แก่ตนเท่านั้น คนสมัยใหม่จำนวนไม่น้อยคิดว่า “นรกสวรรค์เป็นเรื่องไร้สาระ

ขอให้มีความสุขกายสบายใจ มีกินมีใช้ทุก ๆ วัน ก็น่าจะเพียงพอแล้ว” และมีผู้คล้อยตามแนวคิดเช่นนี้มากเข้าไปทุกที

แต่เหตุผลสำคัญควรคำนึง ที่ไม่อาจปฏิเสธได้ ทั้งที่ไม่มีใครต้องการยอมรับและนำมาครุ่นคิด นั่นก็คือ “ความตายอยู่ใกล้เรามากกว่าที่คิด ชีวิตของเราทุกคนพร้อมที่จะดับดับได้ตลอดเวลา โดยไม่อาจเลือกช่วงวัย ไม่อาจเลือกสถานที่ตาย ได้เลย” เพราะชีวิตเป็นสิ่งไม่แน่นอน แต่ความตายเป็นสิ่งแน่นอน ชีวิตนี้น้อยนิด รวดเร็ว แตกดับได้ง่าย เปรียบเหมือนภาชนะดินเผาที่ใช้ประโยชน์ได้มากมาย แต่กลับแตกแตกได้ง่าย ๆ ความตายก็เช่นกันเป็นสิ่งไม่มีนิมิต ไม่มีเครื่องหมาย เกิดขึ้นได้ทุกที่ กับคนทุกวัย

ข้อสงสัยที่ว่า “นรก สวรรค์มีจริงหรือไม่? มีอะไรมายืนยันได้ว่า ชาตินี้หน้ามีอยู่จริง? มีวิธีการใดบ้างที่สามารถปลดปล่อยเราจากความแก่ ความเจ็บ ความตาย จากการต้องทนทุกข์จากความทุกข์ทั้งปวง ฯลฯ มีหรือไม่?” หนังสือเล่มนี้บอกท่านได้

พระภวนาพิศาลเมธี (ประเสริฐ มนต์เสวี)

วัดพิชยญาติการาม วรวิหาร คลองสาน กรุงเทพมหานคร

พระวิปัสสนาจารย์สำนักปฏิบัติธรรม “ธรรมโมลี”

ถนนปากช่อง-เขาใหญ่ กม. ๓ อ. ปากช่อง จ. นครราชสีมา

www.facebook.com/pm.montasavi/

ผู้ออกแบบปก : พระเมธี ปญญาวุธ

ตรวจทาน : พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ พระจักรพงษ์ ปิยะมโหม

แม่ชีนันทพร โสภณ พ.อ.วิบูลย์พงศ์ พันธุนนท์

สารบัญ

บุญกฐิน	ก
คำนำ	ค
สารบัญ	จ
สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรมใน ๓๑ ภูมิ	๑
พิสุจน์ : กฎแห่งกรรม	๕
วิบากกรรม : ต้มแมวทั้งเป็น	๕
วิบากกรรม : ต้มลูกสุนัขทั้งเป็น	๖
วิบากกรรม : ออกตัญญูชีวิตล่มจม	๗
บุญย่อมนำสุขมาให้แก่ผู้กระทำ	๙
๑) ทานมัย : บุญสำเร็จด้วยการให้ทาน	๑๐
๒) ศีลมัย : บุญสำเร็จด้วยการรักษาศีล	๑๗
๓) ภาวนามัย : บุญสำเร็จด้วยการเจริญสมาธิภาวนา	๑๙
พระพุทธรเจ้าตรัสรู้อะไร?	๒๓
พระพุทธรเจ้าสอนอะไร?	๒๗
ความสุขที่แท้จริงคือพระนิพพาน	๓๒
พระนิพพานไม่มีทุกข์ เพราะไม่มีสังขารธรรม	๓๔
อนัตตา : ความจริงเด็ดขาดในศาสนาพุทธ	๓๕
พิสุจน์ : การเวียนว่ายตายเกิด	๔๕
กฎแห่งกรรม : ทำไมทำดีไม่ได้ดี	๕๑
กรรมกับการเกิดใหม่	๕๕
ความดับแห่งกรรม	๕๘
กรรมเพื่อความสิ้นกรรม	๕๙
ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาทำมรรคทั้ง ๘ ให้บริบูรณ์	๖๑
สถานที่ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา	๖๖

อุทิศประกาศ

บุญกุศลใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการเรียบเรียง และเผยแพร่หนังสือ
ธรรมะเล่มนี้ ขออุทิศถวายเป็นพระราชกุศล แต่พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์ผู้ทรงคุณอัน
ประเสริฐ ผู้บำเพ็ญประโยชน์สุขและเกื้อกูลแก่พสกนิกรชาวไทย
และพระพุทธศาสนา (๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙)

ขอนุโมทนาบุญกับผู้ร่วมบุญพิมพ์หนังสือแจกเป็นธรรมทาน
ในครั้งนี้ทุก ๆ ท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะพระประยงค์ สุวณโณ
พลตรีธงชัย คล้ายสุบรรณ และญาติ ๆ แม่ชีนันทพร โสภณ และ
กัลยาณมิตร และท่านนิสิตและมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิปัสสนา
ภาวนารุ่นที่ ๗ รุ่นที่ ๘ รุ่นที่ ๑๐ รุ่นที่ ๑๑ รุ่นที่ ๑๓ ทุก ๆ ท่าน

อธิบายคำสัญลักษณ์การอ้างอิง

หนังสือเล่มนี้ ส่วนใหญ่อ้างอิงข้อมูลจากพระไตรปิฎก ฉบับมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (สีฟ้าอ่อน) โดยอ้าง เล่ม/ข้อ/หน้า

เช่น ม.ม. (ไทย) ๑๒/๖๙/๖๑ หมายถึง พระไตรปิฎกมัชฌิมนิกาย
มูลปินณาสก์ (ภาษาไทย) เล่มที่ ๑๒ ข้อที่ ๖๙ หน้า ๖๑

คัมภีร์อรรถกถา ภาษาไทย ฉบับมหามกุฏฯ เช่น ข.ป.อ. (ไทย)
๑/๒/๑/๓๒๔ หมายถึง คัมภีร์อรรถกถาปฐีสัมภิตามรรคภาษาไทย ฉบับ
มหามกุฏฯ (๙๑ เล่ม) เล่มที่ ๑ ภาคที่ ๒ ตอน ๑ หน้า ๓๒๔.

**“ทั้งสุขและทุกข์ที่เราประสบอยู่ทุกวันนี้ เป็นผลสืบ
เนื่องมาจากการกระทำของเราเองทั้งสิ้น ไม่ใช่ใครที่
โทษมาดลบันดาล ประทานพร ทดสอบ หรือลงโทษ”**

ความสุขและความทุกข์ในชีวิตของมนุษย์ทุกคน ล้วนเป็นผลสืบเนื่อง
มาจาก “กรรม” ที่ตนเองได้เคยกระทำไว้ในอดีตทั้งสิ้น ซึ่งกรรมบางอย่างได้
กระทำในชาติปัจจุบันนี้ แต่กรรมบางอย่างได้เคยกระทำไว้ในชาติก่อน ๆ สรุปล
ความจากจุฬามณีวงศ์สูตร^๑ที่พระพุทธเจ้าตรัสบอกไว้ ดังนี้

ทำกรรมในอดีต/ปัจจุบัน	รับผลกรรมในปัจจุบัน/อนาคต
- มักฆ่าสัตว์	เกิดเป็นคนมีอายุสั้น
- ไม่ฆ่าสัตว์ ช่วยเหลือสัตว์	เกิดเป็นคนมีอายุยืน
- ทำร้ายสัตว์ กักขังสัตว์	เกิดเป็นคนไข้โรค ร่างกายอ่อนแอ
- โกรธง่าย ฉุนเฉียว	เกิดเป็นคนขี้เห่ ไม่งาม
- ไม่ขี้โกรธ จิตอ่อนโยน	เกิดเป็นคนรูปหล่อ-สวย
- ขี้เหนียว ไม่บริจาคทาน	เกิดเป็นคนยากจน
- ให้ทาน บริจาคทรัพย์	เกิดเป็นคนฐานะร่ำรวย
- อ่อนน้อมถ่อมตน มีคารวะ	เกิดในตระกูลสูง มียศศักดิ์
- มีจิตริษยา พยาบาท	เกิดเป็นคนไม่มีอำนาจ
- คบเพื่อนชั่ว	เกิดเป็นคนเขลา ไม่รอบคอบ
- สนทนากับสมณะ	เกิดเป็นคนฉลาด เรียนรู้เร็ว
- ประพตติผิดในกาม	เป็นกะเทย ผิดเพศ
- มักพูดเท็จ	มักถูกใส่ร้าย ถูกเข้าใจผิดบ่อย
- มักพูดคำหยาบ	มักได้รับข่าวร้ายบ่อย ๆ
- มักพูดเพ้อเจ้อ	แม้จริงใจ แต่ไม่มีใครเชื่อถือ

^๑ดูรายละเอียดใน ม.อุปริ. (ไทย) ๑๔/๒๘๙/๓๕๐.

- คัมสุราเมรัย เสพสิ่งเสพติด เป็นคนวิกลจริต บกพร่องทางสมอง^๒

หลักการของพุทธศาสนาเรื่องนี้ แตกต่างจากศาสนาอื่น ๆ อย่างสิ้นเชิง ซึ่งบางคนก็นึกแย้งว่า “ถ้ารอแต่บุญเก่า ไม่อ่านหนังสือจะสอบได้อย่างไร?” ก็ขอตอบว่า “แน่นอนว่า จะสอบได้ต้องอ่านหนังสือ แต่ถ้าไม่มีบุญที่เคยทำได้ ในอดีตส่งผลให้ได้มาเกิดเป็นมนุษย์ที่ไม่พิการ ในชาตินี้จะอ่านหนังสือได้หรือ? อนึ่ง ก็การอ่านหนังสือนั่นแหละ คือการประกอบกรรมดี ในชาติปัจจุบัน!”

กรรม หมายถึง การกระทำที่ประกอบไปด้วยเจตนา คือทำด้วยความตั้งใจ หรือตั้งใจทำ มีความหมายเป็นกลาง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการทำดีหรือทำชั่วก็จัดเป็นกรรมทั้งสิ้น หากเป็นการทำความดี ทำบุญกุศลเรียกว่า **กุศลกรรม** หากเป็นการทำความไม่ดี ทำในสิ่งที่ชั่วเป็นบาป เรียกว่า **อกุศลกรรม**^๓

กรรมและการให้ผลของกรรม (วิบาก) เป็นกระแสต่อเนื่องมาจากการกระทำของบุคคลที่ยังมีกิเลสตัณหา ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า “ตัณหาทำให้สัตว์ยังต้องเกิดอีก จิตของสัตว์นั้นย่อมเล่นพล่านไป เวียนว่ายอยู่ในวัฏสงสาร กรรมเป็นที่ไปในเบื้องหน้าของสรรพสัตว์”^๔

กรรมจะมีผลมากหรือผลน้อยขึ้นอยู่กับเจตนา คือ ความตั้งใจ หรือความตั้งใจที่กระทำลงไปในขณะที่นั้น ๆ ถ้ามีเจตนาในการกระทำรุนแรง กรรมก็หนัก ถ้ามีเจตนาในการกระทำอ่อนทำด้วยความจำเป็นบางอย่าง กรรมก็เบา

ตัวอย่างเช่น เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ชายคนหนึ่งบ้านอยู่ใกล้วัดสามง่าม อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ถูกไฟฟ้าช็อตจนมือไหม้เกรียม ต้องถูกหมอตัดมือทั้ง ๒ ข้าง หลวงพ่อพระครูวิสุทธิธรรมาจารย์ เป็นญาติของท่านเอง ตอนหนุ่ม ๆ เป็นคนเกเรมาก เมื่อเมาเหล้าแล้วชอบชกต่อยคนอื่น แม้แต่พ่อตนเองก็เคยโดนเขาต่อยหน้าอยู่บ่อย ๆ บัดนี้มีมือทั้งสองข้างของเขา ถูกหมอตัดทิ้งไปแล้ว!

^๒ ดุราลัยเถียดใน องค์กร. (ไทย) ๒๓/๔๐/๓๐๑.

^๓ ดุราลัยเถียดใน องค์กร. (ไทย) ๒๐/๗๐/๒๗๕, องค์กร. (บาลี) ๒/๑๗๑/๓๙๒.

^๔ ส.ส. (ไทย) ๑๕/๕๕/๖๙.

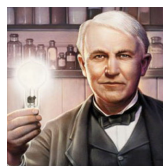
ฆ่าหมูแม่ลูกอ่อน : ต้องตายภายใน ๑๐ วัน เกิดขึ้นจริงกับ นายหวัน สีสัน บ้านเลขที่ ๒๖๘ หมู่ที่ ๔ ตำบลห้วยข้าวก่า อำเภอจุน จังหวัดพะเยา

ทิ้งพ่อแม่..ทำให้ธุรกิจล่มจม ลูกทิ้ง : เกิดขึ้นกับนายไพเราะ ทิมทอง อายุ ๗๑ ปี และนางสะอาด ทิมทอง อายุ ๖๕ ปี บ้านเลขที่ ๑๓/๕ หมู่ที่ ๗ ตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

หักขาบก กลายเป็นคนพิการ : เกิดกับนายดวง มีเมืองเก่า อยู่บ้านเลขที่ ๗๑/๑ บ้านศรีฐาน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

โกรธจัดต้มลูกสุนัขทั้งเป็น ตัวเองตายภายใน ๗ วัน : เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นจริงที่วัดในกรุงเทพฯ แห่งหนึ่ง ฟังเรื่องราวได้ที่ “พระเทพสิทธิมนี” เจ้าอาวาสวัดดุสิตาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

กฎแห่งกรรมและการเวียนว่ายตาย-เกิด นรก สวรรค์ ไม่ใช่ความเชื่อในศาสนาพุทธ หรือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง แต่เป็นกฎเกณฑ์ของธรรมชาติที่อยู่คู่จักรวาล พระพุทธเจ้าจะอุบัติขึ้นในโลกหรือไม่ก็ตาม กฎเกณฑ์นี้ก็มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ แต่พระพุทธเจ้าทรงเป็นเพียงผู้เดียวที่รู้แจ้งกฎธรรมชาตินี้อย่างทะลุปรุโปร่ง อย่างตลอดสาย เปรียบเหมือนกับกระแสไฟฟ้าที่เราใช้หุงข้าว ดูโทรทัศน์ ส่องสว่างอยู่ทุกวันนี้ กระแสไฟฟ้าไม่ได้เริ่มมีขึ้นเมื่อนาย Thomas Edison ได้ค้นพบหลอดไฟฟ้า แต่กระแสไฟฟ้าเป็นพลังงานที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ มนุษย์จะค้นพบหรือไม่ก็ตาม กระแสไฟฟ้านี้ก็มีอยู่แล้ว ฉะนั้น กฎแห่งกรรม การเวียนว่ายตาย-เกิดใน ๓๑ ภูมิ นรก สวรรค์^๕ บุญ บาป ก็เช่นเดียวกัน ล้วนมีอยู่แล้วตามธรรมชาติ แต่ยังไม่มีการรู้ประจักษ์แจ้งในเรื่องนี้ อย่างถูกต้องตลอดสาย แม้ศาสนาต่าง ๆ หรือสมณพราหมณ์ผู้ทรงฦานบางท่านจะรู้เรื่องนี้อยู่บ้าง แต่ก็รู้อย่างจำกัดเพียง ๒-๓ ชาติแล้วนำมาตีความกันไปเองเท่าที่พอรู้!

การเวียนว่ายตาย-เกิดใน ๓๑ ภูมิที่พระพุทธเจ้าทรงรู้แจ้ง มีดังนี้

^๕ ดูรายละเอียดใน ม.ม. (ไทย) ๑๓/๔๕๑/๕๖๙., ม.ม.อ. (บาลี) ๑/๗๐/๑๘๐.

เวียนวายตาย-เกิด ๓๑ ภูมิ

วิธีดำเนินไป		ภูมิ ๓๑	โลก๓	ภูมิ ๓	คติ ๒	
อรูปฌาน ๔		๔. เนวสัญญานาสัญญายตนะ ๓. อากิญจิญญายตนะ ๒. วิมผาณฌายตนะ ๑. อากาสานันธฌายตนะ	พรหมโลก ๒๐ ชั้น	อรูปาวจรภูมิ ๔	สุคติ	๒๖ ชั้นฟ้า/ เทวภูมิ
จิตตยนิยาม	สัทธาวาส ๔ ที่อยู่ของ พระอนาคามี	๕. อภิญญา (ปัญญา) ๔. สุตัสสี (สมาธิ) ๓. สุตัสสา (สติ) ๒. อตปปา (วิริยะ) ๑. อวิหา (ศรัทธา)		รูปาวจรภูมิ ๑๖		
จตุตถฌาน		๒. อลลเนยัสสัคคว์ ๑. เวทปผลา				
ตติยฌาน		๓. สุกกิกิณฑา ๒. อัปปมาณสุภา ๑. ปริตตสุภา				
ทุติยฌาน		๓. อาภัสสรา ๒. อัปปมาณาภา ๑. ปริตตภา				
ปฐมฌาน		๓. มหาพรหมมา ๒. ปุโรหิตา ๑. ปาริสัชชา				
บำเพ็ญสมณภาวนา		- ขัมนิวรณ ๕ ด้วยองค์ฌาน				
รักษาศีล ๕ รักษาศีลอุโบสถ ประพฤตีสุจริต ๓ กุศลกรรมบถ ๑๐ บำเพ็ญทาน		๖. ปริณิมิตวสวัตติ ๕. นิมมานรติ ๔. คุสิต ๓. ยามา ๒. ดาวตึงส์ ๑. จาตุम्मหาราชิกา	สวรรค ๖ ชั้น	กามาวจรภูมิ ๑๑	ทุคติ	๕ ชั้นดิน
รักษาศีล ๕ ให้ทาน		มนุษย์	โลก			
ประพฤตีสุจริต ๓ ผิดศีล ๕ ละเมิดอกุศลกรรม ๑๐		เดรัจฉาน ๔ จำพวก (โมหะ)	อบายภูมิ ๔			
		เปรต ๑๒ ชนิด (โลภ)				
		อสุรกาย ๖ จำพวก (โทสะ)				
		นรก ๔๕๗ ชุม (โทสะ)				

พิสูจน์ : กฎแห่งกรรม

วิบากกรรม : ต้มแมวทั้งเป็น

นายบรรหาร พงษ์จิตร ปัจจุบันอายุ ๕๘ ปี ชาว จังหวัดลพบุรี เขาได้ให้สัมภาษณ์รายการ “กรรมลิขิต” ทาง สถานีโทรทัศน์ช่อง ๕ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ว่า

เมื่อ ๔๐ ปีก่อน เขาอายุ ๑๘-๑๙ นัดกับเพื่อนดื่มเหล้าฉลองเรียนจบที่บ้านตนเอง ดื่มไป ๆ กับแกล้มหมด จึงเที่ยวเดินหาภรรยาเขียดบริเวณข้างบ้านมาทำกับแกล้ม หาไปก็ไม่เจอ แต่เห็นแมวตัวหนึ่งกำลังเดินอยู่ จึงจับเอาแมวตัวนั้นมาทำกับแกล้มแทน

กรรมวิธีการปรุงก็คือ ต้มน้ำเดือด ๆ เทใส่ไห จับแมวตัวเป็น ๆ ยัดเข้าไปในไหแล้วเอาเชือกปิดฝา ไม่ให้แมวดิ้นออกมา จนมันตายคาไห ทำให้เนื้อนุ่ม..อร่อย!

จากนั้น นำเนื้อแมวมาผัดเผ็ดเป็นกับแกล้มจานเด็ด โกหกเพื่อนว่าเป็นเนื้อพังพอน เพื่อน ๆ เชื่อสนิทใจ กินกันจนเกลี้ยง ต่างบอกว่าอร่อยจริง ๆ

๑๐ ปีต่อมา พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้แต่งงานและมีลูก ๒ คน ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างการรถไฟ ที่บางซื่อ แต่ต้องย้ายไปภาคใต้ ๒ เดือน จึงคิดจะหาบ้านเช่าให้ภรรยาและลูกได้อยู่ จะได้ไม่ต้องตามไป จึงไปดูห้องเช่าเปิดใหม่ที่กำลังก่อสร้าง

วันนั้นเป็นวันหยุดของคนงานก่อสร้าง จึงเดินขึ้นไปดูห้องชั้น ๒ ด้วยตนเอง ขณะเดินอยู่ที่ระเบียงห้อง มองเห็นกระสอบพาดอยู่ที่สายไฟฟ้า คิดว่าเป็นราวตากผ้า ด้วยความดีใจว่าจะมีราวตากผ้าไว้ให้ภรรยา จึงเดินเข้าไปดูใกล้ ๆ ทันใดนั้น สายไฟฟ้าแรงสูงก็เกิดประกายไฟ เผรา้งของเขาทั้งตัวในทันที จนสลบนิ่งไป สมกับกรรมที่เคยต้มแมวทั้งเป็น อย่างไม่ผิดเพี้ยน!

วิบากกรรม : ต้มลูกสุนัขทั้งเป็น

พระเทพสิทธิมุนี (บุญสิน อุตุตมชาโต ป.ธ. ๙, M.A., Ph.D.) เจ้าอาวาสวัดสุทธินาราม วรวิหาร แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ท่านเล่าให้ฟังว่า

..เมื่อหลายปีก่อน ท่านได้รับนิมนต์ไปสวดศพแม่ครัว ที่วัดแห่งหนึ่งใน กรุงเทพฯ แม่ครัวผู้นี้เป็นมารดาของข้าราชการระดับสูงท่านหนึ่ง กรรมที่ทำให้เธอต้องมาพบอุบัติเหตุถึงแก่ความตายนั้น เรื่องมีอยู่ว่า

วันหนึ่ง แม่ครัวผู้นี้เห็นว่าเนื้อหมูที่นำมาสับ เพื่อเตรียมทำข้าวต้มเลี้ยงแขกในงานศพ หายไปอย่างผิดปกติ ทั้ง ๆ ที่เพิ่งสับเสร็จไม่นาน แค่นั้นไปหยิบเครื่องปรุงรสปอ

หนักกลับมาอีกที เนื้อหมูที่สับวางไว้บนเขียงปรากฏว่าเนื้อหมูอันตรธานหายไปหมด โดยไม่มีร่องรอย พอถามคนโน้นคนนี้ก็ไม่มีใครรู้เรื่อง เพราะต่างก็ยุ่งอยู่กับการ แรก ๆ เธอก็คิดว่าไม่เป็นไร แต่ครั้งเป็นอย่างนี้บ่อยครั้งเข้า เธอจึงอรนทนไม่ได้จึงวางแผนที่จะจับเจ้าขโมยตัวดี

เธอทำที่เป็นสับเนื้อหมูวางไว้บนเขียงเหมือนเดิม แล้วก็แส้ร้งหันไปทำอย่างอื่น แต่ทว่าตาคอยแอบจับจ้องอยู่ที่เขียงไม่ตลอดเวลา ทันใดนั้น ก็มีลูกสุนัขผอมโซตัวหนึ่ง ซึ่งแอบซ่อนอยู่ใต้โต๊ะนั่นเอง ปีนขึ้นมากินเนื้อหมูที่สับไว้จนหมดอย่างรวดเร็ว แล้วกระโดดวิ่งหนีไป เมื่อเห็นว่าเจ้าหัวขโมยเป็นลูกสุนัข เธอจึงรู้สึกโกรธแค้นมาก จึงได้วางแผนที่จะจัดการเจ้าลูกสุนัขตัวนี้ ดังนั้น ในวันรุ่งขึ้นเธอก็ทำที่สับเนื้อหมูทิ้งไว้บนเขียงเหมือนเช่นเคย แต่คราวนี้เธอไม่ได้วางเขียงไว้ที่เดิม แต่กลับนำเขียงไปพาดกับปากหม้อข้าวต้มใบใหญ่ที่กำลังเดือดพลั่ก ๆ อยู่

จากนั้นเธอจึงเดินออกไปแอบดูอยู่ใกล้ ๆ ฝ่ายเจ้าลูกสุนัข เมื่อเห็นไม่มีคนอยู่ตรงนั้น มันจึงกระโดดเต็มแรงเพื่อขึ้นมากินเนื้อหมูสับอย่างเคย แต่

ทว่าปลายไม้ที่วางหมิ่น ๆ พาดอยู่กับปากหม้อข้าวไว้นั้น ได้กระดกขึ้นมา ทำให้เจ้าลูกสุนัขตกลงไปในหม้อข้าวต้มที่กำลังเดือดพลั๊ก ๆ ทันที ผลคือตายคาที่ โดยไม่มีโอกาสได้ร้องเลยสักแอะเดียว! อนิจจา..เจ้าหมาน้อย

เวลาผ่านไป ๗ วัน ครบวันที่ลูกสุนัขตายพอดี วันนั้นมีงานศพที่วัด แม่ครัวคนนี้ได้เข้าไปรับงานจัดเลี้ยงเหมือนเดิม วันแรกของงานศพ เธอจึงได้ ต้มข้าวต้มหมูเหมือนทุกครั้งที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวต้มกำลังเดือดพลั๊ก ๆ อยู่ นั้น เธอก็บอกคนงานให้มาช่วยยกหม้อข้าวต้มลงจากเตาไฟ แต่แล้วเหตุการณ์ ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้น หูหัวหม้อข้าวต้มข้างที่เธอถือนั้นเกิดหักหลุดจากมือ ตัวเธอ จึงถลาลื่นหัวทิ่มลงไปในหม้อข้าวต้มใบใหญ่ที่กำลังเดือดพลั๊ก ๆ อยู่ นั่น ตาย ทันที โดยไม่ทันได้ร้องสักแอะ เป็นชะตากรรมเดียวกันกับที่เธอทำกับลูกสุนัข ตัวนั้นอย่างไม่ผิดเพี้ยน!^๖ ดังที่พระพุทธรเจ้าตรัสบอกสุภมานพบุตรไว้ว่า

“มาณพ บุคคลบางคนในโลกนี้ เป็นสตรีก็ตาม เป็นบุรุษก็ตาม เป็นผู้ชั่วช้า เป็นคนหยาบขำมีมือเปื้อนเลือด ผักเฝื่อนในการประหัตประหาร ไม่มีความกรุณาในสัตว์ทั้งหลาย เพราะกรรมนั้นที่เขาให้บริบูรณ์ยึดมั่น ไว้อย่างนั้น หลังจากตายแล้ว เขาจึงไปเกิดในอบาย ทุกคติ วินิบาต นรก หลังจากตายแล้ว ถ้าไม่ไปเกิดในอบาย ทุกคติ วินิบาต นรก กลับมาเกิด เป็นมนุษย์ในที่ใด ๆ เขาก็จะเป็นคนมีอายุสั้น”^๗

วิบากกรรม : อกตัญญูชีวิตล่มจม ลูกหลานทอดทิ้ง

นายไพเราะ ทิมทอง อายุ ๗๑ ปีและนาง สะอาด ทิมทอง อายุ ๖๕ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๓/๕ หมู่ ที่ ๗ ตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี สองสามีภรรยาสภาพร่างกายพิการ ดำรงชีวิตอยู่ได้

^๖ ผู้จัดการออนไลน์ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ เวลา ๑๔:๓๕ น.

^๗ ม.อุปรี. (ไทย) ๑๔/๒๙๐/๓๕๐.

เพราะมีเพื่อนบ้านคอยช่วยเหลือ อาศัยอยู่ทางเข้าป่าละเมาะ ซอยเขาหมอน

ชีวิตสองฝั้วเมียเคยร่ำรวยมีกิจการรถบรรทุก แต่ทั้งคู่ไม่เคยหันกลับไปดูแลพ่อแม่เลย จนพ่อแม่ล้มป่วยและเสียชีวิต ทั้งฆ่าสัตว์เป็นอาจิน หลังพ่อแม่ป่วยตาย ชีวิตเริ่มตกต่ำสามีถูกรถเฉี่ยวชนจนเป็นอัมพาต ส่วนฝ่ายเมียเป็นโรคเบาหวานจนต้องตัดขา ส่วนลูก ๓ คนก็ไม่เคยกลับมาเหลียวแล ยอมรับสำนึกและเชื่อว่าเป็นกฎแห่งกรรมที่เกิดผลในชาตินี้ วอนเป็นอุทาหรณ์ให้คนรุ่นหลังอย่าละเลยผู้ให้กำเนิด

ต่อมาผู้สื่อข่าวรถไปตรวจสอบ พบนางสะอาดสภาพขาข้างซ้ายท่อนล่างขาด ส่วนนิ้วหัวแม่เท้าขวาถูกตัดขาด ขาลีบ ไม่มีแรง นั่งอยู่เคียงข้างกาย นายไพเราะผู้เป็นสามี ที่เป็นอัมพาตเดินไม่ได้

นางสะอาดเปิดเผยว่า ชีวิตที่ผ่านมาไม่นานจะมალำบาก เคยเป็นเจ้าของกิจการรถบรรทุก มีที่ดิน มีฐานะดี แต่จู่ ๆ ชีวิตก็เริ่มเลวร้ายลง ทรัพย์สินต้องหมดไป มีความเห็นตรงกันว่าคงเป็นเพราะกฎแห่งกรรมที่เราทั้ง ๒ คน ทำไว้กับพ่อแม่บังเกิดเกล้าทั้ง ๒ ฝ่าย คือ ตั้งแต่ออกมาใช้ชีวิตนอกบ้านไม่เคยหวนกลับไปดูแลพ่อแม่ แม่ แม้แต่ขณะเจ็บป่วย จนท่านเสียชีวิตไปก็ไม่มีโอกาสไปดูใจแต่อย่างใด หลังจากนั้นชีวิตเริ่มตกต่ำ โรคภัยเข้ามาเยือน สามีถูกรถเฉี่ยวชนจนเป็นอัมพาต ส่วนตัวเองเป็นเบาหวานต้องตัดขามาลายปีลูก ๓ คนก็ไม่เคยมาดูแล

ด้านนายไพเราะ กล่าวว่า ยอมรับว่ากฎแห่งกรรมมีจริง ตอนนี้ต้องมาชดใช้กรรม ตอนดี ๆ เอาแต่หลงระเหิง ชอบเข้าป่าล่าสัตว์ ยิ่งแก่งกวาง กระเจงมาเป็นอาหารอยู่เป็นประจำ ไม่เคยเกรงกลัวต่อบาป และที่สำคัญไม่เคยกลับบ้านไปดูแลพ่อแม่ พี่น้อง และผู้มีพระคุณเลยแม้แต่่น้อย ตอนนี้ทำให้สำนึกได้ แต่ก็สายเกินไปแล้วที่จะแก้ไข เพราะเป็นช่วงสุดท้ายของชีวิตแล้ว ก็รอแต่ความตายที่เข้ามาเยือนเท่านั้น ..^๘

^๘ <http://hilight.kapook.com/view/28852>

บุญย่อมนำสุขมาให้แก่ผู้กระทำ

ความปรารถนา หรือการกระทำใด ๆ จะสำเร็จสมประสงค์ได้ก็ต้องอาศัยเหตุปัจจัยหลาย ๆ ประการประกอบกัน เช่น มีภูมิอากาศที่เอื้ออำนวย มีสุขภาพแข็งแรงพอ มีความรู้และเข้าใจในสิ่งนั้น มีความตั้งใจ และสิ่งที่ขาดเสียไม่ได้ก็คือ ต้องเคยสั่งสมบุญกุศลมามากพอ (บุพเพกตบุญตา^๙)

บุญ แปลว่า ชำระ คือเป็นเครื่องชำระล้างกาย วาจา ใจ ให้สะอาด^{๑๐} เปรียบเหมือนน้ำยาล้างจาน ชำระความสกปรกที่ติดอยู่ให้หมดไป กลายเป็นจานขาวที่สะอาด เช่นเดียวกันกับกาย วาจา ใจ ที่สกปรกด้วยบาปทุจริตต่างๆ ก็ต้องเอาบุญเข้าชำระจึงจะสะอาด

บุญ แปลว่า เติมเต็ม คือ เติมจิตใจของผู้กระทำให้เต็มเปี่ยมด้วยคุณงามความดี ธรรมดาใจของคนเราจะพร่องอยู่เป็นนิตย์ ถ้าไม่มีสิ่งใดเติมลงไปก็จะพร่องมากขึ้น คนร่ำรวยหลายคนเติมเต็มความพร่องในใจด้วยการสะสมของมีราคา แต่พระพุทธเจ้าแนะนำให้สั่งสมบุญไว้เป็นที่พึ่งในโลกหน้า^{๑๑}

บุญ แปลว่า ให้สำเร็จ^{๑๒} คือ คุณเครื่องสนับสนุนให้ประสบผลสำเร็จ ในสิ่งที่ปรารถนามากยิ่งขึ้น เช่น ช่วยให้การค้าขายมีกำไรมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

บุญ แปลว่า ความสุข คือ เมื่อชำระจิตใจสะอาดแล้ว บุญก็จะเกิดขึ้น แทนจนเต็มบริบูรณ์ ใจก็เกิดความเอิบอิ่มเป็นสุข ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า

“บุญเป็นชื่อของความสุข”^{๑๓} ผู้หวังประโยชน์สุข พึงฝึกฝนบำเพ็ญบุญ คือ ควบบำเพ็ญทาน รักษาศีล และเจริญเมตตาภาวนา ย่อมเข้าถึงโลกที่มีแต่

^๙ ดูรายละเอียดใน อัง.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๓๑/๕๐.

^{๑๐} พ.อ.บ. (ไทย) ๓๒/๑๔๕/๕๙๙, พ.อ.อ. (ไทย) ๑/๔/-/๓๘๗.

^{๑๑} ส.ส. (ไทย) ๑๕/๑๑๕/๑๓๓.

^{๑๒} พ.ว.อ. (ไทย) ๒/๑/-/๓๐.

^{๑๓} อัง.สตตก. (ไทย) ๒๓/๖๒/๑๒๐.

ความสุข ปราศจากการเบียดเบียน”^{๑๔}

การทำบุญในพระพุทธศาสนามี ๓ ระดับ

๑. ทานมัย บุญสำเร็จด้วยการให้แก่ผู้อื่น ได้แก่ ให้วัตถุสิ่งของหรือให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ส่งผลให้ร่ำรวยด้วยทรัพย์สินเงินทองในชาติต่อ ๆ ไป^{๑๕}

๒. ศีลมัย บุญสำเร็จด้วยการรักษาศีล ส่งผลให้ได้ไปเกิดเป็นเทวดาในสวรรค์ ภายหลังกลับมาเกิดเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ แข็งแรง ไม่พิการ^{๑๖}

๓. ภาวนามัย บุญสำเร็จด้วยการเจริญภาวนา ส่งผลให้จิตใจสงบ เกิดฌานสมาธิ ตายแล้วไปเกิดในพรหมโลก กลับมาเป็นมนุษย์จะมีปัญญามาก^{๑๗}

๑) ทานมัย

ทาน แปลว่า การให้ คือให้วัตถุสิ่งของ กำลังกาย หรือกำลังสติปัญญา ของตน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น มี ๒ อย่าง คือ อามิสทาน (ให้เครื่องนุ่งห่ม อาหาร ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค) และธรรมทาน (ให้คำแนะนำข้อปฏิบัติเพื่อบรรลุมรรค ผล) ในทาน ๒ อย่างนี้ ธรรมทานเป็นเลิศ^{๑๘}

พระพุทธเจ้าตรัสว่า “บุคคลบางคนในโลกนี้ จะเป็นสตรีก็ตาม หรือบุรุษก็ตาม ย่อมให้ข้าว น้ำ เสื้อผ้า พานหะ ดอกไม้ ของหอม ที่นอน ที่อยู่อาศัย ประทีป ให้เป็นทานแก่สมณะหรือพราหมณ์ เมื่อเขาตายไปจะเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์.. หากมาเกิดเป็นมนุษย์ ในภายหลัง จะเป็นคนมีทรัพย์สมบัติมาก”^{๑๙}

^{๑๔} พุ.อิตติ. (ไทย) ๒๕/๒๒/๓๖๗.

^{๑๕} ม.อุ. (ไทย) ๑๔/๒๙๔/๓๕๓.

^{๑๖} ส.ส. (ไทย) ๑๕/๕๑/๖๗, เกิดเป็นเทวดาใน ทิ.ม. (ไทย) ๑๐/๔๑๖/๓๔๙.

^{๑๗} อง.จตุก. (ไทย) ๒๑/๑๒๓/๑๘๗., อภิ.วิ. (ไทย) ๓๕/๑๐๒๔/๖๗๑-๖๗๔.

^{๑๘} อง.ทุก. (ไทย) ๒๐/๑๔๒/๑๒๐.

^{๑๙} ม.อุ. (ไทย) ๑๔/๒๘๗/๓๕๐.

มีข้อสงสัยว่า : ต้องทำบุญไว้ก่อนจึงจะเกิดมาร่ำรวย แต่เหตุไฉนฝรั่ง
ไม่ได้นับถือศาสนาพุทธ ไม่ได้ทำบุญไหว้พระ แต่ร่ำรวยยิ่งกว่าคนไทยเสียอีก

ตอบว่า : มนุษย์ทุกคนไม่ว่านับถือศาสนาใด ก็สามารถบริจาคทรัพย์
ช่วยเหลือผู้อื่นได้ โดยนำทรัพย์ที่ตนเองได้มาโดยสุจริต บริจาคเพื่อให้เป็น
ประโยชน์แก่ผู้อื่น ผลานิสงส์ก็จะส่งผลให้เขาร่ำรวยด้วยโภคทรัพย์ทั้งในชาตินี้
และชาติหน้าได้เช่นกัน ซึ่งมีตัวอย่างจริงให้เรียนรู้ในทุกสังคม เช่น

นายวอร์เรน บัฟเฟตต์ : ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๙ เศรษฐี ชาวอเมริกัน
บริจาคเงินกว่า ๑.๔ ล้านล้านบาท ให้มูลนิธิเพื่อการกุศล

๒ ปีต่อมา : นิตรสารฟอร์บส์ของอเมริกา ได้จัด
อันดับมหาเศรษฐีโลกประจำปี ๒๐๐๘ โดยนายวอร์เรน
บัฟเฟตต์ เจ้าของบริษัทเบิร์กไชร์ แฮทธาเวย์อิงค์ ครอง
อันดับ ๑ บุคคลที่ร่ำรวยที่สุดในโลก ด้วยมูลค่าทรัพย์สิน
รวม ๖.๒ หมื่นล้านดอลลาร์^{๒๐}

นายบิลล์ เกตส์ : พ.ศ. ๒๕๕๒ นิตรสารฟอร์บส์ ฉบับตีพิมพ์ในเอเชีย
ประจำเดือนกันยายน รายงานว่า นายบิลล์ เกตส์ ผู้ก่อตั้ง “ไมโครซอฟท์” ได้
กลับมาเป็นผู้ร่ำรวยที่สุดในโลกอีกครั้งแล้ว

นิตยสารบิสซิเนส วีก : ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ บอกว่า นายบิลล์
เกตส์ ได้บริจาคทรัพย์นับตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ - ๒๕๕๐ บริจาคเงินไปราว ๒๘.๑
พันล้านดอลลาร์ หรือราว ๖ แสนล้านบาท

เมื่อปี ๒๐๐๘ แบรด พิตต์ และแองเจลิน่า โจลี ซึ่ง
เปลี่ยนมานับถือพุทธศาสนาแบบเถรวาท ได้บริจาคเงิน
ให้แก่องค์กรการกุศล เพื่อเด็กและผู้ป่วยเอดส์ กว่า ๒๕๐
ล้านบาท Brad Pitt and Angelina Jolie Give \$8.5-

^{๒๐} Posted on Thursday, March 06, 2008 (Archive on Thursday, March 13, 2008)

Million to Foundation The actors and philan-thropists Brad Pitt and Angelina Jolie gave more than\$8.5-million to their charitable foundation in 2006,reports Fox News (March 24, 2008)

๑ ปีต่อมา..นิตยสารฟอร์บส์ เผยว่า แองเจลิน่า โจลี่ เป็นดาราสาวที่มีรายได้สูงสุด โภยเงินรายได้กว่า ๙๐๐ ล้านบาท^{๒๑}

มหาเศรษฐีไทยใจบุญ

วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๐ มูลนิธิ “สิริวัฒนภักดี” บริจาคเงินกว่า ๒๐ ล้านบาท บูรณะจิตกรรมฝาผนัง “วัดโพธิ์”

พ.ศ. ๒๕๓๗ นายเจริญ-คุณหญิงวรรณฯ สิริวัฒนภักดี บริจาคเงิน ๓๐ ล้านบาท ให้มูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช^{๒๒}

บุคคลเหล่านี้ ยืนยันได้ถึงความจริงแท้ที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า

“สัตบุรุษ (คนดี) ผู้มีจิตอนุเคราะห์ให้ทานแล้ว เขาย่อมเป็นผู้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโอกาสมาก และเป็นผู้มีจิตน้อมไปเพื่อบริโภคมกคุณ ๕ สูงยิ่งขึ้น ในที่ที่ทานนั้นผลัดผล”^{๒๓}

อานิสงส์การให้ทาน

๑. ผู้ให้ทานย่อมเป็นที่รักที่พอใจของคนหมู่มาก
๒. สัตบุรุษ (คนดีทั้งหลาย) ย่อมคบหาผู้ให้ทาน
๓. กิตติศัพท์อันงามของผู้ให้ทานย่อมขจรไป
๔. ผู้ให้ทานย่อมไม่ห่างเหินจากธรรมของศุภผล
๕. ผู้ให้ทาน หลังจากตายแล้ว ย่อมเกิดในสุคติ โลก สวรรค์^{๒๔}

^{๒๑} http://en.wikipedia.org/wiki/Brad_Pitt

^{๒๒} เนชั่นสุดสัปดาห์ ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๗๗๒.

^{๒๓} อก.ปญจก. (ไทย) ๒๒/๑๔๘/๒๔๕.

^{๒๔} อก.ปญจก. (ไทย) ๒๒/๓๕/๕๖.

หลักการให้ทานที่มีอานิสงส์มาก

การทำบุญให้ทานที่บริบูรณ์ครบถ้วนจะมีอานิสงส์มาก ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ ๔ ประการ คือ

๑. วัตถุสัมปทา บุคคลผู้รับวัตถุทานนั้นเป็นนาบุญ คือ เป็นผู้ปฏิบัติปฏิบัติชอบเจริญสมณะและวิปัสสนา บริบูรณ์ด้วยศีล

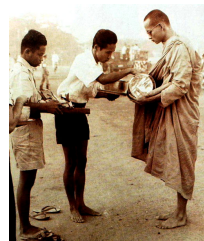
๒. ปัจจัยสัมปทา สิ่งที่จะให้ทานต้องบริสุทธิ์ ได้มาโดยชอบธรรม ไม่ได้ประกอบมีฉาชีพได้มา

๓. เจตนาสัมปทา ถึงพร้อมด้วยเจตนา คือ ต้องมีเจตนาดีทั้ง ๓ กาล ได้แก่ ก่อนให้ กำลังให้ และหลังให้

- ก่อนให้ มีเจตนาดี ตั้งใจจะเสียสละ เรียกว่า ปุพเพเจตนา
- ให้ด้วยศรัทธา ไม่คิดหวงแหน เรียกว่า มุญจนเจตนา
- หลังให้ ไม่เสียดาย อิ่มใจเมื่อคิดถึง เรียกว่า อปรaprเจตนา^{๒๕}

ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ปุพเพ ทานา สุขโม ทท จิตฺตํ ปสาทเย ทฺวา อตฺตมโน โหติ” ก่อนให้ก็มีใจดี เมื่อกำลังให้ก็มีใจเลื่อมใส ครั้นให้แล้วก็ มีใจเบิกบาน นี่คือ ปุณฺณสัมปทา^{๒๖}

๔. คุณาติเรกสัมปทา ถึงพร้อมด้วยคุณพิเศษ คือ ผู้รับทานนั้นเป็นผู้มีคุณพิเศษ เช่น พระอรหันต์เพ่งออกจากนิโรธสมาบัติใหม่ ๆ หรือให้ทานแก่ผู้กำลังเพียรปฏิบัติเพื่อบรรลุมรรค ผล เป็นต้น ทำให้ทานที่ถวายแก่ ทานมีอานิสงส์เป็นทวีคูณ เห็นได้ทันทีในชาตินี้^{๒๗}

^{๒๕} ม.อุปรี.อ. (ไทย) ๓/๒/-/๔๐๐.

^{๒๖} พุ.เปต. (บาลี) ๒๖/๓๐๕/๑๘๖, พุ.เปต. (ไทย) ๒๖/๓๐๕/๒๑๖.

^{๒๗} ส.ส. (ไทย) ๑๕/๒๖๒/๓๘๓, พุ.ธ.อ. (ไทย) ๑/๒/๓/๑๓๔.

ทำไมต้องทำบุญ?

ตอบ : ผู้ที่ต้องการเดินทางให้ถึงจุดหมายปลายทางอย่างรวดเร็ว และปลอดภัย ก็ต้องจ่ายค่าโดยสาร(เครื่องบิน) แพง ฉะนั้น หากต้องการเกิดมาสุขสบายก็ต้องทำบุญกุศลไว้มาก ๆ ฉะนั้น ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า

“สัตว์ทั้งปวงจักต้องตาย เพราะชีวิตมีความตายเป็นที่สุด!
สัตว์ทั้งหลายจักเป็นไปตามกรรม คือ ผู้ทำบาปจักไปนรก ส่วนผู้ทำบุญจักไปสวรรค์ ฉะนั้น บุคคลควรทำความดีสะสมไว้เป็นสมบัติในโลกหน้า เพราะบุญเป็นที่พึ่งของสัตว์ในโลกหน้า”^{๒๘}

และตรัสเปรียบเทียบไว้ว่า

“เมื่อเรือนถูกไฟไหม้ สิ่งของที่นำออกไปได้ ย่อมเป็นประโยชน์แก่เขา สิ่งของที่ถูกไฟไหม้ในเรือน ย่อมไม่เป็นประโยชน์แก่เขา ฉะนั้น เมื่อมนุษย์ถูกความแก่และความตายแผดเผาแล้ว ก็ฉะนั้นเหมือนกัน บุคคลควรนำออกด้วยการให้ สิ่งที่ให้แล้วชื่อว่านำออกดีแล้ว สุขย่อมมีแก่บุคคลผู้ตายไปแล้ว ซึ่งได้ทำบุญไว้ขณะเมื่อมีชีวิตอยู่”^{๒๙}

ทรัพย์สินเงินทองและสังขารร่างกายเป็นทรัพยากรของโลก เมื่อตายนำไปได้เฉพาะบุญและบาปที่ตนเองได้เคยทำไว้เท่านั้น^{๓๐} ทรัพย์สมบัติตลอดถึงร่างกาย ต้องทิ้งไว้เป็นสมบัติของโลกทั้งสิ้น^{๓๑}

พระพุทธเจ้าตรัสอานิสงส์ของการให้ทานไว้อย่างไรบ้าง?

ตอบ : ในทักขิณาวีรังคสูตร พระองค์ตรัสถึงผลทานว่า

๑. ให้ทานในสัตว์เดรัจฉานได้ผลร้อยเท่า
๒. ให้ทานในปุถุชนผู้ไม่มีศีลได้ผลพันเท่า

^{๒๘} ส.ส. (ไทย) ๑๕/๑๓๓/๑๖๖.

^{๒๙} อัง.ทุก. (ไทย) ๒๐/๕๓/๒๑๕.

^{๓๐} ส.ส. (ไทย) ๑๕/๑๑๕/๑๓๓.

^{๓๑} ม.ม. (ไทย) ๑๓/๓๐๗/๓๗๐.

๓. ให้ทานในปุณณผู้มีศีลได้ผลแสนเท่า
๔. ให้ทานในบุคคลต่างศาสนาผู้มีมาน ปราศจากความกำหนัดในกาม ได้ผลแสนโกฏิเท่า
๕. ให้ทานในท่านผู้ปฏิบัติภาวนาเพื่อทำโศดาปัตติผลให้แจ้ง ได้ผลนับประมาณไม่ได้
๖. ถ้าให้ทานในพระโศดาบัน ฯลฯ พระปัจเจกพุทธะและพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผลยิ่งไม่อาจนับประมาณได้เลย^{๓๒}

ทานสูตร^{๓๓} พระพุทธเจ้าตรัสถึงอานิสงส์การให้ทาน ๗ อย่าง

๑. ให้ทานด้วยคิดว่า ตายไปจักได้เสวยผลทานนี้ เมื่อตายแล้วย่อมเกิดในสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา
๒. ให้ทานด้วยคิดว่า ทานเป็นการดี เมื่อตายแล้วย่อมเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์
๓. ให้ทานด้วยคิดว่า บิฑามารดาปู่ย่าตายายเคยให้ เราไม่ควรทำให้เสียประเพณี เมื่อตายแล้วย่อมเกิดในสวรรค์ชั้นยามา
๔. ให้ทานด้วยคิดว่า เราหากินได้ จะไม่ให้ทานแก่สมณะผู้ไม่หุงหาไม่สมควร เมื่อตายแล้วย่อมเกิดในสวรรค์ชั้นดุสิต
๕. ให้ทานด้วยคิดว่า เราจักเป็นผู้จำแนกแจกทาน เหมือนฤาษีครั้งก่อน เมื่อตายแล้วย่อมเกิดในสวรรค์ชั้นนิมมานรดี
๖. ให้ทานด้วยคิดว่า เมื่อเราให้ทานอย่างนี้ จิตจะเลื่อมใส เกิดความปลื้มใจ เมื่อตายแล้วย่อมเกิดในสวรรค์ชั้นปรนิมมิตสวตตี
๗. ให้ทานเพื่อเป็นเครื่องปรุงแต่งจิต^{๓๔} เมื่อตายแล้ว ย่อมได้ไปเกิดในพรหมโลก (ชั้นสุทธาวาส) ภายหลังย่อมปรินิพพานในภพนั้นเลย

^{๓๒} ม.อ. (ไทย) ๑๔/๓๗๐/๔๒๘-๒๙. อง.อฏฺฐก. (ไทย) ๒๓/๕๙/๓๕๓.

^{๓๓} อง.อฏฺฐก. (ไทย) ๒๓/๓๑/๒๘๗.

^{๓๔} หมายถึง ให้ทานเครื่องประดับจิตในการเจริญสมถกัมมัฏฐานและวิปัสสนากัมมัฏฐาน เพราะทานจะทำให้จิตให้อ่อนโยน เหมาะแก่การเจริญกัมมัฏฐานทั้งสอง (อง.อฏฺฐก.อ. (บาลี) ๓/๓๑/๒๕๓.)

ทำบุญอุทิศให้ญาติที่ตายไปแล้ว เขาจะได้รับหรือไม่

ตอบ : ได้รับก็มี ไม่ได้รับก็มี^{๓๕} ถ้าญาติเกิดเป็นพรหม เป็นเทวดา มนุษย์ เจริญงาน อสุรกาย หรือสัตว์นรก ไม่สามารถรับรู้บุญที่เราอุทิศไปให้ได้ เขาจะไม่ได้รับ แต่ถ้ารับรู้แล้วอนุโมทนาบุญก็จะได้รับ ส่วนญาติที่ไปเกิดเป็นปรตัตตูปชีวิเปรต เขาจะได้รับส่วนบุญอย่างแน่นอน^{๓๖}

คัมภีร์อรรถกถาอธิบายว่า “ทักษิณาย่อมบังเกิดผลแก่พวกเปรตในขณะนั้นด้วยองค์ ๓ ประการ คือ ๑. ด้วยตนเองอนุโมทนา ๒. ด้วยทายก(ผู้ให้ทาน) ตั้งจิตอุทิศให้ ๓. ด้วยผู้รับเป็นพระทักษิณยุบุคคล (มีศีลบริสุทธิ์)”^{๓๗}

บางคนย้อนถามชาวพุทธว่า : พระมีมือ มีเท้า ทำไมไม่ทำมาหากินเอง นำอาหารไปให้กินทำไม นำเงินเป็นแสนเป็นล้านไปให้ทำไม? ทำไมไม่นำเงินไปสร้างโรงเรียน สร้างโรงพยาบาล จะไม่เป็นประโยชน์กว่าหรือ?

ขอตอบว่า : การถวายทานให้แก่พระภิกษุผู้สิ้นราคะ โทสะ โมหะแล้ว ก็เหมือนกับการหว่านเมล็ดพันธ์ข้าวเปลือกลงในท้องนาที่มีผืนดินอุดมสมบูรณ์ จากข้าวเปลือก ๑ เมล็ดจะกลายเป็นรวงข้าว ๑ รวงใหญ่ ๆ เช่น หลวงพ่อคุณปริสุทธฺ์ บริจาคให้สาธารณกุศลตลอดชีวิตของท่าน กว่า ๕,๐๐๐ ล้านบาท

^{๓๕} ส.นิ.อ. (ไทย) ๒/-/๑๖๗.

^{๓๖} ส.ส. (ไทย) ๑/๑/-/๓๒๕. เปรตที่สามารถรับส่วนบุญที่ผู้อื่นอุทิศให้ เช่น ขุปปิบาลิกเปรต วันตาสเปรต ปรตัตตูปชีวิเปรต นิขมามตัมหิกเปรต เป็นต้น (ขุ.ขุ.อ. (บาลี) ๑๒/๑๙๐.)

^{๓๗} ขุ.เปต.อ. (ไทย) ๒/๒/-/๕๖.

๒) ศีลมัย

ศีล แปลว่า ปกติ เป็นข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมกายและวาจาให้ตั้งอยู่ในภาวะปกติ^{๓๘} หมายความว่า คนที่มีจิตเป็นปกติไม่ถูกความโลภ โกรธ หลง เข้าครอบงำ เมื่อจะทำอะไรทางกายด้วยจิตที่เป็นปกติก็ไม่ทำสิ่งที่ชั่ว เมื่อจะพูดอะไรทางวาจาก็ไม่พูดเรื่องชั่ว เรื่องโกหก เมื่อจะคิดเรื่องราวอะไรทางใจ ก็ไม่คิดเป็นไปในทางที่ชั่ว

รักษาศีล ๕ ได้บุญมากกว่าเป็นชาวพุทธ

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “การที่บุคคลมีเจตนางดเว้น จากการฆ่าสัตว์ งดเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้ งดเว้นจากการประพฤติดิฉินในกาม งดเว้นจากการพูดเท็จ งดเว้นจากการเสพของมีนเมาคือสุราและเมรัย อันเป็นเหตุแห่งความประมาท นี่เป็นการกระทำที่ใช้ทุนทรัพย์เล็กน้อย และเตรียมน้อย แต่มีผลานิสงส์มากกว่านิตยทานที่ทำสืบกันมา มากกว่าการถวายกุฏิวิหาร และมากกว่าการเข้าถึงสรณคมน์”^{๓๙}

หลักสำคัญของการรักษาศีลอยู่ที่ “วิริติ”

วิริติ แปลว่า งดเว้น ละเว้น คือ เจตนาที่ตั้งใจงดเว้น จากการกระทำชั่วทางกาย ทางวาจา และทางใจ เมื่อบุคคลได้ตั้งใจรักษาศีลแล้ว ย่อมเป็นผู้มีกาย วาจาที่สะอาด จิตใจก็จะเป็นปกติ วิริติมีอยู่ ๓ ประการ คือ

๑. สัมปัตตวิริติ เจตนางดเว้นสิ่งที่ประจวบเฉพาะหน้า คือไม่ได้ตั้งใจงดเว้นไว้ก่อนเลย แต่เมื่อประสบเหตุที่จะกระทำชั่ว ได้นึกคิดพิจารณาขึ้นในขณะนั้น แล้วงดเว้นเสียได้

^{๓๘} พุ.ชา.อ. (ไทย) ๓/๔/-/๕๒๙, ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๕๖), หน้า ๙๔๗.

^{๓๙} ที.ที. (ไทย) ๙/๓๕๒/๑๔๗.

๒. สมาทานวิริติ เจตนางดเว้นโดยการตั้งเจตนาไว้ก่อน คือ สมาทานสิกขาบทไว้ แล้วงดเว้นตามที่ได้สมาทานนั้น

๓. สมุจเฉทวิริติหรือเสตุฆาตวิริติ เว้นได้อย่างเด็ดขาด โดยการเจริญวิปัสสนาจนเกิด “มรรคญาณ” ประหาณมิชฌาภิภูมิจึงได้เด็ดขาด คือ การงดเว้นจากความชั่วของพระอริยเจ้าทั้งหลายนั่นเอง^{๔๐}

อานิสงส์ของการรักษาศีล

๑. บุคคลผู้มีศีล บริบูรณ์ด้วยศีล ย่อมมีทรัพย์สมบัติมาก

๒. กิตติศัพท์อันงามของบุคคลผู้มีศีล ย่อมขจรไปทั่วทุกทิศ

๓. บุคคลผู้มีศีลไปในที่ไหนย่อมแคล้วคลาดอย่าง ไม่เก้อเขิน

๔. บุคคลผู้มีศีลย่อมไม่หลงลืมสติ ก่อนตาย

๕. บุคคลผู้มีศีลตายแล้ว ย่อมไปเกิดในสุคติ โลก สวรรค์^{๔๑}

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “บุคคลผู้มีศีล ละเว้นขาดจากการฆ่าสัตว์ มีความละอาย มีความเอ็นดูต่อสรรพสัตว์ หลังจากตายแล้วไปเกิดในสุคติ โลก สวรรค์ ..กลับมาเกิดเป็นมนุษย์ในที่ใด เขาก็จะเป็นคนมีอายุยืน”^{๔๒}

“บุคคลผู้มีใจศรัทธา ..ทำบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วยศีลมีประมาณยิ่ง.. หลังจากตายแล้ว เขาย่อมเกิดร่วมกับเทวดาชั้นจาตุมหาราช ชั้นดาวดึงส์ ..ชั้นยามา..ชั้นดุสิต..ชั้นนิมมานรดี ย่อมครอบงำเทวดาทั้งหลายโดยฐานะ ๑๐

ประการ คือ อายุที่เป็นทิพย์ วรรณะที่เป็นทิพย์ สุขที่เป็นทิพย์ ยศที่เป็นทิพย์ อภิไธยที่เป็นทิพย์ รูปที่เป็นทิพย์ เสียงที่เป็นทิพย์ กลิ่นที่เป็นทิพย์ รสที่เป็นทิพย์ และอารมณ์สัมผัสที่เป็นทิพย์”^{๔๓}

^{๔๐} ม.ญ.อ. (ไทย) ๑/๑/-/๕๕๘.

^{๔๑} ที.ป. (ไทย) ๑๑/๓๓๖/๓๐๕, วิสุทธิ. (บาลี) ๑/๒๔๒-๓.

^{๔๒} ม.อุปริ. (ไทย) ๑๔/๒๙๐/๓๕๑.

^{๔๓} อง.นวก. (ไทย) ๒๓/๓๖/๒๙๔-๕.

๓) ภาวนามัย

ภาวนา คือ การฝึกอบรมทางด้านจิตใจ เป็นการบำเพ็ญเพียรทางจิตให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป^{๔๔} พระพุทธเจ้าตรัสว่า “เธอทั้งหลายจงลุกขึ้นเถิด จงนั่งเถิด จงบากบั่นขยันศึกษาปฏิบัติธรรมเถิด กาลเวลาอย่าได้ล่วงเลยเธอทั้งหลายไปเลย เพราะเหล่านั้นผู้ปล่อยวันเวลาให้ล่วงไปเปล่า ย่อมแอดทุกข์ทรมานกันในวัน”^{๔๕}

นั่งสมาธิได้บุญมากกว่าให้ทาน ๓๐๐ เท่า

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรับรองไว้ว่า “บุคคลใดให้น้ำนมโคเป็นทาน ครั้งละประมาณ ๑๐๐ หม้อ วันละ ๓ เวลา เข้า เทียง เย็น การเจริญเมตตาภาวนาทำจิตให้เป็นสมาธิเพียงชั่วระยะเวลาการหยดลงของหยาดน้ำนมโคเพียงหนึ่งหยดย่อมมีผลมากกว่าทานที่บุคคลนั้นให้แล้ว ๓ ครั้งในแต่ละวัน”^{๔๖}

นั่งสมาธิได้มาน ไปเกิดในพรหมโลก

บุคคลบางคนในโลกนี้ ...บรรลุปฐมฌานที่มีวิตก วิจารณ์ และสุขอันเกิดจากวิเวกอยู่ เขาชอบใจปฐมฌานนั้น ติดใจปฐมฌานนั้น และถึงความปลื้มใจกับปฐมฌานนั้น เขาดำรงอยู่ในปฐมฌานนั้น น้อมใจไปในปฐมฌานนั้น ไม่เสื่อม เมื่อตายไปย่อมเข้าถึงความเป็นผู้อยู่ร่วมกับพวกเทวดาชั้นพรหม พวกเทวดาชั้นหมู่พรหมมีอายุประมาณ ๑ กัป^{๔๗}

บุคคลบางคน...บรรลจุตตฌานที่มีอุเบกขา มีสติสัมปชัญญะ เขาชอบใจฌานนั้น ..เขาดำรงอยู่ในจุตตฌานนั้น น้อมใจไปในจุตตฌานนั้น ไม่เสื่อม เมื่อตายไปย่อมเข้าถึงความเป็นผู้อยู่ร่วมกับพวกเทวดาชั้นสุกสิณหะ พวกเทวดาชั้นสุกสิณหะมีอายุประมาณ ๔ กัป^{๔๘}

^{๔๔} ดูรายละเอียดใน อัง.ฉก.อ. (บาลี) ๓/๑๐๗/๑๕๗.

^{๔๕} พ.อุ. (ไทย) ๒๕/๓๓๖/๕๗๗.

^{๔๖} ส.น. (ไทย) ๑๖/๓๑๕/๒๒๖.

^{๔๗} อัง.จตุก. (ไทย) ๒๑/๑๒๓/๑๘๗-๘.

สวดธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ขึ้นจากความตายได้

พ.ต.อ. ชิง แขวงวิเศษชัยชาญ อายุ ๖๕ ปี เกิดวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๕ ที่อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ชื่อและนามสกุลเปลี่ยนใหม่จากเดิม คือชื่อ “บุญชัย มาลัยศิริรัตน์” อดีตเป็นผู้กำกับการสถานีตำรวจขณะสงคราม ท่านเล่าประสบการณ์ “ตายแล้วฟื้น” ไว้ว่า

“วันนั้นเป็นวันวิสาขบูชา ทำงานเสร็จก็เข้านอนที่ห้องทำงานเลย กระทั่งตี ๒ ร่างกายปลุกเราให้เข้าห้องน้ำว่าจะสูบบุหรี่ ก็รู้สึกว้าวุ่นใจได้แค่ครึ่งปอด สูดอากาศไม่เต็มปอด แต่ก็เข้านอนต่อทั้งที่หายใจครึ่งห้อง จนตี ๔ เข้าห้องน้ำอีกที อยู่ ๆ ลมหายใจเหลือไม่ถึงครึ่งห้องซะแล้ว มีแว่วว่าจะไม่เหลือลมหายใจ จึงบอกให้ลูกน้องพาไปโรงพยาบาล

ทันใดนั้นก็รู้สึกเหมือนมีใครคนหนึ่งมายืนอยู่ข้างตัว ไม่เห็นหน้ารู้แต่ว่าเขาทรงพลัง ทรงอำนาจมาก พอคิดได้อย่างนั้น รู้สึกเหมือนตัวถูกกระชากอย่างแรงตกใจกลัวสุดขีด จึงท่องคาถาในใจ บทพระ “ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร” ซึ่งเป็นคาถาประจำวันวิสาขบูชาพอดี

ระหว่างเริ่มท่อง เราก็ก็นั่งไปกับพระคาถา ร่างกายก็สงบนิ่ง เขาคอนั้นก็นิ่งกับเราเหมือนกัน และไม่ยุ่งกับเราอีก แต่ยังยืนอยู่ข้าง ๆ จนสายตรวจมาประคองไปที่รถ เขาคอนั้นก็เดินตามเราไป ขึ้นรถไปกับเราด้วย ใช้เวลา ๒ นาทีถึงโรงพยาบาล หมอก็เอาหน้ากากออกซิเจนมาครอบ เอาสายน้ำเกลือร้อย เจาะเลือด เราก็หลับตาท่องคาถาเรื่อยไป ท่องจบแล้วก็ท่องใหม่ ท่องไปเรื่อย หมอก็ปั๊มหัวใจไปเรื่อย จนกระทั่งตีห้ายี่สิบ คลื่นหัวใจนิ่งไป ๓๐ นาที (ตายแล้ว) ตัวเขียวไปหมด ทั้งหมอทั้งพยาบาลปั๊มจนซีเขียวปั๊ม ปรากฏว่าเรากลับมาอีก และรู้สึกว่าเขาคอนั้นไปแล้วด้วย แต่ยังท่องคาถาอยู่พักใหญ่^{๔๘}

^{๔๘} หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ : ปีที่ ๓๒ ฉบับที่ ๑๑๔๓๙

ปฏิบัติวิปัสสนา : ปลดหนี้กว่า ๑๐๐ ล้าน

นางฐิตินาถ ณ พัทลุง เกิดวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นบุตรของนายไสว และนางอารีย์ ณ พัทลุง มีบุตรชาย ๑ คน ชื่อ ด.ช. ธฤต ณ พัทลุง เธอจบปริญญาโท ๒ ใบ จาก UNIVERSITY OF LONDON สาขาเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ ด้วยวัยเพียง ๒๐ ปีเท่านั้น

สามีเสียชีวิตต้นปี ๒๕๔๐ พร้อมกับทิ้งหนี้ไว้ให้กว่า ๑๐๐ ล้านบาท ผู้หญิงลูกเล็กตัวคนเดียว พร้อมกับหนี้มหาศาล มองไม่เห็นทางออกอื่นได้อีก จึงคิดจะฆ่าตัวตาย แต่ได้พบกับกัลยาณมิตรก่อน ชักชวนให้ไปปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน จึงเกิดปัญหาเห็นแจ้ง บริหารชีวิตจนปลดหนี้ได้ภายใน ๒ ปีครึ่ง

เธอจะแบ่งเวลาภายใน ๒ เดือนออกเป็น ๗ สัปดาห์สำหรับทำงานทางโลก และอีก ๗ วันสำหรับปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ที่ยุวพุทธิกสมาคม^{๔๔}

เธอให้เหตุผลว่า “การปฏิบัติธรรมเราควรปฏิบัติตั้งแต่อายุน้อย ๆ เพราะร่างกายยังแข็งแรงอยู่ และจากการที่เราเป็นคนชอบอ่านหนังสือ ชอบศึกษาปรัชญา ทำให้เราค้นพบว่ามันนักวิทยาศาสตร์เพียงคนเดียวเท่านั้น ที่พูดอะไรแล้วเป็นจริงทั้งหมด ไม่มีใครโต้แย้งได้ก็คือ พระพุทธเจ้า ก็เลยสนใจที่จะค้นคว้าศึกษาหลักพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า มาตลอด” นี่คือการเชื่อมั่นและความศรัทธาที่เธอมีต่อพุทธศาสนา สิ่งนี้เองที่เป็นหลักยึดเหนี่ยวให้เธอมีแรงกายและแรงใจในการต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ ในการอยู่ต่อไปบนโลกใบนี้ อย่างมีสติ

^{๔๔} ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ๕๘/๘ ซอยเพชรเกษม ๕๔ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐ โทร.๐-๒๘๐๕-๐๗๙๐-๔.

เป็นศูนย์อบรมและปฏิบัติธรรมที่ตั้งขึ้นและบริหารงานโดยเอกชน เปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าปฏิบัติธรรมได้ตลอดปี โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ หรือตามกำลังศรัทธา

เปลี่ยนศาสนาพิสูจน์พุทธธรรม

ดร. ดารารวรรณ เเด่นอุดม เป็นบุตรธิดาของ ร.ต. मुख และนางเกยูร เเด่นอุดม ปัจจุบันพำนักอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ครูดารารวรรณ ถือกำเนิดในครอบครัวที่นับถือศาสนาอิสลาม คุณปู่เป็นผู้นำศาสนา (อิหม่าม) อุปนิสัยส่วนตัวเป็นคนชอบความสงบ ทางบ้านจึงได้ส่งให้เรียนในโรงเรียนศาสนา และเรียนพิเศษด้านศาสนาจึงมีความรู้เกี่ยวกับศาสนาอย่างแตกฉาน ได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนโรงเรียนเข้าแข่งขันตอบปัญหาศาสนา จนได้รับรางวัลชนะเลิศหลายรางวัล

แม้จะมีความรู้และศรัทธาในศาสนาอิสลาม แต่ก็เก็บความสงสัยในคำสอนหลายเรื่องที่หาเหตุผลไม่ได้ และไม่สามารถถามผู้รู้ได้ เนื่องจากเป็นข้อห้ามของศาสนา ต่อมา ได้อ่านหนังสือเกี่ยวกับการปฏิบัติสมาธิภาวนาแล้วเกิดความประทับใจว่า การปฏิบัติสมาธิและการอยู่อย่างมีสติ สามารถทำให้พันทุกข์ได้จริง จึงมีความเลื่อมใสศรัทธาที่พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่เป็นวิทยาศาสตร์ มีเหตุผลและเน้นสอนให้เราพึ่งตนเอง

ครูดารารวรรณ ได้เริ่มศึกษาและปฏิบัติธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาอย่างจริงจัง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ที่วัดน้อยนพคุณ กรุงเทพฯ จากนั้นได้เข้าอบรมกรรมฐานกับคุณแม่สิริ กรินไชย ๒ ครั้ง ๆ ละ ๗ วัน

ใน ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ - ๒๕๒๖ ได้ศึกษาและปฏิบัติธรรมกับหลวงปู่ดูลย์ อตุโล วัดบูรพาราม จังหวัดสุรินทร์

ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ หลวงปู่สั่งให้ไปสอนผู้อื่นได้ เพราะจิตชำนาญแล้ว

ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้รับรางวัล “เสมอธรรมจักร” ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา สาขาส่งเสริมผู้ปฏิบัติธรรม จากกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ

พระพุทธเจ้าตรัสรู้อะไร

คำว่า พุทธ มีความหมายว่า อวิปริต สมบูรณ์าณ สพพการโต สพพธมมานิ อภิสมพุทธตตา สมาสพุทโธ.^{๕๐}

ชื่อว่า สัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะเป็นผู้รู้แจ้งแจ้งธรรมทั้งปวง ทุกแห่งทุกมุม ด้วยปัญญาประจักษ์แจ้งเฉพาะพระองค์เอง อย่างไม่ผิดเพี้ยน.

ศาสนาพุทธ แปลว่า คำสอนของท่านผู้รู้ธรรมทั้งปวง คือ ผู้รู้แจ้งด้วยพระองค์เองแล้ว และปลูกผู้อื่นให้รู้ตามด้วย คือ ให้ตื่นจากความหลับไหล ด้วยกิเลส ซึ่งมีทั้งหลักการมีทั้งวิธีการ เพื่อนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง เพราะหากมีแต่หลักการแต่ไม่มีแนวปฏิบัติ ก็ไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ หรือเอาแต่ปฏิบัติโดยไม่รู้หลักการที่ถูกต้อง ก็ยากที่จะประสบความสำเร็จได้โดยง่าย

ศาสนาพุทธจึงเป็นคำสอนของผู้ค้นพบสัจธรรมแล้วอย่างแท้จริง ทรงรู้แจ้งกฎเกณฑ์ของธรรมชาติทั้งปวง พร้อมทั้งเหตุปัจจัยของความเกิดขึ้นและความดับไปของธรรมชาตินั้น ๆ ไม่ใช่ศาสนาที่คิดประดิษฐ์ขึ้นโดยอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือถูกสรรสร้างให้เกิดขึ้นโดยเทพเจ้า แต่เป็นการเข้าถึงความจริงที่มีอยู่แล้ว ตามธรรมชาติที่มีอยู่จริง^{๕๑}

การที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้สัจธรรมและวิธีปฏิบัติให้เข้าถึงด้วยนั้น นับว่าเป็นการค้นพบหนทางเก่าที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ แต่สรรพสัตว์ทั้งหลาย ทั้งเทพและมนุษย์ในกัปปัจจุบัน ยังไม่รู้ ยังไม่เข้าถึง พระพุทธองค์ทรงเป็นผู้แรกที่รู้^{๕๒} และหลังจากรู้แจ้งแล้วทรงมีพระเมตตา นำมาแสดงให้คนทั้งหลายได้รู้ตามด้วย เพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความดับทุกข์ของสัตว์ทั้งหลาย

ศาสนาพุทธมีความหมายกว้างกว่าศีลธรรม “ศีลธรรม” หมายถึงข้อปฏิบัติพื้นฐานทั่วไปเพื่อให้เป็นคนดี ไม่เบียดเบียนตนเองหรือคนอื่น ตามหลัก

^{๕๐} พ.อุ.อ. (บาลี) หน้าที่ ๘๘.

^{๕๑} อ.ท.ก. (ไทย) ๒๐/๑๓๗/๓๘๕., อภ.วิ. (บาลี) ๓๕/๑๘๔/๑๐๒.

^{๕๒} ส.นิ. (ไทย) ๑๖/๖๕/๑๒๘.

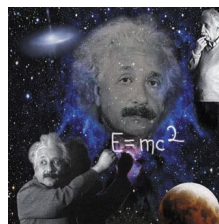
สังคมทั่วไป แต่เมื่อได้ปฏิบัติครบถ้วนตามนั้นแล้วก็ยังไม่พ้นทุกข์ที่มาจาก
ความเกิด ความแก่ ความเจ็บ และความตายได้ ยังไม่พ้นทุกข์จากการ
เบียดเบียนของกิเลส คือ อำนาจของศีลธรรมได้สิ้นสุดลงเสียก่อน ก่อนที่จะ
กำจัดโลภะ โทสะ โมหะ ให้หมดสิ้นสุดไปได้ ส่วนศาสนาพุทธยังมีขอบเขตไป
ไกลกว่านั้นมาก คือมุ่งหมายโดยตรงที่จะกำจัดกิเลสโดยสิ้นเชิง หรือดับทุกข์
ทั้งหลายที่เกิดขึ้นจากความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตาย ให้หมดสิ้นไป

ศาสนาพุทธอุบัติขึ้นมาในโลกจากการตรัสรู้ของอริยสัจ ๔ ประการของ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อวันเพ็ญ เดือน ๖ ก่อนพุทธศักราช ๔๕ ปี ดังที่
พระองค์ตรัสไว้ว่า “จตตาริมาณี ภิกขเว อริยสัจจานิ.. ทุกข์ อริยสัจ
ทุกขสมุทยอริยสัจ ทุกขนิโรธอริยสัจ ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา อริยสัจ
..อิเมสํ โข ภิกขเว จตุณฺณ อริยสัจจานิ ยถาภูตํ อภิสมพุทธตตา ตถาคโธ
“อรหํ สมมาสมพุทโธ”ติ วุจจติ”

“ภิกษุทั้งหลาย อริยสัจ ๔ ประการ คือ ทุกขอริยสัจ สมุทัยอริยสัจ
ทุกขนิโรธอริยสัจ ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทาอริยสัจ เพราะรู้แจ้งอริยสัจ ๔ นี้
ตามความเป็นจริง ชาวโลกจึงเรียกเราว่า พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า”^{๕๓}

อริยสัจ แปลว่า ความจริงที่แท้จริง ที่ไม่มีความจริงอื่น (แม้แต่หลัก
วิทยาศาสตร์) มาเบียดบังได้^{๕๔} ดังที่อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ นักฟิสิกส์รางวัลโนเบล
ได้กล่าวยกย่องพระพุทธศาสนาไว้ว่า

The religion of the future will be a cosmic
religion. It should transcend personal God
and avoid dogma and theology. Covering both
the natural and the spiritual, it should be
based on a religious sense arising from the experience of all
things natural and spiritual as a meaningful unity. Buddhism

^{๕๓} ส.ม. (บาลี) ๑๙/๑๐๙๓/๓๗๗., ส.ม. (ไทย) ๑๙/๑๐๙๓/๖๐๗.

^{๕๔} อภ.วิ.อ. (บาลี) ๑/๙๐ “อวิตถานิ อนณฺณถานิ ตสฺมา อริยสัจจานิตี วุจจณฺติ.”

answers this description. If there is any religion that could cope with modern scientific needs it would be Buddhism.^{๕๕}

ศาสนาในอนาคตจะต้องเป็นศาสนาสากล ศาสนานั้นควรอยู่เหนือพระเจ้าที่มีตัวตน และควรจะเว้นคำสอนแบบเบ็ดเสร็จ (แบบสำเร็จรูปที่ให้เชื่อตามเพียงอย่างเดียว) และแบบพึ่งพาเทพเจ้าเบื่องบน ศาสนานั้นเมื่อครอบคลุมทั้งธรรมชาติและจิตใจ จึงควรมีรากฐานอยู่บนสำนึกทางศาสนาที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ตรงต่อสิ่งทั้งปวง คือ ทั้งธรรมชาติและจิตใจ อย่างเป็นหน่วยรวมที่มีความหมาย ศาสนาพุทธสามารถตอบข้อกำหนดนี้ได้ ถ้าจะมีศาสนาใดที่รับมือได้กับความต้องการทางด้านวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ ศาสนานั้นก็ควรเป็นพระพุทธศาสนา"

อริยสัจ คือ ความจริงแท้ตามธรรมชาติ ที่ทำให้ผู้เข้าถึงแล้วกลายเป็นพระอริยะ^{๕๖} เป็นความจริงแท้ที่นำไปสู่การแก้ทุกข์ทั้งปวงได้อย่างสิ้นเชิง เพราะเมื่อไม่รู้ปัญหาจึงจมอยู่กับปัญหา เมื่อไม่รู้ที่มาของปัญหาจึงหาหนทางแก้ไม่พบ เมื่อไม่รู้ที่สุดของปัญหาจึงหมดกำลังใจที่จะแก้ปัญห และเมื่อไม่รู้วาทุ ก ๆ ปัญหา มีหนทางแก้ของปัญหาเอง จึงไม่เข้าถึงทางแก้ปัญหาที่ถูกตรงที่สุดนี้คือสัจธรรมที่มนุษยชาติประสบเสมอมา เพราะไม่รู้วาทภาวะที่หมดปัญหาอย่างสิ้นเชิง ไม่มีแม้กระทั่งความหิวกระหายทั้งทางร่างกายและใจใด ๆ เลยมีอยู่จริง ๆ มนุษยชาติจึงไม่แสวงหาพระนิพพาน^{๕๗}

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสสอนอริยสัจ ๔ เพื่อให้รู้ความจริงว่า

- ชีวิต ทุกข์จริง ๆ นอกจากทุกข์แล้วไม่มีสิ่งใดเกิดขึ้น นอกจากทุกข์

^{๕๕} May 19th, 1939, Albert Einstein's speech on "Science and Religion" in Princeton, New Jersey, U.S.A. และ The Buddha in the Eyes of Eminent Scholars, Phra Sripariyattimoli. 1999. ISBN 974-575-539-7

^{๕๖} อภิ.วิมุลกีกา (บาลี) ๑/๑๘๙/๕๘

^{๕๗} ดูใน ม.ม. (ไทย) ๑๒/๒๓๖/๒๙๙, ส.สพ. (ไทย) ๑๘/๖๓/๕๓., ส.ม. (ไทย) ๑๙/๑๐๘๔/๕๙.

ไม่มีสิ่งใดตั้งอยู่ นอกจากทุกซ์ไม่มีสิ่งใดดับไป

- สาเหตุที่แท้จริงของความทุกซ์ทั้งปวง ไม่ใช่พระพรหมลงโทษ ไม่ใช่เพราะพระเจ้าทดสอบ และไม่ใช่เพราะกรรมบันดาลอีกด้วย แต่คือ**ความทะยานอยาก**ด้วยอำนาจแห่งอวิชชาและอาสวกิเลส เพราะไม่มีปัญญารู้แจ้งอารมณ์ ต่างหาก!

- สภาวะสันติ สุขสงบเย็น ไร้กังวล ไม่มีความเดือดร้อนทั้งกายและจิตใจใด ๆ เลย ชนิดที่ไม่อาจกลับมาเป็นทุกซ์ได้อีกแล้ว มีอยู่จริง!

- วิธีการปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงภาวะสุขสงบเย็นนั้น**มีอยู่จริง** ไม่ต้องจบปริญญา ไม่ต้องจบ ป.๔ ไม่ต้องรอชาติหน้า ไม่ต้องรอปีหน้า ไม่ต้องรอพรุ่งนี้ เพียงรู้ว่า “ทุกอาการที่กายเคลื่อนไหว ใจคิดนึกนั้น ล้วนเกิด-ดับ เปลี่ยนแปลงไปตามเหตุปัจจัยของเขาเองอยู่ตลอดเวลา จนคลายความยึดถือด้วยความเห็นผิดว่าเป็นตัว เป็นตน เป็นเรา เป็นของของเราลงได้” ด้วยการเจริญวิปัสสนาภาวนาตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ทำมรรคมืองค์ ๘ ให้บริบูรณ์

พระพุทธศาสนาไม่ได้สอนให้แสวงหาความสุขที่เป็นภาพลวงตาอย่างที่ว่าดวิมานกลางอากาศกันไปเอง แต่สอนให้เรา**รู้แจ้งความจริงแท้**ของธรรมชาติที่ปรากฏอยู่จริงในโลกว่า สิ่งทั้งปวงเป็นทุกซ์ มีความบีบคั้นในตัวเองหาสาระแก่นสารไม่ได้ ดังที่พระองค์ตรัสว่า “สพเพ สงขารา ทุกขา. สังขารทั้งหลายทั้งปวงเป็นทุกซ์ สพเพ ธมมา อนตตา. ธรรมทั้งปวงมิใช่ตัวตน”^{๕๘}

มีแต่ศาสนาพุทธเท่านั้น ที่สามารถให้คำตอบในประเด็นปัญหาเรื่องความทุกซ์ สาเหตุที่แท้จริงของการเกิดทุกซ์ และวิธีปฏิบัติเพื่อความสิ้นไปแห่ง

ทุกซ์อย่างสิ้นเชิงได้ เพราะเมื่อ**รู้แจ้งทุกซ์**แล้ว ก็จะเข้าถึงความพ้นทุกซ์ได้อย่างแท้จริง เมื่อนั้นแหละจะได้พบกับความสุขเต็มบริบูรณ์ ทันทีในปัจจุบันชาตินี้ ไม่ต้องรอชาติหน้า

^{๕๘} พุ.ธ. (บาลี) ๒๕/๒๗๗-๒๗๙/๖๕, พุ.ธ. (ไทย) ๒๕/๒๗๗-๒๗๙/๑๑๘.

พระพุทธเจ้าสอนอะไร?

พระพุทธเจ้าทรงเป็นมหาบุรุษ ผู้ต่อสู้เอาชนะความตายได้เด็ดขาดแล้ว ทรงอุบัติมาในโลกเพื่อบำเพ็ญประโยชน์สุขแก่สรรพสัตว์ ทรงเป็นดวงประทีปของจักรวาล ชี้หนทางสว่างแก่ผู้ที่ยังไม่รู้ ประกาศสัจธรรมเพื่อความสงบร่มเย็น และสันติสุขของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย^{๕๙}

คำสอนของพระพุทธเจ้า เป็นการนำกฎความจริงของธรรมชาติมาบอก พระพุทธเจ้าไม่ใช่ผู้สร้างกฎ หรือผู้บังคับผู้คนให้ต้องทำตามกฎ พระองค์เป็นเพียงมนุษย์เหมือนเรา ๆ ที่ได้บำเพ็ญบารมีมาอย่างบริบูรณ์แล้ว จนได้ตรัสรู้สัมมาสัมโพธิญาณ รู้แจ้งกฎเกณฑ์ทั้งปวง ตามธรรมชาติที่มีอยู่จริง^{๖๐}

หลังจากตรัสรู้แล้ว พระพุทธเจ้าทรงได้พระนามอีกพระนามหนึ่งว่า พระสัพพัญญู แปลว่า ผู้รู้ทั้งปวง คือ รู้หมดทุกอย่าง^{๖๑} ด้วยความที่พระองค์รู้ทุกอย่างนี้เอง ทำให้พระองค์ทรงประมวลเรื่องราวทั้งหมดได้ว่า ถ้าหากทรงสอนทั้งหมด หรือบอกทั้งหมดที่ทรงรู้ ก็จะก่อให้เกิดโทษ เกิดหายนะแก่มวลสรรพสัตว์เสียมากกว่า พระองค์จึงเลือกที่จะสอนเฉพาะเรื่องที่เป็นไปเพื่อดับทุกข์ เพื่อคลายโศกเพียงเท่านั้น^{๖๒}

พระพุทธเจ้าเปรียบเหมือนหมอผ่าตัดผู้บาดเจ็บที่ถูกลูกศรยิงปักอก หมอไม่จำเป็นต้องใส่ใจว่า คนยิงเป็นใคร ทำไมจึงยิง? (ใครสร้างโลก) หมอทำหน้าที่เพียงเร่งผ่าตัดช่วยชีวิตให้เร็วที่สุด แต่ถ้าผู้ป่วยไม่ยอมให้ผ่าตัดโดยเร็ว

^{๕๙} ที.ม. (ไทย) ๑๐/๒๕๗/๒๓๒, ที.สี.อ. (ไทย) ๑/๑/-/๑๗๒. “นิพพานเป็นธรรมเกษม เป็นทางดำเนินถึงความไม่แก่ ไม่ตาย” ดูใน ม.ญ. (ไทย) ๑๒/๒๘๐/๓๐๔, “นิพพานเป็นสภาวะไม่แก่ ไม่ตาย” ดูใน ขุ.เถรี. (ไทย) ๒๖/๕๑๔/๖๓๙. “นิพพานไม่มีดิน น้ำ าลฯ แสงสว่าง” ขุ.อุ. (ไทย) ๑๒/๑๐/๑๘๗.

^{๖๐} วิสุทธิชนวิลาสินี. (บาลี) ๑/๑๒๐, ม.อุ. (ไทย) ๑๔/๒๙๔/๓๕๓, ขุ.ม. (ไทย) ๒๙/๑๙๑/๕๕๐.

^{๖๑} ขุ.ป. (ไทย) ๓๑/๑๖๒/๒๕๒.

^{๖๒} ส.สี. (ไทย) ๑๙/๑๑๐๑/๖๑๓.

ตั้งเงื่อนไขว่า “ต้องหากคนยิงให้ได้ก่อน เขาหน้าตาเป็นอย่างไร? ผู้หญิง หรือผู้ชาย ต้องให้เขาบอกเหตุผลที่ยิงให้ได้ก่อน ผมจึงจะยอมให้หมอผ่าเอาลูกศรออก” ถ้าเป็นเช่นนี้ ก็รับรองได้ว่าผู้ป่วยต้องเสียชีวิตก่อนอย่างแน่นอน^{๖๓}

ศาสนาพุทธชี้แนวทางการแก้ปัญหาของมนุษยชาติ ด้วยความรู้ที่ถูกต้องตรงตามสภาพความเป็นจริงของชีวิต เพราะระบบความรู้นี้มีใช้เกิดจากการคิดวิเคราะห์ หรืออ้างเหตุผลจากแหล่งความรู้อื่น แต่เริ่มมาจากประสบการณ์ตรงจากการตรัสรู้ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วถูกพิสูจน์โดยประสบการณ์ตรงของพระภิกษุในพุทธศาสนาทุกยุคทุกสมัย^{๖๔}

พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอน “พระธรรม” เพื่อให้ชาวโลกพ้นจากทุกข์^{๖๕} มีความสุขสงบ จนถึงขั้นสูงสุด คือบรมมรรค^{๖๖} ผล นิพพาน

ธรรมะ คือ สภาพที่มีอยู่ เป็นอยู่ ตามธรรมชาติที่มีอยู่จริง รวมทั้งเหตุปัจจัยปรุงแต่งให้ธรรมชาติต่าง ๆ เป็นไป^{๖๗} หาผู้บังคับบัญชาหรือเป็นเจ้าของมิได้^{๖๘} เช่น ธรรมะของไฟคือร้อน ธรรมะของความโลภคืออยากได้ ธรรมะของปัญญาญาณคือตัดขาดกิเลส เป็นต้น^{๖๙}

ไฟร้อนตามสภาวะธรรมชาติของไฟเอง มิใช่เพราะใครบังคับหรือดลบันดาล ปัญญาญาณตัดกิเลสตามธรรมชาติของปัญญาเอง มิใช่เพราะใครบังคับ หรือดลบันดาล^{๗๐} ฯลฯ คือ เป็นไปตามเหตุตามปัจจัยนั้น ๆ ที่เรียกว่า “อิทัปปัจจยตา” (บางศาสนาเรียกว่า “พระเจ้า”) ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า

^{๖๓} ดูรายละเอียดใน ม.ม. (ไทย) ๑๓/๑๒๖/๑๓๗. ม.ม. (ไทย) ๑๓/๑๒๘/๑๔๑.

^{๖๔} ที.ม. (ไทย) ๑๐/๙๐/๕๐, ที.ม.อ. (บาลี) ๙๐/๗๖, วิมหา.อ. (บาลี) ๑/๑๙/๑๙๑.

^{๖๕} ม.ญ. (ไทย) ๑๒/๔๐๗/๔๔๒.

^{๖๖} ภาวะที่ฆ่ากิเลสออกไปได้. พุ.เถร.อ. (บาลี) ๒/๓๖/๑๕๘.

^{๖๗} พุ.ม. (ไทย) ๒๙/๑๘๖/๕๒๖. พุ.ป. อ. (ไทย) ๗/๑/-/๔๙.

^{๖๘} ดูรายละเอียดใน อภิ.วิ. (บาลี) ๓๕/๑๘๔/๑๐๒, วิสุทฺธิ. (บาลี) ๓/๖๕.

^{๖๙} ดูรายละเอียดใน ที.ม. (ไทย) ๑๐/๖๔/๓๖.

^{๗๐} พุ.อุ.อ. (ไทย) ๑/๓/-/๕๐๘.

อิมสมี สติ อิหํ โหติ

เมื่อสิ่งนี้มี สิ่งนี้จึงมี

อิมสสุปปาทา อิหํ อุปปชชติ.

เพราะสิ่งนี้เกิดขึ้น สิ่งนี้จึงเกิด

อิมสมี อสติ อิหํ น โหติ

เมื่อสิ่งนี้ไม่มี สิ่งนี้จึงไม่มี

อิมสส นิโรธา อิหํ นิรุชฌติ.^{๗๑}

เพราะสิ่งนี้ดับ สิ่งนี้จึงดับ^{๗๒}

ส่วน “พระธรรม” ที่เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้านั้น เนื่องด้วยพระองค์ทรงเป็นผู้รู้แจ้งธรรมทั้งปวงแล้ว จึงทรงเลือกเฟ้นสั่งสอนเฉพาะธรรมะที่เป็นไปเพื่อการละอกุศล และเจริญกุศล ตามหลักการแห่งอริยสัจ ๔ เท่านั้น^{๗๓} โดยมีวิธีการและขั้นตอน ๓ ประการ คือ

๑. สพพปาปสส อกรรม การไม่กระทำความชั่วทั้งปวง ด้วยการรักษาศีล งดเว้นจากการประพฤติดุจจริตทางกาย ทางวาจา ทางใจ และประกอบกรการประพฤติดุจจริตทางกาย ทางวาจา และทางจิตใจ

๒. กุสลสสุปปสมปาทา การทำบุญกุศลให้ถึงพร้อม ด้วยการให้ทาน^{๗๔} และเจริญสมถภาวนา (นั่งสมาธิ) ผลการปฏิบัติสมถภาวนานี้จะทำให้บรรลุดังฌานอภิญญาได้^{๗๕}

๓. สจจิตตปริโยทปนํ การทำให้ใจให้บริสุทธิ์ ผ่องแผ้ว^{๗๖} ด้วยการเจริญวิปัสสนา (ปัญญา^{๗๗}) ใช้ปัญญาพิจารณาอารมณ์ที่ปรากฏโดยความไม่เที่ยง เป็นทุกข์ ไม่ใช่ตัวตน ตามความเป็นจริง^{๗๘} จนได้บรรลุดังมรรค ผล พระนิพพาน

^{๗๑} ส.นิ. (บาลี) ๑๖/๕๐/๗๗, ส.นิ. (ไทย) ๑๖/๕๐/๙๘.

^{๗๒} ดูใน ส.นิ. (ไทย) ๑๖/๓๗/๗๙. ขุ.มहा. (ไทย) ๒๙/๑๘๖/๕๒๖.

^{๗๓} ส.ส. (ไทย) ๑๙/๑๑๐๑/๖๑๓., ที.ปา.อ. (ไทย) ๓/๑/-/๒๒๕.

^{๗๔} ที.ปา.อ. (ไทย) ๓/๒/-/๓๘๙., อง.นวก.อ. (ไทย) ๔/-/-/๔๘๓.

^{๗๕} ขุ.เถร.อ. (ไทย) ๒/๓/๑/๒๓.

^{๗๖} ผ่องใสปราศจากนิวรณ์ ๕ ประการ ดูใน ขุ.ธ.อ. (บาลี) ๖/๔/๙๕.

^{๗๗} ขุ.เถร.อ. (ไทย) ๒/๓/๑/๒๓, ขุ.ธ. (บาลี) ๒๕/๑๘๓/๔๙.

^{๗๘} ขุ.เถร.อ. (ไทย) ๒/๓/๑/๒๔.

เป้าหมายของพระพุทธศาสนา คือ ความหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวงอย่างสิ้นเชิง^{๗๙} ดับภพชาติ หยุดการเวียนว่ายตาย-เกิด เพราะเมื่อไม่เกิดอีก เราก็ไม่ต้องแก่ ไม่ต้องเจ็บ ไม่ต้องตาย และไม่ต้องทุกข์กายทุกข์ใจใด ๆ อีกต่อไป ฉะนั้น เป้าหมายที่แท้จริงของพระพุทธศาสนา จึงไม่ใช่แค่การแสวงบุญกุศลด้วยการให้ทาน รักษาศีล หรือเจริญสมาธิภาวนาเพียงเท่านั้น

การแสวงบุญกุศลทั้ง ๓ ประการนี้ มีอานิสงส์สูงสุดถึงขั้นพรหมโลกก็จริง แต่ก็ยังไม่สามารถกำจัดกิเลสตัณหา พาสู่ความพ้นทุกข์ได้ เพราะแม้จะได้เกิดเป็นเทวดาหรือพรหมแล้ว เมื่อหมดกำลังบุญ หรือกุศลวิบากอ่อนกำลังลง ก็ยังต้องกลับมาเวียนว่ายตาย-เกิดอีก^{๘๐} ยังต้องตกอบายภูมิ ทุกข์ทรมานในนรกอยู่เป็นอาจิน เหมือนบ้านเก่าที่ต้องแวะเวียนไปเยี่ยมเยือนอยู่เสมอ ๆ^{๘๑}

ก่อนตรัสรู้ พระโพธิสัตว์ทรงบรรลุญาณรู้แจ้งอดีตชาติและญาณรู้แจ้งความเป็นไป(กรรมและวิบากกรรม)ของสรรพสัตว์ อย่างทะลุปรุโปร่ง เป็นเหตุให้พระองค์ทรงมุ่งสู่ "พระนิพพาน" อย่างไม่คิดหวนกลับ

ในเรื่องนี้ มีประเด็นน่าสงสัยว่า “บุพเพนิวาสานุสสติญาณ และจุตูปปาตญาณ ส่งผลต่อการบรรลุอาสวัคชญาณอย่างไร?”

คำตอบ คือ : เมื่อได้รู้อดีตชาติอย่างครบถ้วน ก็จะพบว่า สิ่งใด ๆ ที่เราอยากได้ อยากมี อยากเป็น ทั้งในปัจจุบันและอนาคต สิ่งนั้น ๆ เราทุกคนล้วนเคยได้ เคยมี เคยเป็น มาครบหมดทุกอย่างแล้วในอดีต แต่ก็ยังต้องมาเกิด แก่ เจ็บ ตาย แบบเดิม ๆ อยู่ในปัจจุบันนี้ ไม่ต่างอะไรจากในอดีตเลย..**น่าเบื่อ!**

อนึ่ง กุศลกรรมใด ๆ การทำคุณงามความดีใด ๆ ทั้งการให้ทาน การรักษาศีล การเจริญภาวนา เราทุกคนล้วนก็เคยทำมาทุกอย่างแล้วในอดีต และวิบากกรรมใด ๆ ที่ดีเลิศ ก็เคยเสวยมาหมดแล้วในอดีต แต่ก็ยังต้องมาเกิด แก่ เจ็บ ตายแบบซ้ำ ๆ เดิม ๆ อยู่ในปัจจุบันนี้ ไม่ต่างอะไรจากในอดีตเลย..**น่าเบื่อ!**

^{๗๙} ดูรายละเอียดใน ขุ.ม. (ไทย) ๒๙/๑๗๗/๕๐๖.

^{๘๐} ส.ม. (ไทย) ๑๙/๑๑๗๘/๖๕๕, อภ.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๑๙๓/๑๒๕.

^{๘๑} ดูรายละเอียดใน อภ.สตก. (ไทย) ๒๓/๔๔/๖๗.

มีสิ่งเดียวเท่านั้นที่ในอดีตเรายังไม่เคยทำ ไม่เคยประพฤติ และไม่เคยเข้าถึง เพราะสิ่งนั้นเป็นเรื่องของปัจจุบันเท่านั้น นั่นคือการเจริญสติปัฏฐาน ๔ รู้แจ้งรูป-นามตามความเป็นจริง จนบรรลุมรรค ผล พระนิพพาน

เพราะว่า เมื่อได้เจริญสติปัฏฐาน ๔ จนรู้เท่าทันผัสสะทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ จิตก็เลยไม่เกิดการปรุงแต่ง เมื่อไม่ปรุงแต่งก็ไม่เกิดต้นหาอุปาทาน เมื่อไม่เกิดต้นหาอุปาทานก็ไม่เกิดภพ-ชาติ เมื่อไม่มีความเกิดก็ไม่มีความแก่ ความเจ็บ และความตายอีกต่อไป นี่คือการดับภพ-ชาติ ในขณะจิตปัจจุบัน

หากใครยังไม่เกิดปัญญาารู้แจ้ง จิตยังประกอบอยู่ด้วยโมหะก็จะเป็นเหตุให้เกิดทุกข์ เมื่อมีผัสสะได้อีกเรื่อยไป เช่น เมื่อเราเห็นเสื้อสวย ๆ ไม่มีสติรู้เท่าทันจิต ปัญญาไม่รู้แจ้งอารมณ์ ก็จะเกิดสังขารปรุงแต่งว่า “เสื้อสวย น่าจะเป็นของเรา” แล้วยึดมั่นถือมั่นในจิตนั้นด้วย ตัณหาและอุปาทานว่า “เราอยากได้” ภพ-ชาติก็เกิดขึ้น โดยความเป็นผู้อยากได้เสื้อตัวนั้น ทุกข์โหม่นัส ฯลฯ ย่อมเกิดตามมาทันที

แต่เมื่อได้ฝึกปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา จนเกิดปัญญารู้แจ้งอารมณ์แล้ว ขณะตาเห็นเสื้อสวย รู้เท่าทันจิตว่า “วิญญาณกำลังรู้ กำลังเห็น” สิ่งที่เห็นจึงเป็นเพียงสิ่งที่ถูกเห็น ไม่เกิดสังขารปรุงแต่งว่าเป็นเสื้อ ความรู้สึกว่าสวยหรือไม่สวยจึงไม่เกิดขึ้น ตัณหาอุปาทานที่อยากได้ อยากมีก็เกิดไม่ได้ ภพชาติย่อมถูกระงับไปในทันที

เมื่อภพ-ชาติถูกระงับไปในทุก ๆ ขณะที่มีสติและสัมปชัญญะรู้เท่าทันผัสสะ เช่นนี้ ทำให้หมดเชื้อที่ก่อให้เกิดภพ-ชาติ เปรียบเหมือนเชื้อไฟที่ถูกดับตั้งแต่ปลายไม้ขีดแล้ว เมื่อไม่เกิดภพ-ชาติในทุกขณะจิตที่รับรู้อารมณ์ ทำให้หมดเชื้อที่จะให้ไปเกิดใหม่ เมื่อจรมจิต^{๑๒}ดับลงในขณะที่ตาย ก็ไม่ห่วงงให้เกิดปฏิสนธิจิตอีกต่อไป ไม่ไปถือกำเนิดในภพใหม่อีก ย่อมปรินิพพาน ณ ขณะนั้น

^{๑๒} คือจิตสุดท้าย หมายถึง จิตจิตของพระอรหันต์ขณะปรินิพพาน (พ.จุ.อ. (บาลี) ๖/๗)

ความสุขที่แท้จริงคือพระนิพพาน

แท้จริงแล้ว ความสุขนี้แหละคือสิ่งที่พุทธศาสนาต้องการ และเป็นเป้าหมายสูงสุด แต่ต้องเป็นความสุขแบบยั่งยืนถาวร ชนิดที่ไม่กลับเป็นทุกข์ได้อีก ซึ่งนั่นก็คือความสุขใน “พระนิพพาน” เท่านั้น ดังที่พระพุทธองค์ตรัสว่า

“นตถิ สนฺติ ปรี สุขํ สุขอื่นนอกจากความสงบไม่มี”^{๘๓}

“ปรมา สนฺติ นิพพานํ นิพพานมีความสงบอย่างยิ่ง”^{๘๔}

นิพพานเป็นสภาวะที่ปราศจากกิเลสเครื่องบีบคั้น ร้อยรัด เมื่อไม่มีกิเลสแล้วจึงเป็นสุขอย่างยิ่ง เป็นสุขชนิดที่ไม่อาจกลับมาเป็นทุกข์ได้อีก ดังพระพุทธพจน์ว่า “นิพพานํ ปรมํ สุขํ”^{๘๕} พระนิพพานเป็นบรมสุข”

นิพพานเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับทุกคน เพราะนิพพาน คือภาวะสุขสงบ เยือกเย็นและสันติ โดยปกติใจของคนเราเป็นใจเร่าร้อนเพราะกิเลสต่าง ๆ คอยแผดเผาอยู่เสมอ แต่บางครั้งบางคราวที่ใจสงบ เช่นในเวลาที่เราประกอบกิจการงานสำเร็จเรียบร้อยแล้วหมดภาระกังวลแล้วก็จะรู้สึกสบายใจ ในขณะที่ที่สบายใจจะสังเกตได้ว่าใจก็สงบเย็น อันเป็นอีกความหมายหนึ่งของนิพพาน

แต่โลกทุกวันนี้เข้าใจกันว่า ความสุขอยู่กับการมีทรัพย์สินเงินทอง มียศฐาบรรดาศักดิ์ มีวัตถุปัจจัยเครื่องใช้สอยพร้อมพร้อม จึงได้พากันทุ่มเทเรี่ยวแรงดิ้นรนเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งเหล่านั้น โลกจึงยังเกิดความวุ่นวายไม่รู้จบสิ้น

อนึ่ง ประชากรโลกเพิ่มมากขึ้นทุกวัน แต่วัตถุสิ่งเสพลกลับมีอยู่อย่างจำกัดไม่เพียงพอต่อความต้องการ ด้วยเหตุนี้ ประเทศมหาอำนาจจึงคิดจะไป

แสวงหาสิ่งเหล่านั้นกันที่ดาวอังคารต่อไปอีก นั่นก็เพราะเชื่อเหตุแห่งความทุกข์ที่แท้จริง คือกิเลสตัณหา(ความทะยานอยาก) ยังไม่ถูกกำจัดให้สิ้นไป

^{๘๓} พ.ธ. (บาลี) ๒๕/๒๐๒/๕๒, พ.ธ. (ไทย) ๒๕/๒๐๒/๙๕.

^{๘๔} อง.จตุก. (บาลี) ๒๑/๒๓/๒๘, อง.จตุก. (ไทย) ๒๑/๒๓/๓๘.

^{๘๕} ดุรายละเอียดยใน ม.ม. (บาลี) ๑๓/๒๑๕/๑๙๑, ม.ม. (ไทย) ๑๓/๒๑๕/๑๙๐.

แม้เรายังไม่ทราบชัดด้วยตนเองว่า พระนิพพานเป็นสุขอย่างไร? จะมีความสุขมากกว่าการได้อยู่กับคนรัก ได้ดูหนังที่ชอบ ได้มีครอบครัวที่อบอุ่นหรือไม่? แต่ปัญญาตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้เราชัดแจ้งแล้วว่า มนุษย์ทุกคนเคยเวียนว่ายตาย-เกิด มาแล้วนับชาติไม่ถ้วน ความสุขใด ๆ ที่เราปรารถนาอยากได้ ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ความสุขเหล่านั้นเราทุกคนล้วนเคยได้ประสบมาแล้วทั้งสิ้นในอดีตชาติ แต่ก็ไม่มีสิ่งใดคงทนถาวรมาจนถึงปัจจุบันได้เลย และแล้ว...เรากียังต้องแก่ ต้องเจ็บ ต้องตาย และยังคงทนทุกข์แบบเดิม ๆ อีกเหมือนเดิม! เพราะแม้แต่พระโพธิสัตว์หรือท้าวมหาพรหมก็ยังไม่พ้นนรก^{๘๖} นั่นก็เพราะว่ายังมีกิเลสตัณหา อันเป็นเชื้อเหตุให้ต้องเกิดใหม่อีก

หากมนุษย์ไม่ต้องการเป็นทุกข์อีกแล้ว ก็ต้องเข้าถึงความไม่เกิดอีกนี้ให้ได้ พระพุทธเจ้าตรัสยืนยันว่า “ในนิพพาน ไม่มีการเกิด จึงไม่มีการตาย”^{๘๗} สุขในนิพพานจึงมิใช่ความสุขชนิดที่เป็นไปเพื่อความบิบบั่นกดดันอีกต่อไป

พระนิพพานเป็นสภาวะที่ปราศจากกิเลส เมื่อไม่มีกิเลสแล้วจึงเป็นสุขอย่างยิ่ง ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า “นิพพานํ ปรมิ สุขิ พระนิพพานเป็นบรมสุข”

ในเรื่องนี้ มีประเด็นปัญหาอยู่ว่า “ความสุขจะมีในนิพพานได้อย่างไร ในเมื่อในนิพพานไม่มีการเสวยอารมณ์ใด ๆ อีกแล้ว?”

แก้ว่า : ความสุขที่ไม่ต้องเสวยอารมณ์นั้นแหละเป็นความสุขที่แท้จริง เพราะสุขที่เสวยอารมณ์นั้นยังตกอยู่ในกฎพระไตรลักษณ์ คือ ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ไม่คงทนสภาพ บังคับบัญชาไม่ได้ ดังนั้น สุขเวทนาที่ยังเสวยอารมณ์อยู่นั้นจึงได้ชื่อว่า วิปริณามทุกข์ เพราะความสุขนั้นยังวิปริตผันแปรไปเป็นทุกข์ได้อีกเสมอ ๆ ส่วนความสุขในนิพพานนั้นมิใช่สุขเวทนา มิใช่ความรู้สึก(สุข) แต่เป็นภาวะสุข ที่เป็นสันติสุข จึงไม่มีวันที่จะผันแปรไปเป็นอย่างอื่นได้อีกแล้ว^{๘๘}

^{๘๖} ขุ.ชา.อ. (ไทย) ๔/๒/-/๒๓.

^{๘๗} ดูใน ม.ม. (ไทย) ๑๒/๒๗๕/๒๙๘., ขุ.ป. (บาลี) ๓๑/๑๐/๒๐.

^{๘๘} ดูใน ขุ.ป. (ไทย) ๑๓/๒๑๕/๑๙๐. อัง.สวด. (ไทย) ๒๓/๓๔/๕๐๐. อัง.จตุกก.อ. (บาลี) ๒/๑๖/๒๙๔.

พระนิพพานไม่มีทุกข์ เพราะไม่มีสังขารธรรม

ทุกข์คืออะไร? ทุกข์ คือ สภาวะที่เป็นไปเพื่อความบีบคั้น กดดัน ไม่อาจสงบเป็นปกติอยู่ได้ อันเกิดจากการรับรู้ ทางตาเห็นรูป หูได้ยิน จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายถูกต้อง ใจนึกคิดอารมณ์ ที่ประกอบอยู่ด้วยอวิชชา ตัณหา และอุปาทานชั้น ทุกข์จึงเกิดขึ้น เช่น ขณะตาเห็นเพื่อนซื้อรถคันใหม่ ไม่มีสติรู้เท่าทันจิตเพราะถูกอวิชชาบดบังไว้ ไม่มีปัญญารู้แจ้งอารมณ์ ก็เกิดสังขารปรุงแต่งว่า “รถเราเก่า” เกิดตัณหาอยากได้ และเกิดปฏิจจะรู้สึกไม่พอใจ แล้วยึดมั่นในจิตนั้นว่า “ฉันน่าจะมียุทธใหม่บ้าง” ภาพ-ชาติของผู้อยากได้รถใหม่จึงเกิดขึ้นทันที ความบีบคั้นกดดันภายในใจด้วยโลภะและปฏิจจะจึงเกิดตามมา^{๘๙}

ตาเห็นสี (ที่ปรุงแต่งว่ารถ) เป็นรูปชั้น รู้สึกไม่พอใจเป็นเวทนาชั้น หมายรู้ในรถยนต์ของตนว่า “เก่า” เป็นสัญญาชั้น นึกอยากได้หรือนึกเสียใจว่าไม่อาจซื้อได้เพราะราคาแพง เป็นสังขารชั้น ความรับรู้อารมณ์เช่นนั้นเป็นวิญญาณชั้น อุปาทานชั้น ๕ ก่อให้เกิดทุกข์^{๙๐} มีเหตุปัจจัยดังนี้แล

แต่พระนิพพานเป็นอสังขตธรรม^{๙๑} ที่ไม่มีสังขารใดๆ ปรุงแต่งได้ คือไม่ได้เกิดจากอุปาทานชั้น ๕^{๙๒} ไม่มีการปรุงแต่งอารมณ์ทั้งในทางบุญ^{๙๓} หรือบาป^{๙๔} อีกต่อไป ไม่มีเหตุให้ต้องบีบคั้นกดดันอีกแล้ว ทุกข์จึงเกิดไม่ได้อีก^{๙๕}

^{๘๙} ดูใน ม.อ. (ไทย) ๑๔/๔๒๕/๔๘๔, สง.นิ. (ไทย) ๑๖/๖๔/๑๒๔. ส.สพ. (ไทย) ๑๘/๒๕๒/๒๓๒.

^{๙๐} ดูใน อง.ทุก. (ไทย) ๒๐/๖๒/๒๔๒, ม.ม.อ. (ไทย) ๑/๑/-/๗๐๖., ส.ส.อ. (ไทย) ๔/๑/-/๑๔๔.

^{๙๑} อสังขตธรรมมีลักษณะ ๓ อย่าง คือ ๑. ไม่ปรากฏมีการเกิด (น อุปปาโท ปญฺญาติ) ๒. ไม่ปรากฏมีการเสื่อม (น วโย ปญฺญาติ) ๓. เมื่อตั้งอยู่ ก็ไม่มีภาวะอย่างอื่นปรากฏ (น จิตฺตสฺส อณฺเฏตฺตํ ปญฺญาติ) นี่คือลักษณะของอสังขตธรรม นิพพานเป็นสภาพธรรมที่มีอยู่จริง แต่ปัจจัยปรุงแต่งไม่ได้แล้ว จึงเป็นนั่นเป็นนี่ ไม่ได้อีกแล้ว (อง.ทุก. (ไทย) ๒๐/๔๘/๒๐๙, อภิ.สง. (ไทย) ๓๔/๑๐๘๙/๒๓๗-๘.)

^{๙๒} ดูรายละเอียดใน ขุ.อป.อ. (บาลี) ๑/๕๐๓/๓๓๘.

^{๙๓} ปุญญาภิสังขาร คือ อภิสังขารที่เป็นบุญที่ปรุงแต่งกรรมฝ่ายดี ได้แก่ กุศลเจตนาที่เป็นกามาวจรและรูปาวจร (ส.นิ.อ. (บาลี) ๒/๕๑/๘๙, ขุ.ม.อ. (บาลี) ๒๕/๒๑๖)

^{๙๔} อปุญญาภิสังขาร คือ อภิสังขารที่เป็นปฏิปักษ์ต่อบุญ คือเป็นบาป สภาพที่ปรุงแต่งกรรมฝ่ายชั่ว ได้แก่ กุศลเจตนาทั้งหลาย (ส.นิ.อ. (บาลี) ๒/๕๑/๘๙, ขุ.ม.อ. (บาลี) ๒๕/๒๑๖)

^{๙๕} ส.นิ. (ไทย) ๑๖/๕๑/๑๐๑.

อนัตตา : ความจริงเด็ดขาดในศาสนาพุทธ

ปัจจุบันนี้ เพื่อนต่างศาสนามักตั้งคำถามถึงความเป็นมาเป็นไป ของกฎแห่งกรรมและกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่พระพุทธรเจ้าตรัสสอนไว้ มีคำตอบดังนี้

ชาวมุสลิมถาม : ศาสนาพุทธบอกว่า มีการเวียนว่ายตาย-เกิดจริง สัตว์โลกเป็นไปตามกฎแห่งกรรม ถ้าอย่างนั้นชาติแรกมาจากไหน? ใครสร้าง? กฎแห่งกรรม ใครสร้าง?

ตอบว่า : ศาสนาพุทธไม่ได้ให้ความสำคัญกับ “ผู้สร้างในอดีต” มากนัก เพราะถึงรู้ไปก็ไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาอะไรได้ และหากเชื่อผิดๆ ไป ก็จะทำให้เกิดปัญหาเสียด้วยซ้ำ ศาสนาพุทธมุ่งสอนแต่เรื่องความเป็นไปในปัจจุบันมากกว่า ซึ่งสามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาได้จริง

เราเป็นอยู่ และทำสิ่งต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้ก็เพื่อให้เกิดความสุขขึ้นมิใช่หรือ? แล้วความสุขนั้นจะเกิดในกาลไหนละ กาลอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคต? คงไม่ใช่กาลอดีตแน่นอน ใช่หรือไม่? แล้วจะปวดหัวคิดหาอดีตมันไปทำไม? เรื่องที่เกิดขึ้นในปัจจุบันยังปวดหัวไม่พออีกหรือ? อนึ่ง ถ้ามีผู้ตอบได้ว่าอดีตมาจากไหน ใครสร้าง? คุณจะเชื่อเขาอย่างนั้นหรือ?...ทำไมเชื่อง่ายจัง!

แต่ถ้าจะให้ตอบในประเด็นที่ถามมา ก็ตอบได้ว่า พระเจ้าที่คุณเชื่อกัน อุบัติขึ้นมาได้อย่างไร? การเวียนว่ายตาย-เกิด กฎแห่งกรรม และหลักกรรมต่าง ๆ ในศาสนาพุทธ ก็เกิดมาได้อย่างนั้นแล คือ เกิดมาตามเหตุตามปัจจัยที่ปรุงแต่งให้เกิดขึ้น ที่เรียกว่า “อิทัปปัจจยตา” นั่นเอง

“เมื่อเหตุนี้มี ผลนี้จึงมี เพราะเหตุนี้เกิดขึ้น ผลนี้จึงเกิดขึ้น”

“เมื่อเหตุนี้ไม่มี ผลนี้จึงไม่มี เพราะเหตุนี้ดับ ผลนี้จึงดับ”

สรุปได้ว่า

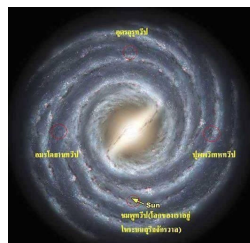
เพราะมีเหตุ เป็นปัจจัย ผล..... จึงเกิดขึ้น

เพราะเหตุดับ ผลจึงไม่มี

ตามหลักพุทธ : พระเจ้าที่เป็นตัวตน (ที่เป็นอนัตตา) ต้องการให้ผู้คนเคารพนบถ สักการบูชา สรรเสริญ ไม่เคยมีตัวตนอยู่จริง!

จะมีก็แค่ "ภาวะผู้สร้าง"ที่เป็นเหตุปัจจัย(ไม่รู้จบ) ประดังให้สิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นและดับไป ที่เรียกว่า "อิทัปปัจจยตา" เท่านั้น เพราะสรรพสิ่งไม่เคยมีจุดเริ่มต้นที่ตายตัว อย่างเป็นอนัตตา แต่ทุกสิ่งล้วนมาจากเหตุและปัจจัยที่เป็นอนัตตา^{๙๖} ทั้งสิ้น อนึ่ง สิ่งที่ถูกเหตุปัจจัยประดังให้มีขึ้นนี้ เรียกว่า สังขตธรรม

หากพระเจ้าที่ชาวคริสต์ ชาวอิสลามเชื่อกัน มีตัวตนอยู่จริง ก็ย่อมต้องมีเหตุปัจจัยให้เกิดพระเจ้านั้น อีกทั้ง bigbang ก็ย่อมมีเหตุปัจจัยให้เกิดbigbangอีกที เหตุปัจจัยก็ต้องมีเหตุให้เกิดเหตุปัจจัยอีกที ฉะนั้น จึงไร้ประโยชน์ที่จะไปค้นหาแล้วมานั่งทะเลาะกัน ศาสนาพุทธจึงมุ่งความสนใจไปที่การค้นหาเหตุปัจจัยที่ทำให้ทุกข์เกิด และเหตุปัจจัยที่ทำให้ทุกข์ดับขาด ได้อย่างสิ้นเชิง เป็นสำคัญ

ในเรื่องนี้ ขอย้อนถามชาวคริสต์ ชาวอิสลามบ้าง ว่า “หากสวรรค์ถูกสร้างมาโดยพระเจ้าผู้สร้างโลกมาแบบนี้ สวรรค์แห่งนั้นจะเที่ยงแท้ถาวรไปได้อย่างไร ก็เห็นๆ กันอยู่ว่าสร้างโลกมาแบบไหน! ในเมื่อสร้างโลกให้มีความแก่ ความเจ็บ ความตาย ความเศร้าโศกเสียใจ ต้องสูญเสียคนที่รัก ฯลฯ และภัยพิบัติต่าง ๆ ..เมื่อเป็นเช่นนี้ ยังจะหวังอะไรได้ในสวรรค์ที่มีระบบการสร้างและผู้สร้างเดียวกันนี้อีก แม้แต่มนุษย์ที่พระเจ้ารักนักหนาก็ยังต้องแก่ต้องตาย

^{๙๖} พระพุทธเจ้าตรัสว่า “สพเพ ธมมา อนตตา ธรรมทั้งปวงเป็นอนัตตา”(ดูใน ส.ข. (บาลี) ๑๗/๑๕/๑๙.) : ยทนิจจํ ตํ ทุกขํ, ยํ ทุกขํ ตทนต์ตา. สิ่งใดไม่เที่ยง สิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์ สิ่งนั้นเป็นอนัตตา ไม่เที่ยงเพราะมีแล้วกลับไม่มี เป็นทุกข์เพราะถูกความเกิดและความดับบีบคั้นอยู่ตลอด ชื่อว่าอนัตตา เพราะไม่มีแก่นสาร ทุกขณะแปรเปลี่ยนไปสู่ความดับตลอดเวลา (ขุ.ป. (ไทย) ๓๑/๓๑/๔๙, ขุ.อุทาน.อ. (ไทย) ๑/๓/-/๖๙๑.)

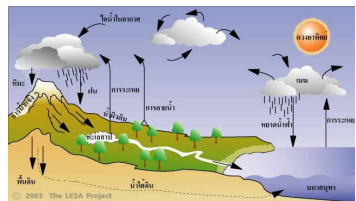
ภาวะ “อนัตตา” นั้น ไม่ใช่ไม่มีอะไรเลย เป็นภาวะที่มีอยู่จริงตามธรรมชาติ แต่มีอยู่แบบไม่มีตัวตนที่ถาวร แบบไม่มีตัวตนที่จะให้ยึดเป็นนั่นเป็นนี่ได้ แปรเปลี่ยนอยู่ตลอด

เลย! สวรรค์ก็มาจากฝีมือการสร้างของพระเจ้าองค์เดียวกันนี้ ไม่ใช่หรือ? ฉะนั้น ยังจะหวังอะไรได้ในสวรรค์แห่งนั้นอีก! ..ส่วนนิพพานไม่มีในคัมภีร์พระเจ้า จิง..! นิพพานจึงเที่ยงแท้ถาวรไม่ผุพัง ไม่เสื่อมสลายอีกแน่นอน ดังนั้น.. ควรออกจากระบบนี้ซะ! ไปนิพพานกันดีกว่า จะได้หมดเรื่องหมดราวกันซะที!

หากมีผู้ถามว่า "ใคร...เป็นผู้สร้างโลก?"

ก็ขอตอบว่า “คำถามของคุณผิดแล้วนะ” เพราะหากมีใครเป็นผู้สร้างโลกจริง เขาไม่ปล่อยให้โลกเป็นแบบนี้หรอก แต่ปัญญารู้แจ้งของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้รู้ว่า โลกไม่ได้ถูกสร้างขึ้นมาโดยใคร แต่โลกถูกสร้างขึ้นโดย “อะไร” ต่างหาก! อะไรที่ว่า ศาสนาพุทธเรียกว่า “อิทัปปัจจยตา”

อีทป์ปัจจัยตา ว่าด้วยกระบวนการแห่ง “เหตุปัจจัย” ที่ทำให้สิ่งนั้น ๆ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป คือถ้าหากยังมีเหตุปัจจัยปรุงแต่งอยู่เรื่อย ๆ ก็จะมีปรากฏสิ่งนั้น ๆ อยู่ แต่เมื่อเหตุปัจจัยสิ้นสุดลง สิ่งนั้น ๆ ก็ย่อมดับสลายไป เปรียบเหมือนกับ ..เมื่อเรายังรับประทานอาหารอยู่เรื่อย ๆ ก็ยังสามารถดำรงชีวิตต่อไปได้อีกเรื่อย ๆ เป็นต้น ฉะนั้น พระเจ้าผู้สร้างฝนก็คือ ใจน้ำ ความชื้น อุณหภูมิ ฯลฯ นั่นเอง พระเจ้าผู้สร้างชีวิต สร้างภพ/ชาติ ให้สรรพสัตว์ยังต้องเวียนว่ายตาย-เกิด ยังต้องตกนรกต่อไป ก็คืออวิชชา ตัณหา และอัสวกิเลสนั่นเอง

ที่จริงแล้ว ศาสนาพุทธไม่ได้ปฏิเสธพระเจ้าที่เป็นผู้สร้าง ว่าไม่มีจริง! เพราะในธรรมชาติทั้งปวงไม่อาจมีสิ่งใด ๆ เกิดขึ้นได้เอง ทุกสิ่งล้วนเกิดขึ้นจากเหตุปัจจัย จึงล้วนมีสภาพเป็น**สังขตธรรม** ที่มีภาวะเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา แม้แต่ภพชาติ นรก สวรรค์ในทุก ๆ ศาสนาก็ถูกสร้างให้มีขึ้นมา จากเหตุปัจจัย ฉะนั้น นรกสวรรค์ในทศศาสนา จึงไม่ใช่สถานที่อยู่ที่ยั่งยืนแต่อย่างใด!

ด้วยหลักการนี้ ส่งผลให้ศาสนาพุทธยอมรับความมีอยู่จริงของนรก-สวรรค์ในทุกศาสนา แต่พระพุทธเจ้าได้ทรงรู้แจ้งอีกว่า “ชีวิตหลังความตายนั้นไม่ได้มีอยู่เพียงแค่นรกสวรรค์ นรกสวรรค์มีอยู่จริง! แต่นรกสวรรค์ก็ยังไม่ใช่

ความจริงที่เที่ยงแท้ สวรรค์ในศาสนายังไม่ใช่อะไรที่ถาวรแต่อย่างใด!

มีคำถามว่า : อะไรคือความจริงอันที่เที่ยงแท้? สุขที่ถาวรมีอยู่ที่ไหน? ถ้าไม่ใช่ในสวรรค์ที่พระเจ้าสร้าง!

ตอบว่า : ก่อนอื่น ต้องขออภัยก่อนว่า คำสอนของพระพุทธเจ้านั้น ไม่ใช่ถูกประดิษฐ์คิดค้นขึ้นเอง หรือใครดลบันดาลให้มีขึ้น แต่เป็นการนำกฎความจริงของธรรมชาติมาบอก พระพุทธเจ้าไม่ใช่ผู้สร้างกฎหรือผู้บังคับผู้คนให้ต้องทำตามกฎ พระองค์เป็นมนุษย์ที่ได้บำเพ็ญบารมีมาอย่างบริบูรณ์แล้ว จนได้ตรัสรู้สัมมาสัมโพธิญาณ รู้แจ้งกฎเกณฑ์ทั้งปวงอย่างทะลุปรุโปร่งแล้ว^{๙๗}

พระพุทธเจ้าทรงชี้แนวทางการแก้ปัญหาของมนุษยชาติ ด้วยความรู้ที่ถูกต้องตามสภาพความเป็นจริงของชีวิต เพราะระบบความรู้นี้ มิใช่เกิดขึ้นจากการคิดวิเคราะห์ หรืออ้างอิงเหตุผลจากแหล่งความรู้อื่น แต่เริ่มต้นมาจากการประสบการณ์ตรง จากการตรัสรู้สัมมาสัมโพธิญาณของพระองค์เองก่อน แล้วถูกพิสูจน์ทราบโดยประจักษ์ ด้วยประสบการณ์ตรงของพระภิกษุในพุทธศาสนาทุกยุคทุกสมัย จนถึงปัจจุบัน^{๙๘}

ก่อนจะตอบคำถามนี้ ขออธิบายถึงที่มาของคำตอบให้แจ้งชัด ดังนี้

ณ คีวันเพ็ญ เดือน ๖ ใต้ต้นโพธิพฤกษ์ นับถอยไป ๒,๖๐๐ ปีก่อน พระโพธิสัตว์ทรงบรรลุญาณรู้แจ้งอดีตชาติ และญาณรู้กรรมและวิบากกรรมของสรรพสัตว์อย่างทะลุปรุโปร่ง เป็นเหตุให้พระองค์มุ่งสู่พระนิพพาน อย่างไม่คิดหวนกลับ

ในเรื่องนี้ มีประเด็นว่า “บุพเพนิวาสานุสสติญาณ และจุตูปปาตญาณ ส่งผลต่อการบรรลุอาสวัชยญาณอย่างไร?”

คำตอบคือ : เมื่อเกิดญาณรู้แจ้งอดีตชาติอย่างครบถ้วน ก็จะมีพบว่า สิ่งใด ๆ ที่เราอยากได้ อยากมี อยากเป็น ทั้งในปัจจุบันและอนาคต สิ่งนั้น ๆ

^{๙๗} ม.อ. (ไทย) ๑๔/๒๑๘/๒๕๑, อภ.มก. (ไทย) ๒๒/๖๔/๕๘๒, อภ.ทสก. (ไทย) ๒๔/๒๑๗/๓๕๗.

^{๙๘} ที.ม. (ไทย) ๑๐/๙๑/๕๒, ม.ม. (ไทย) ๑๒/๒๔๘/๒๖๖, สภ.มท. (ไทย) ๑๙/๑๐๘๑/๕๕๕.

เราทุกคนล้วนเคยได้ เคยมี เคยเป็น มาครบหมดทุกอย่างแล้วในอดีต คือ เราเคยขึ้นสวรรค์มาแล้วนับครั้งไม่ถ้วน แล้วก็ยังต้องมาเกิด แก่ เจ็บ ตาย ต้องพลัดพราก แบบเดิม ๆ อยู่ในปัจจุบันนี้ ไม่ต่างอะไรจากในอดีตเลย ..*น่าเบื่อ!*

อนึ่ง กุศลกรรมใด ๆ การทำคุณงามความดีใด ๆ ทั้งการให้ทานรักษาศีล เจริญภาวนา เราทุกคนเคยทำมาครบทุกอย่างแล้วในอดีต และวิบากกรรมใด ๆ ที่ดีเลิศ เราทุกคนก็เคยเสวยมาหมดแล้วในอดีต แต่ก็ยังต้องมาเกิด แก่ เจ็บ ตายแบบซ้ำ ๆ เดิม ๆ อยู่ในปัจจุบันนี้ ไม่ต่างอะไรจากในอดีตเลย ..*น่าเบื่อ!*

มีกรรมประเภทเดียวเท่านั้น ที่ในอดีตเราทุกคนยังไม่เคยทำ ไม่เคยประพฤติ ไม่เคยเข้าถึง เพราะสิ่งนี้เป็นเรื่องของปัจจุบันขณะเท่านั้น นั่นก็คือกรรมที่เป็นไปเพื่อการ**ดับกรรม** กรรมเพื่อความ**สิ้นกรรม** อันได้แก่การเจริญวิปัสสนาภาวนาตามแนวสติปัฏฐาน ๔ จนเกิดปัญญาญาณรู้แจ้งรูป-นามตามความเป็นจริง เห็นอริยสัจ ๔ บรรลุมรรค ผล นิพพาน(อันเป็นอสังขตธรรม)

ถาม : ชาตินี้เรามีจริงหรือ? ถ้ามีจริงช่วยพิสูจน์ให้เห็นหน่อย!

ตอบ : แล้วพรุ่งนี้เรามีจริงหรือไม่ ช่วยพาไปดูหน่อยสิ!

ถาม : ชาตินี้ที่แล้วมีจริงหรือ? จะพิสูจน์ได้อย่างไร?

ตอบ : ช่วยนำย้อนไปเมื่อวานก่อนสิ แล้วจะบอก!

ถาม : ถ้าชาตินี้ที่แล้วมีจริง ทำไมเราจำอะไรไม่ได้เลย มันยุติธรรมแล้วหรือ ที่เราต้องรับกรรม ที่เราจำไม่ได้เลยว่าได้ทำไว้เมื่อไหร่?

ตอบ : ที่เราจำอดีตชาติไม่ได้ ก็เพราะระบบชีวิต ไม่ได้มีอยู่แบบถาวร (อย่างที่เราเชื่อกันในศาสนาที่มีพระเจ้า) แต่ระบบชีวิตมีอยู่แบบเกิด-ดับไปเรื่อย ๆ (ระบบแอนิเมชั่น) เมื่อตายลงครั้งหนึ่ง ๆ จิต(วิญญาณ) เก่าก็ดับไป.. จิตใหม่ก็ยึดอารมณ์ใหม่ ๆ สร้างภพสร้างชาติใหม่ต่อไปอีก ดังนั้น ผู้ที่สมาธิยังไม่มั่นคงมากพอ คือจิตยังไม่มีฌานสมบัติ จึงไม่สามารถจำหรือเห็นอดีตชาติได้

ถาม : ใครคือคนกำหนดว่าบาป ว่านี่คือความชั่ว นี่คือนรก สวรรค์ ในเมื่อนรกอยู่นอก สวรรค์อยู่ในใจ แค่ทำใจให้มีความสุข ก็พ้นทุกข์แล้วนะ?

ตอบ : พัน! ชนิดที่ไม่ต้องกลับมาทุกข์อีกแล้ว ได้หรือไม่? ในอดีตเคยมีสุขครั้งใดบ้างที่ไม่กลับมาเป็นทุกข์อีก เคยมีหรือไม่? ฉะนั้น พระนิพพานเท่านั้นที่เป็นภาวะที่หลุดพ้นไปจากการครอบงำของ "พระเจ้า (สังขตธรรม)" ได้อย่างสิ้นเชิงแล้ว เป็นบรมสุขชนิดที่ไม่ต้องกลับมาทุกข์อีกแล้ว!

อนึ่ง หากความดี-ความชั่วนั้น เกิดขึ้นจากการกำหนดกฎเกณฑ์ของใครผู้ใดผู้หนึ่ง แสดงว่าความดี-ชั่วนั้น ยังไม่ใช่เป็นความจริงแท้! ยังอาจมีการเปลี่ยนแปลงการกำหนดมาตรฐานดี-ชั่วได้อีก ตามความต้องการของผู้กำหนด

ศาสนาพุทธไม่ได้เป็นเช่นนั้น ความดี-ความชั่วไม่ได้ถูกใครกำหนดขึ้น แต่เป็นไปตามเหตุและตามปัจจัย การกระทำใดเกิดจากความไม่โลภ ไม่โกรธ ไม่หลง มีผลเป็นความเจริญ (ด้วยสติ สมาธิ ปัญญา) การกระทำนั้นเป็นความดีในตัวเอง ไม่ใช่เพราะใครมากำหนดขึ้น นัยเดียวกัน หากการกระทำใดเกิดจากความโลภ โกรธ หลง มีผลเป็นความเสื่อม ความบีบคั้น ความทุกข์ร้อน การกระทำนั้นเป็นความชั่วในตัวเอง ไม่ใช่เพราะใครมากำหนดขึ้น!

ถาม : แล้วจะรู้ได้อย่างไร ในเมื่อเรามาจากความไม่รู้ในสิ่ง ๆ นั้น ว่าดีหรือไม่ดี?

ตอบ : ใช่ เราเองยังไม่รู้! แต่พระพุทธเจ้าเป็นผู้รู้ (พุทธโธ แปลว่า รู้แล้ว) พระองค์จึงนำมาบอก นอกจากศาสนาของศาสนาพุทธแล้ว ยังมีศาสนาของศาสนาไหนอีกบ้าง ที่เป็น “ผู้รู้”

ถาม : ในเมื่อพระพุทธเจ้าของท่าน ก็มาจากความไม่รู้มาก่อน เช่นกัน แล้วท่านจะรู้ได้อย่างไรหรือ? แล้วก่อนหน้านี้ที่ยังไม่รู้ล่ะ?

ตอบ : พระพุทธเจ้าเคยไม่รู้มาก่อนก็จริง แต่พระองค์เพียรพยายามค้นหาด้วยวิธีการต่าง ๆ จนได้ค้นพบ “ปัญญาญาณ” ที่พัฒนาไปสู่ความรู้แจ้งได้ นี่แหละคือบุคคลที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง ควรปฏิบัติตามอย่างยิ่ง เพราะตัวเราเองก็ยังไม่รู้ เหมือนกับพระพุทธเจ้าก่อนตรัสรู้ และหากเราทั้งหลายได้ปฏิบัติตามสิ่งที่พระองค์ทรงบอก เราเองก็จะรู้แจ้งได้เช่นกัน คือสามารถบรรลุเป็นพระอรหันต์เหมือนพระพุทธเจ้าได้เช่นกัน เหมือนกับพระอรหันต์ทั้งหลาย

นี่แหละคือเหตุผลสำคัญ ที่มนุษย์ทั้งหลายยอมหมอบกราบบูชามนุษย์ด้วยกัน ยิ่งกว่าเทพเจ้าใด ๆ เสียอีก เพราะพระองค์สามารถฝึกฝนพัฒนาตนเองจากความไม่รู้เหมือนอย่างเรา ๆ จนเป็นผู้รู้แจ้งได้ด้วยพระองค์เอง ไม่ได้อ่อนน้อมร้องขอจากใคร ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งปัญญานี้ไม่ว่าเทพเจ้าองค์ใดก็ไม่อาจประทานให้แก่มนุษย์ได้ แต่บุคคลผู้มีศรัทธาตั้งมั่นในพระรัตนตรัยแล้ว เจริญรอยตามแนวทางของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น จึงจะสามารถเข้าถึงได้ และมีผู้เข้าถึงได้มาทุกยุคทุกสมัยจนถึงปัจจุบัน นั่นคือพระอรหันต์ทั้งหลาย

อนึ่ง “ปัญญาญาณ” นี้ หากมีผู้อ้างว่าพระเจ้าเป็นผู้สร้าง ศาสนาพุทธก็ไม่ปฏิเสธนะ แต่ขอให้ช่วยอธิบายหน่อยว่า มีลักษณะอาการเป็นอย่างไร? แต่ถ้าไม่รู้ ก็ให้อ่านเอาในพระไตรปิฎกก็แล้วกันนะ!

ถาม : ทำไมต้องแสวงหา “ความสิ้นกรรม”?

ตอบ : เพราะทั้งทำดีและทำชั่ว ล้วนเป็นการ “ก่อกรรม” ทั้งสิ้น แม้จะก่อกรรมดี ให้ได้ไปเกิดในสวรรค์แล้ว มีเทพตนใดบ้างที่จะไม่ตกนรกอีก มีกลางวัน วันใดบ้างที่ไม่ตามมาด้วยความมืดมิดในยามค่ำคืนอีก พระนิพพานเท่านั้นเป็นที่สิ้นกรรม เป็นที่ปลอดภัยที่แท้จริง

อนึ่ง เจตนาในการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา เป็นการประกอบกรรมที่ไม่ดำไม่ขาว^{๙๙} คือเป็นกรรมเพื่อความดับกรรม เพื่อความสิ้นกรรม เพื่อบรรลุอริยมรรคทั้ง ๔ มีเสตอปัตติมรรค เป็นต้น กรรมชนิดนี้เป็นกรรมที่ผู้เห็นภัยในวัฏฏะแล้วต้องการจะดำเนินไปให้ถึง และวิธีการจะดำเนินให้ถึงกรรมชนิดนี้ได้ก็ต้องเจริญมรรคมืองค์ ๘ ให้บริบูรณ์ อันเป็นข้อปฏิบัติเพื่อบรรลุพระนิพพาน

พระนิพพาน คือภาวะที่หลุดพ้นไปจากการครอบงำของ “สังขตธรรม (พระเจ้าที่ปรุงแต่งให้สิ่งต่าง ๆ บังเกิดขึ้น)” ได้อย่างเด็ดขาด สิ้นเชิงแล้ว!

ในประเด็นนี้ ชาวมุสลิมถามว่า : การที่มี**พระเจ้า**คอยคุ้มครองป้องกัน จิตวิญญาณให้ปลอดภัย ไม่ดีกว่าไม่มีอะไรคุ้มครองเลยหรือ?

^{๙๙} ที่.สี. (ไทย) ๙/๓๗๕/๑๕๗, อภ.จตุก. (ไทย) ๒๑/๒๓๗/๓๕๓.

ก็ขอตอบว่า : ในพระนิพพานนั้น ไม่มีจิต ไม่มีวิญญาณ ไม่มีสังขาร ทุกข์ใด ๆ อีกต่อไปแล้ว จะมีประโยชน์อะไรด้วยผู้คุ้มครองป้องกันใด ๆ อีก!

พระนิพพานเป็นภาวะที่ปราศจากกิเลสเครื่องร้อยรัด เป็นสุขสันติ คือ เป็นสุขชนิดที่ไม่อาจกลับมาเป็นทุกข์ได้อีก ดังพระพุทธพจน์ว่า “นิพพานํ ปรมํ สุขํ พระนิพพานเป็นบรมสุข” เพราะเป็นภาวะที่ปราศจากกิเลส เมื่อไม่มีกิเลส จึงเป็นสุขอย่างยิ่ง

ถาม : หากเราโลกในการทำความดี แสดงว่าเราทำผิดหรือไม่? หากพอโกรธลูกไม่พอใจลูกที่ลูกไม่ทำตามคำสั่ง แสดงว่าพ่อเป็นคนไม่ดีใช่หรือไม่?

ตอบ : ประการแรก ความดีที่ทำด้วยความโลภ ไม่มี! ยกเว้นว่าเป็นการกำหนดความดีนั้นกันเอาเอง! มีแต่ฉันทะ(ความยินดีพอใจ) ในการทำดีให้มากมาย ขึ้น และวิริยะ(ความเพียร)ในการประกอบความดีนั้น ซึ่งไม่ใช่ความโลภ

จิตมี ๘๙ แบบ จิตมีความโลภกับจิตมีฉันทะ เป็นคนละอย่างกัน!

ในความเป็นจริงแล้ว ความดีกับบุญไม่ใช่เรื่องเดียวกันเสมอไป ความดีเป็นการกำหนดขึ้นของสังคมนั้น ๆ บุญเป็นการกระทำความดี ชนิดที่จะส่งผลให้เกิดความสุขทั้งชาตินี้และชาติหน้า

อนึ่ง พระพุทธเจ้าพบอีกว่า บุญก็ยังทำให้เกิดความสุขที่ถาวรไม่ได้! ในพระนิพพานเท่านั้นจึงจะมีความสุขที่ถาวร ชนิดที่ไม่ต้องกลับมาเป็นทุกข์อีกแล้ว เป็นภาวะที่หลุดพ้นไปจากการครอบงำของ “พระเจ้า” ได้อย่างสิ้นเชิง

อีกประเด็นหนึ่ง พ่อสั่งให้ทำอะไร? เรื่องนี้ยังวัดความดี-ความชั่วไม่ได้ อยู่ที่ว่า เมื่อพอโกรธแล้ว พ่อได้ทำอะไรด้วยความโกรธนั้นหรือไม่? ถ้าทำ การกระทำนั้นแหละจึงจะเป็นบาป! แต่ที่แน่ ๆ ความโกรธนำมาซึ่งทุกข์ แน่นนอน

ขวามสุลลิมถาม : ทำไมคำสอนของศาสนาพุทธ จึงไม่มีมาตรฐานที่แน่นอน? ตกลงจะสอนให้ไปสวรรค์ หรือให้ไปนิพพานกันแน่ งง!

ตอบ : ศาสนาพุทธมีคำสอนหลายมาตรฐานจริงครับ! นั่นก็เพราะว่า พระพุทธเจ้าทรงรู้แจ่มแจ้งหมดทุกอย่าง พระองค์จึงรู้ชัดว่า นรกมีจริง สวรรค์

มีจริง นิพพานมีอยู่จริง ความสุขมีอยู่ ๒ ประเภท คือ โลภียสุข และโลกุตรสุข

ศาสนาพุทธจึงมีคำสอนตั้งแต่การใช้ชีวิตประจำวันให้มีความสุข ไม่เดือดร้อนทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในชาตินี้ อีกทั้งสอนวิธีปฏิบัติเพื่อให้ได้ไปเกิดในสวรรค์ในชาติหน้า และชั้นสูงสุด สอนให้ไปถึงพระนิพพาน หลุดพ้นจากการเวียนว่ายตาย-เกิด พ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้ประสบสันติสุขอย่างถาวร

ทั้งนี้ ก็เพราะพระพุทธเจ้าทรงรู้แจ้งว่า สัตว์แต่ละชีวิตมีสติปัญญาไม่เท่ากัน! มีความเพียรพยายามไม่เท่ากัน (ทำไม พระเจ้าไม่สร้างให้มีมาตรฐานเดียวกัน ..ก็ 모르สิ!) สำหรับบางคน ถึงจะเฉื่อยช้าอย่างไรก็ไม่อาจถึงพระนิพพานในชาตินี้ได้ ก็ให้ทำบุญไปสวรรค์ก่อนก็แล้วกัน แต่คนที่สั่งสมบุญบารมีและสติปัญญามาดีแล้ว เมื่อได้ฟังแนวทางที่ถูกตรง แล้วปฏิบัติตามด้วยศรัทธาและความเพียร เขาก็จะบรรลุถึงพระนิพพานได้เลย ในชาตินี้

ฝรั่งถาม : มีอะไรพิสูจน์ว่า คำสอนของศาสนาพุทธเป็นความจริง?

ตอบ : ลองเจริญสติปัฏฐาน ๔ ด้วยความตั้งใจจริง ๆ สัก ๗ วันดูสิ! ถ้าหากความโลภ ความโกรธ ความหลงไม่ลดลง และสติ สมาธิ ปัญญาญาณไม่เพิ่มขึ้น เลิกนับถือพุทธไปได้เลย! อนึ่ง เรื่องนี้แม้แต่พระภิกษุที่บวชมาแล้วเป็นสิบ ๆ ปี มีน้อยนักที่เคยเจริญสติปัฏฐาน ๔ ด้วยความตั้งใจจริงครบ ๗ วัน

ทั้งนี้ ก็อาจมีบางท่านตั้งประเด็นคัดค้านว่า เคยเจริญสติปัฏฐาน ๔ แบบกำหนดฟอง-ยุบตั้ง ๔๕ วัน ราคะ โทสะไม่เห็นลดลงเลย ยังมีเหมือนเดิม! ก็ขอถามว่า ระหว่างปฏิบัติภาวนา วันที่ ๕ เป็นต้นไป ตั้งแต่ตื่นนอนจนหลับ ยังมี ๑ นาทีไหนหรือไม่ ที่ไม่ได้กำหนดรู้เท่าทันอารมณ์ ปัจจุบันตามความเป็นจริง ถ้ายังมี! แสดงว่ายังไม่มีความจริงใจต่อการปฏิบัติภาวนา

ชาวมุสลิมถาม : ทำไมคนพุทธยังยึดอยู่กับวัตถุ ในเมื่อการหลุดพ้น..คือการหลุดพ้นจากทุก ๆ สิ่ง หรือแค่ต้องการหลุดพ้นจากพระเจ้าหรือ?

ตอบว่า : ที่จริงแล้ว การบูชาวัตถุพระพุทธเจ้าไม่ได้สอน แต่เรื่องนี้มี

เหตุผลอยู่ว่า ขณะที่เรา นั่งเรือข้ามทะเล หากตัวไม่เหยียบติดอยู่กับเรือ จะให้
ว่ายน้ำไปเองหรือ? ทะเลนะ ไม่ใช่ลากล่อง! และอย่าคิดไปเองนะครับ ว่าคนที่
นั่งเรือขณะข้ามทะเล เมื่อถึงชายฝั่งแล้ว เขาจะแบกเรือเอาไปด้วย!

ที่ว่าชาวพุทธไหว้หิน ไหว้อัฐิ ไหว้ปูนนั้น คุณนึกไม่ออกจริง ๆ หรือว่า
ในใจขณะนั้น ชาวพุทธกำลังน้อมจิตนึกถึงอะไรอยู่? ถ้ายังนึกไม่ออก ก็แสดง

ว่า คุณถูกอคติบังใจแล้วแหละครับ และเมื่อเทียบกันแล้ว
ใครกันแน่หลงวัตถุ! ยึดติดกับวัตถุภายนอก ตอนที่ชาว
มุสลิมทำลายพระพุทธรูปบาบียันที่อัฟกานิสถาน มีชาว
พุทธคนใดไปเผาัมสยิดสักหลังบ้างหรือไม่ครับ?

แต่เหตุการณ์เมื่อ ๓ ปีก่อน เด็กชายไร้เดียงสาคนหนึ่ง จุดไฟเผา
หนังสือเล่มหนึ่งแล้วโพสต์ลงเฟสบุค เป็นเหตุให้วัดพุทธในประเทศบังคลาเทศ
ถูกเผาไปตั้ง ๘ วัด บ้านชาวพุทธถูกเผาไป ๕๐ หลังคาเรือน จริงหรือไม่?

คนต่างศาสนา มักย้อนถามชาวพุทธว่า :

ศาสนาพุทธบอกว่า เป็นอเทวนิยม ไม่เชื่อในพระเจ้า! แล้วคนพุทธเชื่อ
ในสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือไม่? เห็นอ้อนวอนร้องขอกันทุกเช้า-ค่ำ บนบานกันทั้งเมือง
งมงายยิ่งกว่าคนเชื่อในพระเจ้าเสียอีก?

ตอบว่า : ข้าพเจ้าไม่ใช่แค่เชื่อนะ รู้ว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์มีอยู่จริง ๆ ครับ
แต่ไม่ใส่ใจที่จะไปพึ่งพายึดถือ เพราะสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้นยังไม่มีความเป็นบริบูรณ์ใน
ตนเอง มีทั้งข้อดีและข้อบกพร่องอยู่ในตัวเสมอ ๆ เช่น พระเจ้าสร้างมนุษย์
มาแล้ว สร้างภัยพิบัติและโรคภัยต่าง ๆ มาทำไม? สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ขอพรได้ผล
ก็เฉพาะบางคน บางคนถูกสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทำร้ายถึงแก่ชีวิต ก็มี

ฉะนั้น ชาวพุทธที่แท้จริงจะไม่หวังพึ่งอำนาจสิ่ง
ศักดิ์สิทธิ์ภายนอกเหล่านั้น จะหวังพึ่งก็แต่ศีลและสติ
สมาธิ ปัญญา ที่ตนเองได้ประพฤติปฏิบัติไว้ดีแล้ว เท่านั้น

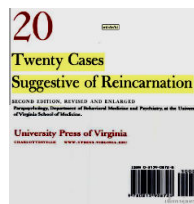
ศาสนาพุทธ จึงมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่ความหลุดพ้นจากสิ่งทั้งปวง ..หลุด
พ้นจากอำนาจที่ไม่แน่นอนทั้งปวง เข้าสู่พระนิพพาน..อย่างถาวร

พิสูจน์ : การเวียนว่ายตาย-เกิด

หลักการเรื่อง “การเวียนว่ายตาย-เกิด” ตามคำสอนของพระพุทธเจ้านี้เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ทฤษฎีของคนรุ่นใหม่ปฏิเสธ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้คนรุ่นใหม่เฝ้าดูมองว่าคร่ำครึมลาย ไม่เป็นวิทยาศาสตร์ แต่มีปรากฏการณ์หนึ่งของคนยุคปัจจุบันหลาย ๆ คน ที่ยืนยันเรื่องการเวียนว่ายตายเกิดได้เป็นอย่างดี นั่นคือ “การกลับชาติมาเกิด” หรือ “การระลึกชาติได้”

ปัจจุบันเป็นยุควิทยาศาสตร์ ทฤษฎีหรือหลักวิชาการทุกอย่าง ต้องผ่านการทดสอบทดลองทางวิทยาศาสตร์เสียก่อนจึงจะเชื่อถือได้ เรื่องนี้มีหนังสือที่เขียนโดยศาสตราจารย์ฝรั่ง มีเนื้อหายืนยันว่า “ชาติหน้ามีจริง” ทั้งที่ขัดแย้งกับหลักศาสนาของตนอย่างสิ้นเชิง ดังนี้

๑) 20 ผู้กลับชาติมาเกิด โดย Ian Stevenson, M.D. (ไอเอน สตีเวนสัน) มหาวิทยาลัยเวอร์จิเนีย จัดพิมพ์โดยอภิรธรรมมูลนิธิ หน้าพุทธมณฑล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐

๒) Twenty cases suggestive of reincarnation, Stevenson, Ian (๑๙๗๔). second(revised and enlarged) edition, University of Virginia Press. ISBN : 9780813908724

๓) Tucker, Jim B. (๒๐๐๕). Life Before Life: A scientific Investigation of Children's Memories of Previous Lives, St. Martin's Press, New York, ๒๕๖pp. ISBN : 0-312-32137-6^{๑๐๐}

๔) ชาติภพ โดย Brian L.Weiss,M.D. (มหาวิทยาลัยไมอามี) จูไรรัตน์ อารยะกิตติพงศ์ แปล สำนักพิมพ์มติชน ๑๒ ถนนเทศบาลนามล ประชาชื่น กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐

^{๑๐๐} http://en.wikipedia.org/wiki/Twenty_Cases_Suggestive_of_Reincarnation

๕) **ประจักษ์พยานตายแล้วเกิด** โดย รศ.ดร. บุญย นิลเกษ โรงพิมพ์ สหมิตรออฟเซต ๔๘/๕๔ ถนนพระสุเมรุ บ้านพานถม พระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ โทร. ๒๘๒๒๒๐๘ พิมพ์ครั้งที่ ๓

๖) **จิตได้สำนึกกับการระลึกชาติ** โดย Jess Stearn “ทศยุทธ์” แปล สำนักพิมพ์เรื่องบุญ ๑๐/๐ หมู่ที่ ๗ ตำบลบางกระสอ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

๗) **๒๕ ผู้ระลึกชาติ** โดย นที ลานโพธิ์ สำนักพิมพ์ธารบัวแก้ว ๒๕/๕/๕๔ ซอยหมู่บ้านเจริญรัตน์ ถนนประชาราษฎร์ ๑๖ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๘) **แว่นส่องจักรวาล** โดย พ.ต.อ. ชลอ อุทกภาชน์ ธ.บ. โรงพิมพ์ รุ่งเรืองรัตน์ ๔๗ ถนนเฟื่องนคร พระนคร กรุงเทพฯ ๒๕๐๒

๙) **หุตั้ง หมาระลึกชาติ** เล่าโดย มาลี สร้อยพิสุทธิ์ สำนักพิมพ์ อมรินทร์ธรรมะ พิมพ์ครั้งที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๙ ISBN : 9786161814212

เนื้อหาของหนังสือทั้ง ๙ เล่มนี้จะบอกให้รู้ว่า เรื่องการเวียนว่ายตายเกิด นรก สวรรค์ มิใช่เป็นความเชื่อของศาสนาพุทธ หรือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง แต่เป็นกฎธรรมชาติที่มีอยู่คู่โลกและจักรวาล ไม่ว่าบุคคลผู้นั้นจะเชื่อหรือไม่เชื่อ จะนับถือศาสนาหรือศาสดาองค์ใดก็ตาม ถ้าหากเขายังมีกิเลส ตัณหาในจิตใจอยู่ เขาก็ยังต้องเวียนว่ายตาย-เกิดอยู่ในภูมิทั้ง ๓๑ ไม่มีที่สิ้นสุด ต้องเวียนสุขเวียนทุกข์ เป็นเทพบ้าง เป็นมนุษย์บ้าง เป็นสัตว์เดรัจฉานบ้าง ตกนรกบ้าง ตามอำนาจบุญและบาปที่ตนเองได้ทำไว้ ..ถ้าไม่ใช่เรื่องจริง เด็กอายุแค่ ๔ ขวบ จะรู้จักชื่อของญาติพี่น้องของตนในชาติก่อนได้อย่างไร โดยที่ ศาสตราจารย์ นพ. เอียน สตีเวนสัน ได้นำเด็กคนนั้นไปหาญาติพี่น้องตามที่เด็กกล่าวอ้าง จนพบจริง ๆ ทั่วโลกมีอยู่กว่า ๒๐๐ กรณีตัวอย่าง พิสูจน์ชัดเจนแล้ว ๒๐ ตัวอย่าง

พิสูจน์ : เด็กชาย ๓ ขวบจำภรรยาเก่าได้

เด็กชายธนพัฒน์ คำพลิก เป็นบุตรชายของนาย สมคิด คำพลิก สมาชิกสภาเทศบาล และนางศศิประภา คำพลิก อยู่บ้านเลขที่ ๒๓๘ หมู่ ๕ ต. ดิลัง อ. พัฒนานิคม จ.ลพบุรี น้องพูดบอกลบๆ ว่าเขาคือนายกอน ประจแต่ง

นายกอน ประจแต่ง..เขาเป็นใคร ?

เมื่อวันที่ ๒๖ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ วันเสาร์ขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๖ ปีมะโรง นายกอน ประจแต่ง กำเนิดที่บ้านเลขที่ ๒๖ หมู่ ๕ ต. ดิลัง เป็นบุตรชายของพ่อหลาบ คุณแม่เงิน ประจแต่ง

พ.ศ. ๒๕๑๖ อายุ ๒๑ ปี แต่งงานกับ นางสาวเจียะ ศรประสิทธิ์

นายกอน เป็นผู้ขยันทำมาหากินและช่วยเหลืองานสังคมและหมู่บ้านอยู่เสมอ มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บนขอบสระน้ำขนาดใหญ่ที่วัดดิลัง

วันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๗ ปัสุบน้ำที่วัดเกิดขัดข้อง สุกน้ำไม่ขึ้น นายกอนจึงได้อาสาลงไปดูที่หัวกะโหลกของท่อ ก่อนลงไปนั้น ได้ยกศอกเอาที่เรียบร้อยแล้ว แต่ขณะที่กำลังตรวจสอบหัวกะโหลกอยู่นั้น นายกอนก็มีอาการชักกระตุก ตาค้าง เพราะถูกไฟฟ้าดูด ขณะนั้นพระอาจารย์สนม เขมสารโณ เจ้าอาวาสวัดเขาดีลังนั่งสนทนากับโยมอยู่ในกุฏิ ได้ยินเสียงนายกอนร้อง จึงพากันไปดู แล้วช่วยกันนำร่างของเขาซึ่งหมดลมหายใจแล้ว ขึ้นจากสระน้ำ

๑๐ ปีผ่านไป เรื่องราวการตายของนายกอน ก็ถูกลืมเลือนจนหมดสิ้น

ปี พ.ศ.๒๕๔๘ นางศศิประภา (ม่วง) คำพลิก คีนหนึ่งก็หลับฝันไปว่า ได้พบกับชายคนหนึ่งมาบอกว่า “เราคือ นายกอน ที่ถูกไฟช็อตตายในสระน้ำวัดดิลัง ยังไม่ไปไหน จะขอมาเกิดด้วย” จากนั้นมา ๒ เดือนเศษ คุณม่วงก็เกิดความผิดปกติประจำเดือนไม่มา จึงไปหาหมอตีตราตรวจปรากฏว่า คุณม่วงตั้งท้อง ๒ เดือนแล้ว ทำให้คุณม่วงเครียดมาก เมื่อไปบอกสามี สามีบอกก็ให้เอาออก

ไม่ทันที่จะหาที่ทำแท้งได้ สามีของคุณม่วงขับรถไปตามถนน สายลำนารายณ์ - เพชรบูรณ์ พอถึงบ้านหนองเต่า ก็มีรถบรรทุกพ่วงยูเทิร์นตัดหน้าจนต้องหักหลบลงข้างถนน ส่งผลให้รถพลิกคว่ำหลายตลบ แต่อัศจรรย์สามีของคุณม่วงไม่เป็นอะไร สามีของคุณม่วงมาบอกว่า ขณะรถพลิกคว่ำ ตนเองมองเห็นผ้าเหลืองมารองรับรถเอาไว้ หลังจากนั้นก็เลิกคิดที่จะทำแท้งโดยเด็ดขาด และก็เป็นเรื่องประหลาดตั้งแต่นั้นมา ครอบครัวของคุณม่วงจะหยิบทำอะไรก็ดีไปทั้งหมด จนมีฐานะดีขึ้นมาเป็นลำดับ และมีโชคลาภบ่อย ๆ

วันที่ ๙ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ตรงกับวันอาทิตย์ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ ปีจอ คุณม่วงก็ให้กำเนิดบุตรชาย ตั้งชื่อให้ว่า เด็กชายธนพัฒน์ และชื่อเล่นว่า "น้องฟู้ด" นางม่วงบอกความรู้สึกว่า “ก็รักเขานะ ใหม่ ๆ ก็รู้สึกกลัวเหมือนกัน เมื่อรู้ว่าเป็นนายกอนที่ถูกไฟช็อตตายมาเกิด”

คุณม่วงบอกว่า เมื่อเขาพูดได้ ใครเรียกชื่อน้องฟู้ด เขาก็จะบอกว่าชื่อ "กอน" ไม่ได้ชื่อฟู้ด เป็นเช่นนั้นมาโดยตลอด จนถึงปัจจุบัน ครั้งหนึ่งคุณม่วงไปจุดธูปอธิษฐานขอโชคที่ศาลในหมู่บ้าน ขณะที่อธิษฐานอยู่ในใจนั้น น้องฟู้ดก็บอกว่า “สาธุขวนี่ขอให้แม่ถูกหวย” ผู้เป็นแม่ก็ประหลาดใจว่า ลูกชายรู้ได้อย่างไรว่าตนขอหวย และก็อัศจรรย์ งวดนั้นคุณแม่ถูกหวยหลายแสนบาท

น้องฟู้ดหรือนายกอนเริ่มจดจำอดีตชาติได้ นายเด่นลูกน้องเก่าสมัยเป็นสารวัตรกำนันมาที่บ้านน้องฟู้ดเห็นก็ทักทันทีว่า “มาทำไมไอ้เด่น” เล่นเอาคุณม่วงต้องเอ็ด “เป็นเด็กเป็นเล็กเรียกเขาไอ้ทำไม เรียกเขาว่าลุงซิ”

ครั้งแรกที่น้องฟู้ดพูดได้ เขาจะรีบเร้าผู้เป็นแม่และยายว่า “ไปหาเจี๊ยะ ...ไปหาเจี๊ยะ” ทุกวัน จนต้องพาไปหาคุณเจี๊ยะ ครั้งแรกคุณเจี๊ยะก็ไม่เชื่อสักเท่าไร เพียงแต่ได้ยินชาวบ้านเขาพูดกัน ครั้งแรกที่น้องฟู้ดไปเห็นหน้าคุณเจี๊ยะ เขาทำท่าทางเขินอาย เพราะได้พบภรรยาเก่าที่ปัจจุบันอายุ ๕๕ ปีแล้ว^{๑๐๑}

^{๑๐๑} <http://tamroiphrabuddhabat.com/xmb/viewthread.php?tid=833>

การระลึกชาติของ ด.ช.ชนัย ชุมล้ายวงศ์

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับที่ ๗๔๒๓ วันศุกร์ ที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๒๑ ได้ลงข่าวว่า ได้ระลึกชาติรายใหม่ อายุ เพียง ๓ ขวบ หนียายออกจากบ้านไปหาครอบครัวเมื่อชาติ ก่อน เผยความหลังว่าชาติก่อนเป็นครู ถูกคนร้ายยิงตาย มี ลูก ๔ คน เมียเก่าและลูกได้ยินเรื่องราวถึงกับตะลึง เพราะรู้ เรื่องชาติก่อนได้ถูกต้อง เพื่อนเก่าเป็นตำรวจก็อัศจรรย์ใจ เมื่อเด็ก ๓ ขวบ ทักทายว่า จำได้ไหม ? แล้วเล่าความหลังให้ฟัง

นางพรม เบญทอง ผู้เป็นยายได้เปิดเผยว่า มารู้ว่า หลานระลึกชาติได้ก็เพราะ ด.ช. ชนัย ได้เล่าเรื่องแต่ชาติ ปางก่อนให้ฟังว่า เมื่อชาติก่อนตัวเองเป็นครู ชื่อว่าบัวไข หล่อนาค สอนอยู่ที่โรงเรียนท่าบ่อ ต.บางหัว อ.ตะพาน หิน จ.พิจิตร จากนั้น ด.ช. ชนัยยังได้เล่าอีกว่า แต่เดิมตนมี ภรรยาชื่อ นางสาว มีลูกด้วยกัน ๕ คน เป็นหญิง ๓ ชาย ๒ คนโตชื่อ น.ส. บรรจงหรือติ่ม คนที่สองชื่อ น.ส.เบญจา หรือต๋อย ทั้งสองคนนี้เป็นฝาแฝด คน ที่สามชื่อ นายณรงค์ คนที่สี่ชื่อ นายบุญเทียม และคนสุดท้องชื่อ น.ส. น้ำค้าง

นางพรม เมื่อรับฟังเรื่องราวจากหลานชายวัย ๓ ขวบ ในตอนแรกก็ เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง อยู่มาวันหนึ่ง ด.ช.ชนัย ได้พยายามหนีออกจากบ้านขึ้นรถ ประจําทางไปที่ อ.เมือง จ.พิจิตร เพื่อไปเยี่ยมลูก ๆ นางพรมจึงต้องตามไป ด้วย เมื่อพบกันแล้ว และเล่าความหลังให้ฟัง ก็ปรากฏว่าฝ่ายครอบครัวของ นางสาว เชื่อสนิทว่า ด.ช. ชนัย คือ ครูบัวไขในชาติก่อน

นอกจากนี้ ด.ช. ชนัย ยังสอบถามนางสาวว่า ของมีค่าที่ให้เก็บนั้นยัง อยู่ดีหรือไม่ ซึ่ง ด.ช.ชนัยหมายถึงปืนสองกระบอก พร้อมกับบอกที่ซ่อนของ ซึ่ง สมาชิกในครอบครัวเมื่อได้รับคำบอกเล่า ถึงกับตะลึง!

ต่อมาแม่เขาก็ถามอีกว่า แล้วอะไรของลูก ที่นี่ก็ออกกว่ายังมีอะไรบ้าง เด็กก็บอกว่า พระของผมนั้นยังมีอยู่พวงหนึ่ง แม่ถามว่า พระของลูกมีอยู่กี่องค์

เด็กบอกว่า พระของผมนั้นมีอยู่สามองค์เป็นพระเครื่องนางพญา เมียเขาก็บอกว่าเป็นความจริงทุกอย่าง จากนั้น แม่ก็ไปหยิบเข็มขัดที่เป็นของสำหรับใส่ลูกกระสุนปืน คาดเอา ๕ - ๖ สาย ทำเหมือนจะเสี่ยงทายแล้วพูดว่า เข็มขัดกระสุนเหล่านี้ หากลูกจำได้ว่าอันไหนเป็นของลูกก็หยิบขึ้นมา ถ้าหยิบไม่ถูกจำไม่ได้ก็เป็นอันว่าไม่ใช่ลูกของแม่

ตอนนั้นยายของเด็กรู้สึกตื่นเต้นใจคอไม่ดี เพราะกลัวว่าหลานชายจะหยิบผิด จำไม่ได้ และกลัวเขาจะว่ายายพาหลานมาหลอกลวงเขา ทำให้คิดวุ่นวายใจ คอยจ้องตาว่าเด็กจะหยิบถูกหรือผิด เป็นการตัดสินใจครั้งใหญ่ แต่เมื่อเด็กมองดูแล้วก็ไม่ได้ชักช้าเสียเวลาหยิบเข็มขัดสายหนึ่ง ยังมีลูกกระสุนปืนเสียอยู่ ๓ ลูกออกมาสูงขึ้น บอกว่า “แม่ เข็มขัดลูกปืนเส้นนี้เป็นของฉัน” เมื่อผู้เป็นแม่ในชาติก่อนเห็นเช่นนั้นก็ร้องไห้โฮ พวกญาติ ๆ ก็ร้องให้ตามไปด้วยหลายคน ส่วนยายที่ใจกำลังเต้นตึกตักอยู่นั้นก็ค่อยโล่งอก หายใจได้ทั่วท้องขึ้น เมื่อพ่อแม่เขารับว่าลูกต้องแล้ว เป็นครูบัวไขกลีบชาติมาเกิดแน่แล้ว

ปัจจุบัน

สัตว์ทั้งหลายตายแล้วไม่สูญ ย่อมเวียนว่ายตาย-เกิด ไปตามอำนาจกิเลสตัณหาและกรรมแห่งตน ดังที่พระพุทธเจ้าเคยตรัสกับพระอานนท์ไว้ว่า

“ดูก่อนอานนท์ กรรมชื่อว่าปณิชา วิญญานชื่อว่าพีช ตัณหาชื่อว่า ยางเหนียวในเมล็ดพีช วิญญานดำรงอยู่ได้เพราะอาศัยธาตุหยาบ มีอวิชชาเป็นเครื่องกั้น มีตัณหาเป็นเครื่องผูกใจ การเกิดใหม่จึงมีต่อไป”

“ตัณหาทำให้สัตว์ต้องเกิดอีก จิตของสัตว์ย่อมแล่นไป สัตว์ที่ยังต้องเวียนว่ายในสังสารวัฏ ย่อมไม่อาจหลุดพ้นจากทุกข์ไปได้”^{๑๐๒}

^{๑๐๒} อก.ทุก. (ไทย) ๒๐/๗๗/๓๐๐., ส.ส. (ไทย) ๑๕/๕๕/๖๙.

กฎแห่งกรรม : ทำไมทำดีไม่ได้ดี

กฎแห่งกรรมนี้เป็นเรื่องยากที่จะอธิบายให้เห็นจริงได้ง่าย ๆ^{๑๐๓} เช่น ปัญหาว่า “ทำไมทำดีไม่ได้ดี ทำไมคนที่ทำชั่วหลาย ๆ คนร่ำรวยขึ้น” เป็นต้น แต่อาศัยปัญญารู้แจ้งปุพเพนิวาสานุสสติญาณและจุตูปปาตญาณ ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นญาณรู้แจ้งกฎแห่งกรรมอย่างครบถ้วน ทำให้ทรงทราบว่า สัตว์ทั้งหลายเวียนว่ายตาย-เกิดมาแล้วนับชาติไม่ถ้วน เกิดเป็นสัตว์มาแล้วทุกประเภท ทำกรรมมาแล้วทุกรูปแบบ ซึ่งกรรมแต่ละอย่างมีเงื่อนไขในการให้ผลที่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้อาจมองได้ว่า “ไม่สมเหตุสมผล” สาเหตุก็เพราะว่ากรรมมีเงื่อนไขในการให้ผลถึง ๓ เงื่อนไข ๑๒ รูปแบบ ดังนี้

๑) กรรมที่ให้ผลตามลำดับกาล มี ๔ รูปแบบ

๑. กรรมบางอย่างให้ผลทันทีชาตินี้ เรียกว่า ภูมิฐธรรมเวทนิยกรรม
๒. กรรมบางอย่างให้ผลในชาติหน้า เรียกว่า อุปปัชชเวทนิยกรรม
๓. กรรมบางอย่างให้ผลในชาติต่อไป เรียกว่า อปรapraveทนิยกรรม
๔. กรรมบางอย่างเลิกให้ผล คือ ให้ผลเสร็จแล้ว หรือหมดโอกาสจะให้ผลแล้ว เรียกว่า อโหสิกรรม^{๑๐๔}

การให้ผลของกรรมแต่ละอย่างดังกล่าวนี้ หากไม่มีกรรมประเภทแรก ๆ ให้ผลก่อน กรรมต่อ ๆ มาก็กะให้ผลทันทีในชาตินี้

๒) กรรมที่ให้ผลตามหน้าที่ มี ๔ รูปแบบ

๑. กรรมบางอย่างให้ผลคล้ายเป็นบิดา คือ แต่งให้เกิดมาดี ชั่ว รวย จน โง่ ฉลาด ต่างกัน เรียกว่า ชนกรรม
๒. กรรมบางอย่างเป็นกรรมตามสนับสนุนเหมือนพี่เลี้ยง คือ ถ้ากรรมเดิมหรือชนกรรมปรุงแต่งดี ก็ส่งเสริมดียิ่งขึ้นอีก ถ้ากรรมเดิมแต่งให้ชั่ว

^{๑๐๓} เป็นอจินไตย คือ สภาวะที่พ้นจากการคิดนึกเอา ไม่อยู่ในวิสัยที่จะคิดเอาเองได้ เป็นวิสัยของพระพุทธเจ้าเท่านั้น มี ๔ ประการ คือ ๑. พุทธวิสัย อานุภาพของพระพุทธเจ้า ๒. ฌานวิสัย ฤทธิ์ของผู้ได้ฌาน ๓. วิบากแห่งกรรม ๔. ความคิดเรื่องโลก การสร้างโลก (อง.จตุ. (ไทย) ๒๑/๗๗/๑๒๒.)

^{๑๐๔} ม.ม.อ. (ไทย) ๒/๒/-/๑๖๕, อง.ติก.อ. (ไทย) ๑/๓/-/๑๒๒, พุ.ป.อ. (ไทย) ๗/๒/-/๔๒๐

ก็ส่งผลให้ชั่วยิ่งขึ้น เรียกว่า อุปัตถัมภกกรรม

๓. กรรมบางอย่างเป็นกรรมปีบคั้น หรือขัดขวางกรรมเดิม คอยเบียดเบียนชนกรรม เช่น กรรมเดิมแต่งมาดี เบียดเบียนให้ชั่ว กรรมเดิมแต่งมาชั่ว เบียดเบียนให้ดี เรียกว่า อุปปีฬกรรม

๔. กรรมบางอย่างเป็นกรรมตัดรอน เป็นกรรมพลิกหน้ามือเป็นหลังมือ เช่น เดิมชนกรรมแต่งไว้ดีเลิศ กลับทีเดียวลงเป็นขอลาไปเลย หรือตายไปเลยก็มี หรือเดิมชนกรรมแต่งไว้ตกต่ำ กลับทีเดียว เป็นพระราชาหรือมหาเศรษฐีไปเลยก็มี เรียกว่า อุปฆาตกรรม^{๑๐๕}

๓) กรรมที่ให้ผลตามความหนักเบา หรือการเสพคุ้น มี ๔ ระดับ

๑. กรรมบางอย่างเป็นกรรมหนัก ฝ่ายดี คือ ทำสมาธิจนได้ฌาน เจริญวิปัสสนาจนได้ญาณ ฝ่ายชั่วคือทำอนันตริยกรรม เช่น ฆ่ามารดาบิดา เป็นต้น เป็นกรรมที่ให้ผลโดยทันที ในชาตินี้ เรียก ครุกรรม

๒. กรรมที่สะสมไว้มากๆ เข้า กลายเป็นดินพอกหางหมู คือ ทำทีละเล็กทีละน้อย กลายเป็นกรรมมากไปในที่สุด เรียก พหุกรรม

๓. กรรมที่ทำเมื่อใกล้ตาย หรือ กรรมที่จิตโน้มหน่วงเอามาเป็นอารมณ์ในเวลาใกล้ตาย ส่งผลให้ไปสู่สุคติหรือทุคติก็ได้ ซึ่งเปรียบเหมือนโคแก่ที่อยู่ปากคอก แม้แรงจะน้อย เมื่อเปิดคอกก็ได้ออกก่อน เรียก อาสันนกรรม

๔. กรรมแต่สักว่าทำ คือ เจตนาไม่บริบูรณ์ อาจจะทำไปด้วยความประมาทหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ แต่อาจส่งผลดี-ร้ายได้เหมือนกัน เรียก กตัตตากรรม เช่น ขับรถชนคนตายด้วยความประมาท เป็นต้น^{๑๐๖}

การให้ผลของกรรมแต่ละอย่างดังกล่าวนี้ หากไม่มีกรรมข้อต้นๆ ให้ผลก่อน กรรมนั้น ๆ ก็จะให้ผลทันทีในชาตินี้

อนึ่ง บุคคลบางคนที่ทำกรรมชั่วไว้มาก ละจากโลกนี้ไปแล้วกลับได้ไปเกิดในสวรรค์ นั้นไม่ได้หมายความว่ากรรมชั่วนั้นได้พาเขาไปเกิดในสวรรค์ แต่

^{๑๐๕} ม.อ.อ. (ไทย) ๓/๒/-/๒๖๓, อ.อ.อ.อ. (ไทย) ๑/๓/-/๑๓๐.

^{๑๐๖} พ.อ.อ. (ไทย) ๗/๒/-/๔๒๑.

เป็นเพราะกรรมดีที่เขาได้กระทำไว้แล้ว ก่อนหน้านั้น หรือเพราะก่อนตาย เขาได้เจริญวิปัสสนาภาวนา ทำให้จิตเกิดปัญญาญาณเป็น**สัมมาทิฐิ**^{๑๐๗}ได้แล้ว เพราะอาศัยจิตที่เป็นกุศลนั้น ทำให้เขาได้ไปเกิดในสวรรค์ก่อน ส่วนกรรมชั่วที่เคยกระทำไว้มาก่อนหน้านั้น ก็ะยังไม่สูญหายไป ยังคงติดตามไปอยู่เสมอ เพียงแต่ยังไม่แสดงผลออกมาเท่านั้น จนกว่ากรรมดีนั้นจะมีกำลังอ่อนลง เมื่อได้โอกาสดังกล่าวก็จะเข้าทำหน้าที่ทันที ในโอกาสต่อ ๆ ไป หรือในชาติต่อ ๆ ไป

ชาวมุสลิมถามว่า

: ชาวพุทธเชื่อเรื่องกรรม ฆ่าสัตว์เป็นบาป ดังนั้นชาวพุทธสามารถฆ่าคนที่กำลังจะฆ่าญาติพี่น้องของตนเอง ได้หรือไม่?

ตอบว่า : ก็ เขาเชื่อก็เปอร์เซ็นต์ ถ้ายังเชื่อไม่ถึง ๑๐๐ % ก็ยังอาจมีความโลภหรือความโกรธจัด จนทำให้ฆ่าคนได้อีก แต่ผู้ที่เชื่อกรรม ๑๐๐ % ก็คือพระโสดาบัน จะไม่ทำร้ายใครอีกแล้ว แม้ต้องแลกด้วยชีวิตก็ตาม

ถามว่า : ชาวพุทธที่เชื่อเรื่องกรรม แต่ไปฆ่าคนตาย ไม่เป็นบาปหรือไม่?

ตอบว่า : ผู้ที่ฆ่าคนตายด้วยเจตนาเป็นบาปทุกคนแหละครับ อย่าว่าแต่คนเลย แม้แต่ฆ่ามดตบยุงด้วยเจตนา ก็บาปครับ แต่อาจจะไม่ตกนรกนะ!

ถาม : จัณ! ชาวพุทธก็เป็นทหาร เป็นนักรบไม่ได้ละสิ

ตอบ : ทหารไทย ทหารพม่า ทหารศรีลังกา ก็เป็นพุทธไม่ใช่หรือ?

ถาม : แล้วเขาไม่กลัวบาป ไม่กลัวตกนรกหรือ?

ตอบ : แม้แต่มหาโจรคนหนึ่ง (โจรเคราแดง) ที่เคยฆ่าคนมาเป็นหมื่นคน เขายังไม่ตกนรกเลยครับ! เพราะก่อนตาย เขาสามารถปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาจนเกิด "ปัญญาญาณ" ได้ เขาตายด้วยจิตที่เป็น "สัมมาทิฐิ" จึงไปเกิดในสุคติ ในสวรรค์ก่อน

ถาม : อ้าว! ศาสนาพุทธไม่ได้สอนให้เชื่อเรื่องกรรมเป็นใหญ่หรือ? โฉนว่า "สัตว์โลกต้องเป็นไปตามกรรม" ใจ?

^{๑๐๗} ผู้มี**สัมมาทิฐิ**สมบูรณ์(โสดาบัน) จะไม่ตกนรกอีกแล้ว ดูใน อก.เอก. (ไทย) ๒๐/๓๐๕/๓๙.

ตอบ : แม้เคยทำบาปไว้มาก ก็หลุดพ้นจากนรกอย่างสิ้นเชิงได้ หากสามารถเข้าถึงปัญญาชั้นสูงสุดได้ ไม่ปล่อยจิตวิญญาณให้เป็นไปตามกรรม!

พระพุทธเจ้าทรงสอนให้ใช้"ปัญญา" เป็นใหญ่ในการดำเนินชีวิตครับ.. ไม่ใช่กรรมเป็นใหญ่! กรรมเป็นตัวชักนำชีวิตสรรพสัตว์ไปสู่ความสุขบ้าง ไปสู่ความทุกข์บ้าง ก็จริง! แต่พระพุทธเจ้าไม่ได้สอนให้ปล่อยชีวิตไปตามกรรมครับ

คนบางคน แม้เคยทำบาปกรรมมามาก หากเขาเชื่อพระพุทธเจ้ามาก พอ ลงมือปฏิบัติสติปัฏฐาน ๔ จนเกิดปัญญาญาณ บรรลุโสดาบันได้ เขาก็จะไม่ตกนรกอีกเลย และจะไปเกิดในสุคติภูมิอีกไม่เกิน ๗ ชาติ เป็นอย่างยิ่ง ก็เข้าสู่พระนิพพานอย่างถาวร ไม่กลับไปเวียนว่ายตาย-เกิดใน ๓๑ ภูมิอีกแล้ว

ภูมิทั้ง ๓๑ (ดูที่หน้า ๔) เปรียบเหมือนกาวดักหนู ที่คนมีกามราคะยังติดข้องอยู่ โสดาบันสามารถหลุดพ้นไปจากระบบนี้ได้แล้ว ๓๐ % ยังติดอยู่ในระบบ ๗๐ % ยังต้องเกิดในสุคติภูมิอีกไม่เกิน ๗ ชาติ แต่จะไม่ตกนรกอีกแล้ว สกทาคามีออกไปจากระบบนี้ได้แล้ว ๔๐ % ติดอยู่ในระบบ ๖๐ %

อนาคามีออกไปจากระบบนี้ได้แล้ว ๕๐ % ยังติดอยู่ในระบบ ๕๐ %

ส่วนพระอรหันต์ หลุดพ้นไปจากระบบนี้ได้แล้ว ๑๐๐ % คือ หลุดพ้นไปจากเหตุปัจจัยทั้งปวง (จากสังขตธรรม หรือ“พระเจ้า”) ได้เด็ดขาดแล้ว เข้าสู่พระนิพพานอันเป็นบรมสุขอย่างถาวร ไม่หวนกลับมาสู่ระบบนี้อีกแล้ว

ถาม : ศาสนาพุทธสอนให้ใช้ชีวิต ด้วยการคิดบวกใช่หรือไม่? ตอบว่า : ไม่ใช่ครับ

ถาม : ศาสนาพุทธมักสอนแต่เรื่องทุกข์ สอนให้คิดในแง่ลบอย่างนั้นหรือ? ตอบว่า : ก็ไม่ใช่ครับ

ถาม : งั้น! ศาสนาพุทธสอนให้คิดกันอย่างไร? ตอบว่า : ศาสนาพุทธสอนให้ดำเนินชีวิตด้วย**ความรู้** ให้มากกว่าความคิดครับ เพราะความคิดมักเจือด้วยอคติอยู่เสมอ ๆ

พระอรหันต์ คือ ผู้ดำเนินชีวิตด้วยความรู้ล้วน ๆ มีสติ สมาธิ ปัญญา รู้เท่าทันผัสสะที่เข้ามากระทบทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ อยู่ตลอดเวลา

กรรมกับการเกิดใหม่ : ทำไมเราจำชาติก่อนไม่ได้?

ตามหลักพุทธ : ไม่มีวิญญาณเวียนว่ายตาย-เกิด! มีแต่วิญญาณเก่าดับไป วิญญาณใหม่เกิดขึ้นใหม่ เป็นคนละวิญญาณกัน! แต่มีกรรมอารมณ์ที่นำให้ตายนำไปเกิด ร่วมกัน สัตว์ที่เกิดใหม่จึงจำชาติก่อนไม่ได้ แต่มีวิบากติดตัวมา!

แต่ถ้าขณะที่วิญญาณเก่าดับลง(ตาย) หากไม่มีกรรมอารมณ์ใด ๆ (อันเนื่องมาจากกิเลสตัณหาที่ชักนำสู่ภพชาติใหม่) อีก มาเป็นอารมณ์แก่จุติ จิตขณะตาย จึงไม่มีเชื้อเหตุให้วิญญาณใหม่ (ปฏิสนธิจิต) เกิดขึ้น ก็จะต้องเข้าสู่พระนิพพานในขณะนั้นทันที เพราะเหตุนี้ พระอรหันต์ผู้สิ้นราคะ โทสะ โมหะแล้ว จึงไม่ไปเกิดในภพชาติใหม่อีกแล้ว เข้าสู่พระนิพพานอย่างถาวร

หลักการในเรื่องนี้ คือ เมื่อบุคคลตายลง ไม่ได้มีชั้นใดชั้นหนึ่งไปเกิดในภพชาติใหม่ทั้งสิ้น แม้แต่วิญญาณขณะตาย ก็ไม่ได้ไปเกิดในภพชาติใหม่ การเกิดขึ้นของชีวิตในภพชาติใหม่นั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากกิเลสตัณหาและกรรม ที่ชั้น ๕ ในภพชาติเก่าได้ทำเอาไว้ ดังที่พระอรหันต์ท่านอธิบายไว้ว่า “นามเป็นส่วนสุดอีกด้านหนึ่ง รูปเป็นส่วนสุดอีกด้านหนึ่ง วิญญาณ^{๑๐๘} อยู่ท่ามกลาง ตัณหาจัดเป็นเครื่องร้อยรัด ตัณหาย่อมร้อยรัดนาม-รูปและวิญญาณนั้นไว้ เพราะตัณหาเป็นที่ตั้งขึ้นแห่งภavnัน”^{๑๐๙}

ดังนั้น ชีวิตเราในเวลานี้กับชีวิตในชาติที่แล้ว หรือชาติหน้า จึงไม่ใช่คนเดียวกัน แต่ก็ไม่ใช่คนละคนกัน^{๑๑๐} เพราะชีวิตที่เกิดใหม่นั้นเป็นผลของกิเลสและกรรมที่ชีวิตในอดีตได้ทำไว้ ถ้าหากขณะนี้ไม่มีตัณหาอุปาทาน ที่เข้า

ถ้าบุคคลยอมคิด (เจตติ) ถึงสิ่งใดอยู่,
ยอมดำริ (ปกปเปติ) ถึงสิ่งใดอยู่,
และยอมมีจิตฝังลงไป (อนุเลติ) ในสิ่งใดอยู่ ;
สิ่งนั้นย่อมเป็นอารมณ์ เป็นการตั้งอยู่แห่งวิญญาณ.
เมื่ออารมณ์ มีอยู่,
ความตั้งขึ้นเฉพาะแห่งวิญญาณ ย่อมมี ;
เมื่อวิญญาณนั้น ตั้งขึ้นเฉพาะ เจริญออกงามแล้ว,
ความเกิดขึ้นแห่งภพใหม่ต่อไป ย่อมมี ;

^{๑๐๘} ปฏิสนธิวิญญาณ (อง.ฉก.อ. (บาลี) ๓/๖๑/๑๔๗)

^{๑๐๙} อง.ฉก. (ไทย) ๒๒/๖๑/๕๖๒.

^{๑๑๐} ชั้นเกิดขึ้นเพราะเหตุปัจจัย แม้เหตุปัจจัยที่เกิดขึ้นก่อนก็แตกดับไปก่อน ชั้นที่เกิดก่อนและชั้นที่เกิดทีหลังย่อมไม่ได้เห็นกันและกัน ดูใน ขุ.ม. (ไทย) ๒๙/๓๙/๑๔๔.

ไปยึดชั้น ๕ ในปัจจุบันขณะว่าเป็นตัวเรา ตัวเราที่จะไปทำกรรมก็ไม่มี เมื่อไม่มีกรรมก็เข้าถึงความสิ้นกรรม วิบากกรรมที่จะเป็นเชื้อเหตุให้วิญญาณเข้าไปยึดรูป ให้ไปถือกำเนิดในภพใหม่ก็จะมี สิ้นภพสิ้นชาติ เข้าสู่พระนิพพาน

จิตวิญญาณเข้าถึงความเป็นสัตว์ (ประเภทมนุษย์ เทพ เดรัจฉาน เปรต อสุรกาย สัตว์นรก) เพราะประกอบอยู่ด้วยตัณหาและอุปาทาน จึงเข้าไปยึดชั้น ๕ ว่าเป็นเรา เป็นของของเรา ภพชาติใหม่จึงยังมีต่อไปอีกเรื่อย ๆ

ชั้นทั้ง ๕ ก็คือกายกับจิตของเราเนือง รูปชั้นก็คือกาย เวทนาชั้นสัญญาชั้น สังขารชั้น และวิญญาณชั้น ก็คือจิตและอาการของจิต (เจตสิก) รวมเรียกว่า “นาม” ทั้งรูปและนามปรุงแต่งกันเข้าเป็นชีวิต^{๑๑๑} ที่ยังต้องตาย-เกิดไปตามอำนาจของกิเลสและกรรม^{๑๑๒} คือ ขณะที่ใกล้จะตาย จะมีอารมณ์มาปรากฏ ๓ อย่าง อย่างใดอย่างหนึ่ง คือ

๑. กรรมอารมณ์ ขณะกำลังจะตาย ใครทำกรรมใดไว้มาก กรรมนั้นก็จะมาปรากฏให้เห็น เช่น คนที่มักฆ่าสัตว์ ก็จะเห็นสัตว์ที่เคยฆ่า เป็นต้น

๒. กรรมนิมิตอารมณ์ บุคคลที่ใกล้จะตาย จะมีนิมิตต่าง ๆ มาปรากฏให้รับรู้ เช่น กรรมที่เป็นกุศลก็จะส่งผลให้เห็นอุปกรณ์การทำบุญ ได้ยินเสียงสวดมนต์ เป็นต้น ทางฝ่ายอกุศลก็จะเห็นแห อวน เครื่องดักจับสัตว์ เป็นต้น

๓. คตินิมิตอารมณ์ บุคคลผู้ใกล้ตาย เกิดนิมิตเห็นภพภูมิที่จะไปเกิดในชาติใหม่ เห็นถ้ำ เห็นเหว เห็นการทรมานสัตว์ เห็นเปลวไฟ ก็ดี หรือเห็นปราสาทราชวังที่ทำด้วยทอง เห็นราชรถอันวิจิตร ก็ดี^{๑๑๓}

สัตว์ทั้งหลาย เมื่อใกล้ตาย จะมีอารมณ์อย่างใดอย่างหนึ่งใน ๓ อย่างนี้ขึ้น จิตขณะนั้นยึดเอาอารมณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ด้วยอำนาจตัณหา อุปาทาน เมื่อจิตเกิดขึ้นแล้วดับลง ปฏิสนธิจิตก็จะเป็นไปตามอารมณ์นั้น ทันที^{๑๑๔}

^{๑๑๑} ส.ช. (ไทย) ๑๗/๗๔/๑๒๑, ม.ม.อ. (ไทย) ๑/๑/-/๗๐๖. ที.ปา.อ. (บาลี) ๑/๓๐๔/๑๗๐-๑๗๑.

^{๑๑๒} อด.ก.ก.อ. (บาลี) ๓/๑๔/๑๐๕,๖๑/๑๔๗, สารตถ.ฎีกา (บาลี) ๓/๕๔/๒๕๔.

^{๑๑๓} ดูใน ส.น.อ. (ไทย) ๒/-/-/๒๑๒.

^{๑๑๔} ดูรายละเอียดใน ขุ.ป. (ไทย) ๓๑/๔๗/๗๓.

ส่งผลให้เกิดกัมมชรูปในภพใหม่ ตามสมควรแก่อาภรณ์นั้น^{๑๑๕} คือ ถ้าอาภรณ์ที่มาปรากฏเป็นไปด้วยอำนาจกุศลกรรม ปฏิสนธิจิตก็จะไปเกิดในสุคติภูมิ คือ โลก หรือสวรรค์ แต่ถ้าอาภรณ์เป็นไปด้วยอำนาจอกุศลกรรม ปฏิสนธิจิตก็จะไปเกิดในทุคติภูมิ คือ กำเนิดเดรัจฉาน เปเรต อสุรกาย หรือตกนรกทันที^{๑๑๖}

คำถามที่ว่า “ตายแล้วไปไหน” จึงตอบได้ว่า ขึ้นอยู่กับอาภรณ์ที่จิตยึดก่อนตาย ถ้าอาภรณ์นั้นเกิดจากกุศลกรรม จิตที่เข้าไปยึดก็จะผ่องใส สุคติก็เป็นอันหวังได้^{๑๑๗} แต่ถ้าอาภรณ์นั้นเกิดจากอกุศลกรรม จิตที่เข้าไปยึดก็จะเศร้าหมอง ทุคติก็เป็นอันหวังได้^{๑๑๘} ฉะนั้น การที่เราได้สั่งสมบุญไว้มาก ๆ ก็ยังไม่อาจรับประกันได้ว่าจะรอดพ้นจากอบายภูมิ รอดพ้นจากนรกได้หรือไม่!

ครั้งหนึ่ง อุตตรเทพบุตรเข้าไปเฝ้าความรู้กับพระพุทธเจ้าว่า “ชีวิตถูกความชรานำไป อายุจึงสั้น ไม่มีผู้ใดต้านทานความชราที่จะมาถึงได้ บุคคลพิจารณาเห็นภัยในความตายแล้ว ควรเร่งบำเพ็ญบุญซึ่งจะนำความสุขมาให้”

แต่พระพุทธเจ้าตรัสแย้งว่า “ชีวิตถูกชรานำไปสู่ความตาย อายุจึงสั้น ไม่มีผู้ใดต้านทานความชราที่จะมาถึงได้ บุคคลเมื่อพิจารณาเห็นภัยในความตาย ควรละความปรารถนาในโลกเสีย แล้วมุ่งสู่พระนิพพานเถิด”^{๑๑๙}

หมายความว่า แม้เราได้ทำบุญไว้มากมายปานใดก็ตาม ถ้ายังไม่อาจหลุดพ้นจากทุกข์และนรกได้ เหมือนกับแสงสว่างในกลางวันย่อมตามมาด้วยความมืดมิดในยามค่ำคืนเสมอ จนกว่าจะเข้าสู่มรรค ผล นิพพาน หลุดพ้นจากการเวียนว่ายตาย-เกิดได้อย่างสิ้นเชิง หรืออย่างน้อยได้เจริญวิปัสสนาภาวนาถึงญาณที่ ๑๔ บรรลุโสดาปัตติมรรคญาณ ประหาณมิถยาวิภูฏีและวิจิกิจฉาได้อย่างเด็ดขาด เป็นผู้มีสีล ๕ อยู่โดยปกติ มีศรัทธาตั้งมั่นในพระรัตนตรัย ก็จะไม่ตกไปในนรกอีกแล้ว มีความแน่นอนที่จะสำเร็จสัมโพธิอีกไม่เกิน ๗ชาติ

^{๑๑๕} ดุรายละเอียดใน อภิ.วิ.อ. (ไทย) ๒/๑/-/๖๑.

^{๑๑๖} ดุรายละเอียดใน ขุ.ม.อ. (ไทย) ๕/๑/-/๕๔๓., อภิ.ส.อ. (ไทย) ๑/๒/-/๑๔๙.

^{๑๑๗} ม.ม. (ไทย) ๑๒/๗๐/๖๒.

^{๑๑๘} อัง.ทุก. (ไทย) ๒๐/๗๐/๒๗๖.

^{๑๑๙} ดุรายละเอียดใน ขุ.ม. (ไทย) ๒๙/๑๗๗/๕๐๖.

ความดับแห่งกรรม

หลายคนเข้าใจว่า ศาสนาพุทธสอนแต่เรื่องกรรมเก่า สอนให้ทำใจ ยอมจำนนอยู่กับอดีต โดยไม่คิดหาหนทางแก้ไข แต่ความจริงแล้วหาได้เป็นเช่นนั้นไม่ เพราะบาปกรรมที่เคยทำไว้ในอดีต ถึงแม้กลับไปลบล้างแก้ไขไม่ได้แล้ว แต่เราสามารถแก้ไขวิบากของกรรมนั้นได้ด้วยความเพียรในชาติปัจจุบัน

แม้ไม่สามารถกลับไปแก้ไขลบล้างอกุศลกรรมที่เป็นต้นเหตุนั้นได้ แต่สามารถสร้าง**กรรมใหม่** เพื่อเจือจางวิบากของอกุศลกรรมนั้น ให้อ่อนกำลังลงได้ คือ คนที่เคยทำบาปแล้วกลับสำนึกผิด อบรมศีล อบรมจิต อบรมปัญญา มีคุณงามความดีที่ได้ทำไว้มากมาย บาปกรรมที่คนเช่นนี้ทำจะยังไม่ปรากฏผลให้เห็น เหมือนกับการนำน้ำจืดเติมลงในน้ำเกลือให้มากขึ้นเรื่อย ๆ จนไม่รู้รสีกว่าน้ำมีรสเค็ม อีกต่อไป^{๑๒๐}

อนึ่ง พระพุทธเจ้า คือ ผู้ตรัสรู้ธรรมทั้งปวง ทรงรู้แจ้งกรรมทั้งปวงว่า ยังมีกรรมอีกประเภทหนึ่งที่เป็นไปเพื่อความดับกรรม ดังที่พระองค์ตรัสไว้ว่า

“กรรมเก่าเป็นไฉน คือ จักขุพึงเห็นว่าเป็นกรรมเก่า เพราะถูกปัจจัยทั้งหลายปรุงแต่งแล้ว สำเร็จด้วยเจตนา เป็นที่ตั้งแห่งเวทนา.. อนึ่ง หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ก็เช่นกัน พึงเห็นว่าเป็นกรรมเก่า เพราะถูกปัจจัยปรุงแต่งแล้ว สำเร็จด้วยเจตนา เป็นที่ตั้งแห่งเวทนา นี่เราเรียกว่า กรรมเก่า

กรรมใหม่เป็นไฉน คือ กรรมที่บุคคลทำด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจ อยู่ในบัดนี้ เราเรียกว่า กรรมใหม่

ความดับแห่งกรรม เป็นไฉน คือ นิโรธ (ความดับรูป-ดับนาม) ที่ถูกต้องวิมุตติ(มรรค ผล นิพพาน) เพราะดับกายกรรม วชิกรรม มโนกรรม ได้แล้ว นี่เราเรียกว่า ความดับแห่งกรรม นี่คือหลักปฏิบัติให้ถึงความดับแห่งกรรม ได้แก่ **มรรคมืองค์ ๘**”^{๑๒๑}

^{๑๒๐} อจ.ทุก. (ไทย) ๒๐/๑๐๑/๓๓๖.

^{๑๒๑} ส.สพ. (ไทย) ๑๘/๑๔๖/๑๗๙.

กรรมเพื่อความสิ้นกรรม

ในกุฏกุโรวาทสูตร พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงกรรมไว้ ๔ ชนิด และผลของกรรม ๔ ชนิด^{๑๒๒} กรรมชนิดที่ ๔ เป็นกรรมเพื่อความสิ้นกรรม เพื่อดับกรรม มีเนื้อหาดังนี้

๑) กรรมดำมีวิบากดำ ได้แก่ อกุศลกรรมที่บุคคลทำด้วยกายมีการฆ่าสัตว์ เป็นต้น ด้วยวาจามีการพูดเท็จ เป็นต้น ด้วยใจมีการพยาบาทอาฆาตผู้อื่น เป็นต้น บุคคลทำกรรมชนิดนี้แล้วย่อมไปเกิดในอบายภูมิ ได้รับความทุกข์ยากลำบากแสนสาหัสก็เพราะกรรมดำมีวิบากดำ กรรมชนิดนี้ไม่ควรทำเลย

๒) กรรมขาวมีวิบากขาว คือ กรรมดีหรือกุศลกรรมนั่นเอง คือ กุศลที่เกี่ยวกับการให้ทาน รักษาศีล และเจริญสมาธิภาวนา บุคคลทำกรรมชนิดนี้แล้วย่อมได้รับความสุข ได้เกิดในภพภูมิที่ดี ด้วยอำนาจของกุศลกรรมนั้น เพราะฉะนั้น กรรมชนิดนี้จึงควรทำ

๓) กรรมทั้งดำทั้งขาว มีวิบากทั้งดำทั้งขาว กรรมชนิดนี้ก็ได้ออกุศลกรรมและกุศลกรรม กรรมขาวก็เป็นกรรมขาว กรรมดำก็เป็นกรรมดำ บุคคลบางคนทำกรรมดำบ้าง ทำกรรมขาวบ้าง คละเคล้าปะปนกันไป ไม่ได้ทำแต่เพียงกรรมดำอย่างเดียว หรือกรรมขาวเพียงอย่างเดียว เพราะฉะนั้น เวลาที่เขาได้รับผล เขาจึงได้รับผลดีบ้าง ไม่ดีบ้างคละเคล้ากันไป

๔) กรรมไม่ดำไม่ขาว มีวิบากไม่ดำไม่ขาว ย่อมเป็นไปเพื่อความสิ้นกรรม ได้แก่ เจตนาในการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา เพื่อบรรลุอรุณมรรคทั้ง ๔ มีโสดาปัตติมรรค เป็นต้น กรรมชนิดนี้เป็นกรรมที่ผู้เห็นภัยในวัฏฏะแล้วต้องการจะดำเนินไปให้ถึง และการจะดำเนินให้ถึงกรรมชนิดนี้ ก็ได้แก่ การเจริญมรรคมีองค์ ๘

กุลบุตรผู้ต้องการหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวงอย่างสิ้นเชิง ต้องเจริญให้มากซึ่งมรรคมีองค์ ๘ นี้เท่านั้น จึงจะบรรลุธรรมได้ ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า

^{๑๒๒} ม.ม. (ไทย) ๑๓/๘๑/๗๙, อง.จตุ. (ไทย) ๒๑/๒๓๓/๓๔๖., ม.ม.อ. (บาลี) ๒/๘๑/๗๗.

“มรรคมืองค์ ๘ อันประเสริฐเหล่านี้คือ สัมมาทิฏฐิ (เห็นชอบ), สัมมาสังกัปปะ (ดำริชอบ), สัมมาวาจา (เจรจาชอบ), สัมมากัมมันตะ (ทำ การงานชอบ) , สัมมาอาชีวะ (เลี้ยงชีพชอบ) , สัมมาวายามะ (พยายาม ชอบ), สัมมาสติ (ระลึกชอบ) และสัมมาสมาธิ (ตั้งจิตมั่นชอบ) นี้แลคือ ทาง นี้แลคือข้อปฏิบัติเพื่อ**บรรลุมรรค**”^{๑๒๓}

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อเธอรู้ว่าจิตเป็นเอกัคคตารมณ์ ไม่ฟุ้งซ่าน ด้วยการพิจารณากายในกาย ฯลฯ ธรรมในธรรม (เจริญสติปัฏฐาน ๔) .. ย่อมทำอินทรีย์ทั้งหลายให้บริบูรณ์ รู้ชัดโคจร^{๑๒๔} และรู้แจ้งธรรมอันมี ความสงบเป็นประโยชน์ ..ย่อมทำ**มรรคทั้งหลาย**ให้บริบูรณ์”^{๑๒๕}

พระสารีบุตรเถระอธิบายว่า ย่อมทำมรรคทั้งหลายให้บริบูรณ์ คือ การทำสัมมาทิฏฐิให้บริบูรณ์ด้วยความเห็นถูก (เห็นอาการเกิด-ดับของรูปนาม คือเห็นอริยสัจ ๔) ทำสัมมาสังกัปปะให้บริบูรณ์ด้วยการยกจิตขึ้นสู่อารมณ์ ทำ **สัมมาวาจา**ให้บริบูรณ์ด้วยการกำหนดรู้^{๑๒๖} ทำสัมมากัมมันตะให้บริบูรณ์ด้วย การทำมรรคให้เกิดขึ้นและเจริญขึ้น ทำสัมมาอาชีวะให้บริบูรณ์ด้วยการทำ กายใจให้ผ่องแผ้ว ทำสัมมาวายามะให้บริบูรณ์ด้วยการประคับประคองจิตไว้ กับปัจจุบันอารมณ์ ทำสัมมาสติให้บริบูรณ์ด้วยการเข้าไปตั้งสติไว้ (ในฐานทั้ง ๔ กาย เวทนา จิต ธรรม) ทำสัมมาสมาธิให้บริบูรณ์ด้วยความไม่ฟุ้งซ่าน^{๑๒๗}

^{๑๒๓} ที.สี. (ไทย) ๙/๓๗๕/๑๕๗.

^{๑๒๔} รู้ชัดโคจร คือ รู้จักอารมณ์อันเป็นรูป-นาม คือ ชันธ์ ๕ นั้นเอง

^{๑๒๕} ดูรายละเอียดใน ขุ.ป. (บาลี) ๓๑/๑๖๘/๑๙๓.

^{๑๒๖} บริกรรมภาวนา: **มนสา สขุมาโย** ลกขณปฏิเวธสส ปจฺจโย โหติ. ลกขณปฏิเวโธ มคคผลปฏิเวธสส ปจฺจโย โหติ. การสาธยายทางจิต (**บริกรรมภาวนา**) เป็นปัจจัยแก่การ แหวงตลอดไตรลักษณ์ การแหวงตลอดไตรลักษณ์เป็นปัจจัยแก่การแหวงตลอดมรรค ผล” (อภิ.วิ.อ. (บาลี) ๒/๒๔๓, วิสุทฺธิ. (บาลี) ๑/๒๖๕.)

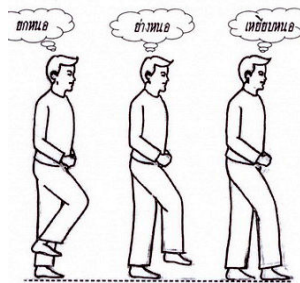
^{๑๒๗} ขุ.ป. (ไทย) ๓๑/๑๖๘/๒๖๑.

ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาทำมรรคทั้ง ๘ ให้บริบูรณ์

การเจริญวิปัสสนา คือ การเพ่งพินิจพิจารณารูป-นาม^{๑๒๘}ตามอาการ และสภาวะที่เป็นจริง^{๑๒๙} จนเห็นแจ้งพระไตรลักษณ์ (อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา)

การปฏิบัติวิปัสสนา คือ การตามกำหนดรู้อารมณ์ที่จิตรับรู้ ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ด้วยจิตที่ประกอบอยู่ด้วยสติ สมาธิ ปัญญา จนเห็นความจริงในอาการของสภาพธรรมนั้น ๆ ว่าไม่ใช่สัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา ที่จะยึดมั่นถือมั่นเป็นตัวตน เป็นเรา เป็นเขาได้เลย มีเพียงสภาพธรรมที่เกิด-ดับ เปลี่ยนแปลงไปตามเหตุปัจจัยอยู่ตลอดเวลา

การปฏิบัติในขณะเดิน : ยืนตัวตรง มือ ขว้างับข้อมือซ้าย สันเท้าเสมอกันปลายเท้าแยกออกจากกัน ศีรษะตรงไม่เอียงซ้ายหรือเอียงขวา ทอดสายตาลงต่ำประมาณ ๔ ศอก ยืนเรียบร้อยแล้ว น้อมสติมาจับอยู่ที่ร่างกาย ภาวนาว่า “ยืน หนอๆๆ” มีสติกำหนดพิจารณารู้อาการที่ยืน ตั้งแต่พื้นเท้าจนถึงปลายผม จากปลายผมถึงพื้นเท้า จนกว่าจิตจะนิ่งสงบ ตัดอารมณ์ฟุ้งซ่านออกไปได้ จากนั้นลิ้มตาประมาณกึ่งหนึ่ง สติไปจับอยู่ที่เท้าขวา ก้าวย่างไปข้างหน้าช้า ๆ พร้อมกับตามรู้อาการเคลื่อนไหว (หนัก เบา หย่อน ตึง เย็น ร้อน) ของเท้าไปอย่างจดจ่อ ว่า “ขวาย่างหนอ” “ซ้ายย่างหนอ”

ขณะเดินจงกรม ให้มีสติกำหนดรู้อาการที่เท้าเคลื่อนยกขึ้นช้า ๆ เบา ๆ

^{๑๒๘} **รูป** ได้แก่ ธรรมชาติที่แตกสลายอยู่เสมอ เพราะความร้อนบ้าง ความเย็นบ้าง ได้แก่ รูปขันธ์ ที่เป็นอารมณ์รับรู้ได้ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย (ส.ข. (ไทย) ๑๓/๓๒/๔๕)

นาม ได้แก่ ธรรมชาติที่น้อมไปสู่อารมณ์อยู่เสมอ ได้แก่ นามขันธ์ ๔ (เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ) คือความรู้สึกรู้จักคิด และอารมณ์ความรู้สึกภายในจิตเจ้านั่นเอง (พ.ป.อ. (ไทย) ๗/๑/-/๒๔๘)

^{๑๒๙} อก.สตตก.อ. (บาลี) ๓/๒๐/๑๖๕, อก.สตตก.ฎีกา (บาลี) ๓/๒๐/๑๕๒.

(อย่ายกสันเท้าขึ้นก่อน ยกขึ้นทั้งเท้าเลย) แล้วเหวี่ยงเท้าลงเหยียบพื้นช้า ๆ ถ้า
เปลือก็ให้กำหนดตามความเป็นจริงว่า “เปลือหนอ”

เดินกลับไปกลับมา ประมาณ ๓ - ๔ เมตร รับรู้ถึงความรู้สึก และ
อาการเคลื่อนไหว ที่เท้าค่อย ๆ ยกขึ้น ค่อย ๆ ว่างลง ส่งจิตดูอาการแต่ละ
อาการนั้น อย่างจรดแนบสนิทกับอาการนั้น ๆ พร้อมกับบริกรรมภาวนาสำทับ
อาการที่รับรู้มันไปด้วย จนรู้สึกได้ถึงอาการที่เปลี่ยนไป ดับไป ของสภาวะ
อาการนั้น ๆ เช่น ขณะย่างเท้าก็รู้สึกถึงอาการลอยไปของเท้า พอเหยียบลง
อาการลอยเบา ๆ ก็ดับไป มีอาการตึงแข็งเข้าแทนที่ เป็นต้น

การปฏิบัติในขณะนั่ง : มีสติกำหนดพิจารณา รู้อาการเคลื่อนไหวใน
ท้อง ตั้งแต่ต้นพอง กลางพอง สุดพอง ต้นยุบ กลาง
ยุบ สุดยุบ ของอาการเคลื่อนไหวของวาโยธาตุใน
ช่องท้อง ว่ามีอาการที่แท้จริงอย่างไร มีสติกำหนด
พิจารณารู้อาการพอง อาการยุบ รู้อาการยุบ อาการ
แฟบลงของท้องเท่านั้น อย่าแก่งัดตะเบงท้อง และ
อย่าบังคับลมหายใจให้ผิดจากอาการปกติ ปล่อยไปตามธรรมชาติ

เมื่อลงนั่งเรียบร้อยแล้ว ค่อย ๆ หลับตาลง น้อมสติมาจับอยู่ที่อาการ
เคลื่อนไหวภายในท้อง ตรงที่รู้สึกได้ชัดที่สุด (บริเวณสะดือ) ภาวนาตามอาการ
ของท้องที่พองขึ้นว่า “พองหนอ” ใจที่รู้สึกกับอาการท้องที่พองออกต้องให้ทัน
กัน ให้ตรงกันพอดี อย่าให้ก่อนหรือหลังกัน พร้อมกับให้มีสติกำหนดพิจารณา
รู้อาการนั้น และภาวนาตามอาการของท้องที่ยุบลงว่า “ยุบหนอ” ใจที่รู้สึกกับ
อาการท้องที่ยุบลงนั้นต้องให้ทันกันพอดี จบพร้อมกัน อย่าให้ก่อนหรือหลังกัน

ผู้ปฏิบัติที่กำหนดอาการพอง-ยุบได้ยาก ควรปฏิบัติดังนี้

๑. ต้องนั่งตัวตรง หลังตรง หายใจตามธรรมชาติ ไม่เบ่งท้อง
๒. ใช้ฝ่ามือทาบที่ท้อง จะรู้สึกถึงอาการขึ้น-ลงของท้องชัดเจน
๓. ในตอนแรก ให้รู้อาการพอง-ยุบก็พอ ยัง**ไม่ต้องบริกรรม**

๔. ถ้าพอง-ยุบชัดดีแล้ว จึงใส่คำกำหนดตามอาการ ถ้าใส่ “หนอ” ไม่ทันพองขึ้นมาก่อน ก็ไม่ต้องใส่ กำหนดเพียง “พอง-ยุบ” ก็พอ

๕. ถ้ายังหาพอง-ยุบไม่เจออีก ให้เปลี่ยนฐานไปกำหนด “นั่งหนอ-ถูกหนอ” แทน กำหนดรูปนั่ง ไม่ใช่ตามครูปสัณฐาน เช่น ศีรษะ คอ หรือ ขา ให้กำหนดรู้เพียงอาการนั่งหรือความรู้สึกนั่งเท่านั้น จากนั้น ส่งความรู้สึกถูกต้องไปที่ก้นย้อยด้านขวา-ซ้าย กำหนดว่า “ถูกหนอ”

๖. ขณะที่กำหนด “นั่งหนอ - ถูกหนอ” คำบริกรรมและความรู้สึกในอาการนั่งอาการถูกนั้นต้องพร้อมกันไป ไม่ใช่ท่องแต่ปาก รู้สึกในอาการด้วย

๗. เมื่อพอง-ยุบปกติ ให้กลับมากำหนดพองหนอ-ยุบหนอ ถ้าพอง-ยุบเร็วขึ้น ให้กำหนดเพียงว่า พอง-ยุบ ไม่ต้องใส่ “หนอ” ถ้าพอง-ยุบเร็วมาก ให้กำหนดว่า “รู้ๆ” เพียงแค่รู้ ไม่ต้องเร่งบริกรรมตาม

ผู้ปฏิบัติบางคน อาการพอง-ยุบสั้น แฉ่วเบา ให้เพิ่มสติจดจ้องไปที่อาการพอง-ยุบนั้นมากขึ้น โดยบริกรรมเพียงว่า “พอง-ยุบ” ไม่ต้องใส่ “หนอ” ต่อท้าย ถ้ามีแค่อาการเคลื่อนไหวของท้อง จำแนกเป็นพอง-เป็นยุบไม่ได้ ก็ให้กำหนดรูปนั่งใหญ่แทน คือกำหนดรู้อาการ (ความรู้สึก) นั่ง แต่ไม่ต้องนึกถึงรูปนั่ง “นั่งหนอ” รวดเดียว จากนั้นส่งจิตไปที่ก้นย้อยข้างขวาถูกพื้น “ถูกหนอ” แล้วกลับมาดูอาการนั่งอีก “นั่งหนอ” จากนั้นส่งจิตไปที่ก้นย้อยข้างซ้ายถูกพื้น “ถูกหนอ” ทำอย่างนี้สลับกันไปเรื่อย ๆ ถ้ามีภาพนิมิตหรือเห็นแสงสี ให้กำหนดทันทีว่า “เห็นหนอๆๆ” กำหนดรู้ที่อาการเห็น ไม่ใช่กำหนดภาพที่เห็น ถ้ารู้สึกชอบกำหนดว่า “ชอบหนอๆ” ถ้ารู้สึกกลัวก็กำหนดว่า “กลัวหนอๆ” จนกว่าจะดับขาดไป

กำหนดรู้เวทนา : ถ้ามีเวทนาอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น เช่น เวียนศีรษะ เจ็บปวด ขา แสบร้อน ซาบซ่าน หนาว เย็น คั่น และปิติ สุข เป็นต้น ถ้าอาการปรากฏขึ้นมาชัดเจน คือมากกว่าอาการพอง-ยุบ และมากกว่าอาการอย่าง

อื่น ๆ ในลักษณะเช่นนี้ให้ปล่อยอาการฟอง-ยุบ น้อมสติไปกำหนดที่อาการของเวทนานั้น ๆ ว่า “สุขหนอๆ” “ทุกข์หนอๆ” “ปวดหนอๆ” เป็นต้น ตามอาการที่ปรากฏชัดเจน พร้อมกับพิจารณารู้อาการเวทนานั้น ๆ ไปด้วย ไม่ใช่กำหนดให้เวทนาหาย แต่เพียงเพื่อให้รู้ชัดลงไปมีอาการเวทนานั้น ๆ อย่าให้ความยินดีชอบใจ หรือความไม่ชอบใจเกิดขึ้นกับจิต ให้จิตดำรงอยู่ในความเป็นกลาง หากจิตไม่อาจเป็นกลางอยู่ได้ ก็ให้มาพิจารณาอาการของจิตแทน

กำหนดรู้จิต : ขณะที่เดินจงกรมหรือนั่งภาวนาอยู่นั้น ถ้าจิตคิดถึงอารมณ์ที่เป็นอดีต อารมณ์ที่เป็นอนาคต อารมณ์ที่เป็นบุญ หรืออารมณ์ที่เป็นบาป ในขณะนั้นให้ปล่อยอาการฟอง-ยุบ หรือหยุดเดินจงกรมไว้ก่อน น้อมจิตและสติไปกำหนดรู้ที่อาการนั้น ว่า “คิดหนอ” “นึกหนอ” พร้อมกับพิจารณารู้อาการของจิตไปในขณะเดียวกันด้วย กำหนดรู้อาการโดยไม่ต้องวิเคราะห์ตัดสิน หรือมีปฏิกิริยาใด ๆ จนกว่าสภาวะอาการของจิตนั้น ๆ สงบไป

ในขณะกำหนดฟอง-ยุบ หรือเดินจงกรมอยู่นั้น หากเผลอปล่อยจนรู้สึกหงุดหงิด กำหนดอาการว่า “หงุดหงิดหนอๆ” ง่วงซึมกำหนดอาการว่า “ซึมหนอๆ” หรือมีสิ่งมารบกวนรู้สึกรำคาญ กำหนดอาการว่า “รำคาญหนอๆ”

เมื่อปฏิบัติภาวนาจนสติ สมาธิ ปัญญามีกำลังมากขึ้น จะสามารถรับรู้ได้ถึงความเป็นไปของธาตุต่าง ๆ อาการปิติ สุข หรือเฉย ๆ ให้กำหนดรู้อาการรู้นั้นด้วยว่า “รู้หนอๆๆ” เมื่อวิปัสสนาญาณสูงขึ้นแล้ว สภาวะธรรมต่าง ๆ จะละเอียดนิมิตลึกลับยิ่งขึ้น ก็กำหนดรู้ว่า “รู้ๆ” จนกว่าอารมณ์ ทั้งรูปทั้งนามและจิตรู้ ดับหมดสิ้นไป จนสิ้นเชื้อที่เป็นเหตุปัจจัยให้เกิดรูป-นามใหม่อีก

ขณะเจริญวิปัสสนาภาวนา กำหนดรู้อาการฟอง-อาการยุบอยู่นั้นองค์มรรคทั้ง ๘ ประการย่อมมีอยู่พร้อมมูล^{๑๓๐} ดังนี้

๑. ปัญญาเห็นแจ้งชัดอาการฟอง-อาการยุบโดยความเป็นรูป เห็นแจ้งชัดจิตที่รู้ฟอง-รู้ยุบ เป็นนาม ซึ่งเกิด-ดับตามเหตุปัจจัย จัดเป็นสัมมาทิฐิ

^{๑๓๐} คู่อธิบายใน ที.สี.อ. (ไทย) ๑/๒/-/๑๐๙., ม.ม.อ. (ไทย) ๑/๑/-/๑๑๒.

๒. เมื่อมีอาการพอง-ยุบปรากฏอยู่ที่ท้อง ดำริยกจิตขึ้นสู่อารมณ์ กำหนดรู้อาการพอง-ยุบนั้น ให้ประจักษ์แก่จิต จัดเป็นสัมมาสังกัปปะ

๓. กำหนดรู้อาการพอง-อาการยุบ ตามลักษณะอาการ ด้วยการน้อมจิตพร้อมกับปริกรรมภาวนาว่า “พองหนอ”-“ยุบหนอ” จัดเป็นสัมมาวาจา

๔. กำหนดรู้ทุกครั้งที่เห็นอาการพอง กำหนดรู้ทุกครั้งที่เห็นอาการยุบ กำหนด “คิดหนอ” ทุกครั้ง ที่เห็นอาการคิด ฯลฯ จัดเป็นสัมมากัมมันตะ

๕. เมื่อกำหนดอย่างจดจ่อต่อเนื่อง กายย่อมผ่อนคลาย จิตย่อมผ่อนคลาย ช่วยให้สติจับอารมณ์ได้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงยิ่งขึ้น จัดเป็นสัมมาอาชีวะ

๖. การประคับประคองจิตให้ระลึกรู้อยู่แต่อารมณ์ปัจจุบันที่ปรากฏ ไม่ปล่อยใจให้หลงไหลไปตามอารมณ์อดีตหรืออนาคต จัดเป็นสัมมาวายามะ

๗. การเข้าไปตั้งความระลึกอย่างจดจ่อต่อเนื่อง ไว้ในอารมณ์รูป-นามปัจจุบัน ที่เปลี่ยนแปลง เกิด-ดับไปตามเหตุปัจจัย จัดเป็นสัมมาสติ

๘. ความไม่ฟุ้งซ่าน จิตตั้งมั่นในอารมณ์ปัจจุบัน ด้วยอำนาจอุเบกขา สัมโพชฌงค์ เป็นบาทฐานในการเจริญสัมมาทิฐิ ในระดับวิปัสสนาญาณต่อไป จัดเป็นสัมมาสมาธิ^{๑๓๑}

พระภิกษุณัณณมทินนากล่าวไว้ว่า “สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ และสัมมาอาชีวะ จัดเข้าในศีลชั้น สัมมาวายามะ สัมมาสติ และสัมมาสมาธิ จัดเข้าในสมาธิชั้น สัมมาทิฐิ และสัมมาสังกัปปะ จัดเข้าในปัญญาชั้น”^{๑๓๒}

เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ สรุปรย่อมาจากหนังสือ “วิปัสสนาภาวนา ฯ” (๕๐๐ หน้า) โดย พระภาวนาพิศาลเมธี วิ. (ประเสริฐ มนต์เสรี), ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, จอมทอง, กรุงเทพฯ, ๒๕๕๙. โทร. ๐๒-๘๐๒-๐๓๗๙ มีเนื้อที่ ๐๘๑-๕๖๖-๒๕๔๐

^{๑๓๑} ดูรายละเอียดใน ม.อ. (ไทย) ๑๔/๑๓๖/๑๗๖., ขุ.ป. (ไทย) ๓๑/๑๖๘/๒๖๑.

^{๑๓๒} ม.ม. (ไทย) ๑๒/๔๖๒/๕๐๓.

สถานที่ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา

๑) ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาทุกวันเสาร์ ที่วัดพิชัยญาติการาม วรวิหาร (วัดพิชัยญาติ) ถ. สมเด็จพระเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพฯ

วัดหทัยนเรศวร ถนนบรมราชชนนี ตำบลศาลายา อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โทร. ๐๘๑-๖๑๐-๖๖๗๓ (พระมหาบุญเลิศ อินทปญฺโญ)

๒) หลักสูตร ๑ เดือน ดวงตาเห็นธรรม (เดือนพฤษภาคม ทุก ๆ ปี) : สำนักปฏิบัติธรรม “ธรรมโมลี” ถนนปากช่อง-เขาใหญ่ กม.๓ ต.หนองน้ำแดง อ.ปากช่อง จ. นครราชสีมา โทร. ๐๘๖-๔๖๐-๕๑๘๓ (มาสมัครก่อน ๑ วัน)

พระมหาประเสริฐ มนต์เสวี: www.facebook.com/pm.montasavi/

๓) หลักสูตรปิดประตูบายนุญ : วัดงูยเตาอุ้มมัญฐาน (स्याตอภัททันตะวิโรจนะ) เขตรัฐฉาน-พม่า ตรงข้ามด่านท่าซี้เหล็ก อ.แม่สาย จ.เชียงราย โทร. ๐๘-๗๑๙๓-๙๒๑๘ (แม่ชีเกสร)

๔) หลักสูตรเทคนิคการสอนสุทธวิปัสสนา วัดพระธาตุศรีจอมทอง วรวิหาร (สำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดเชียงใหม่แห่งที่ ๑) ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๑๖๐

โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๕๓๓๔-๑๖๖๔, ๐-๕๓๘๒-๖๘๖๙

๕) หลักสูตรความบริบูรณ์ในลำดับญาณ ๑๖ วัดพระธรรมจักร หมู่ที่ ๑ ตำบลดงละคร อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

ศูนย์วิปัสสนาธุระพุทธวิหาร หมู่ ๑ ต. ดงละคร อ.เมือง จ.นครนายก ๒๖๐๐๐ โทร ๐๓๗-๓๓๐๐๘๙, ๐๓๗-๓๓๐๓๑๓ โทรสาร ๐๓๗-๓๓๐๒๑๓

๖) ผู้ปฏิบัติผ่านญาณ ๑๖ แล้ว ต้องการปฏิบัติ “เมตตาเจโตวิมุตติ” วัดโคกสว่าง บ้านโคกสว่าง ต. ดอนนางหงส์ อ. ชาติพนม จ. นครพนม ๔๘๑๑๐ โทร. ๐๘๖-๒๑๙-๔๔๕๘

โดย : พระสมุห์มานัส อคฺคปญฺโญ โทร. ๐๘๑-๐๖๑-๓๙๗๘